

STĀVOKLIS SAVIENĪBĀ --- 2022. GADĀ

FON DER LEIENAS VADĪTĀ KOMISIJA

#SOTEU

LV

Katru gadu septembrī Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Eiropas Parlamentā uzstājas ar runu par stāvokli Savienībā, kurā izvērtē iepriekšējā gadā sasniegto un iepazīstina ar nākamā gada prioritātēm. Viņš vai viņa arī skaidro, kā Eiropas Komisija risinās aktuālākās problēmas, ar kurām saskaras Eiropas Savienība. Pēc runas notiek plenārsēdes diskusija. Tādējādi sākas dialogs ar Eiropas Parlamentu un Padomi, kurā tiek sagatavota Komisijas nākamā gada darba programma.

Runa par stāvokli Savienībā sakņojas Lisabonas līgumā, un tā ir paredzēta 2010. gada Pamatlīgumā par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām, kur noteikts, ka Komisijas priekšsēdētājs Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un Padomes prezidentūrai nosūta nodomu vēstuli, kurā izklāstīts, kādus tiesību aktus un citas iniciatīvas Eiropas Komisija iecerējusi izstrādāt līdz nākamā gada beigām.

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena 2022. gada 14. septembrī uzstājās ar savu trešo runu par stāvokli Savienībā.

Visi materiāli ir pieejami vietnē state-of-the-union.ec.europa.eu.

SATURS

RUNA	4
NODOMU VĒSTULE PRIEKŠSĒDĒTĀJAI ROBERTAI METSOLAI UN PREMJERMINISTRAM PETRAM FIALAM	30
SASNIEGTAIS	35
1. EIROPA ATBALSTA UKRAINU DEMOKRĀTIJAS UN MIERA VĀRDĀ	38
2. SOLIDARITĀTE UN ZINĀTNE PALĪDZ PĀRVARĒT PANDĒMIJU	50
3. TAISNĪGAS ZAĻĀS UN DIGITĀLĀS PĀRKĀRTOŠANĀS PRIEKŠGALĀ	56
4. EIROPAS DEMOKRĀTIJAS PĪLĀRI	69
HRONOĻĢIJA	79

RUNA

**STĀVOKLIS
SAVIENĪBĀ
2022. GADĀ**

SAVIENĪBA, KAS KOPĀ IR STIPRĀKA

IEVADS

Priekšsēdētājas kundze!
Cienītās deputātes! Godātie deputāti!
Eiropas iedzīvotāji!

Vēl nekad agrāk šis Parlaments nav apspriedis stāvokli mūsu Savienībā, kad Eiropas teritorijā plosās karš.

Mēs visi atceramies to liktenīgo rītu februāra beigās.

Eiropas iedzīvotāji visā Savienībā pamodās šokā no redzētā. Satriekti, redzot atdzimstoša un nežēlīga ļaunuma seju. Sirēnu skaņu un kara iznīcinošās brutalitātes nomākti.

Taču kopš tā brīža *viss kontinents ir solidarizējies.*

Robežšķērsošanas vietās, kur bēgļi rada patvērumu. Mūsu ielās, kas ir pilnas ar Ukrainas karogiem. Klasēs, kur Ukrainas bērni ieguva jaunus draugus.

Kopš tā brīža *Eiropas iedzīvotāji nav ne slēpušies, ne vilcinājušies.*

Viņi rada drosmi rīkoties pareizi.

Un kopš tā brīža *mūsu Savienība kopumā ir bijusi uzdevumu augstumos.*

Tiklīdz Krievijas
karaspēks šķērsoja
Ukrainas robežu,
mūsu reakcija bija
**vienota, apņēmīga
un tūlītēja.**

Pirms piecpadsmit gadiem finanšu krīzes laikā mums bija vajadzīgi gadi, lai rastu noturīgus risinājumus.

Desmit gadus vēlāk, kad sākās globālā pandēmija, mums bija vajadzīgas tikai nedēļas.

Tomēr šogad, tiklīdz Krievijas karaspēks šķērsoja Ukrainas robežu, mūsu reakcija bija vienota, apņēmīga un tūlītēja.

Un mums vajadzētu būt lepniem par to.

Mēs esam atkal parādījuši Eiropas iekšējo spēku.

Un mums būs vajadzīgs viss šis spēks. Turpmākie mēneši nebūs viegli. Gan ģimenēm, kurām ir grūtības nodrošināt iztiku, gan uzņēmumiem, kuri saskaras ar smagu izvēli par savu nākotni.

Runāsim bez aplinkiem – uz spēles ir likts daudz. Ne tikai Ukrainai, bet arī visai Eiropai un pasaulei kopumā.

Un mēs tiksīm pārbaudīti. Mūs pārbaudīs tie, kas vēlas izmantot jebkādu šķelšanos mūsu starpā.

Šis ir ne tikai karš, ko Krievija ir uzsākusi pret Ukrainu.

Tas ir karš pret mūsu enerģētiku, karš pret mūsu ekonomiku, karš pret mūsu vērtībām un karš pret mūsu nākotni.

Autokrātija pret demokrātiju.

Un es atrodos šeit ar pārliecību, ka ar drosmi un solidaritāti Eiropa gūs virsroku un Putins piedzīvos neveiksmi.

—
Šodien drosmi ir
savs vārds, un šis
vārds ir **Ukraina.**

DROSME BŪT LĪDZĀS VAROŅIEM

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Šodien drosmi ir savs vārds, un šis vārds ir Ukraina.

Drosmi ir seja – to Ukrainas vīriešu un sievietes seja, kuri stājas pretī Krievijas agresijai.

Es atceros brīdi invāzijas pirmajās nedēļās. Kad Ukrainas pirmā lēdija Olena Zelenska sapulcināja uzbrucēju nogalināto Ukrainas bērnu vecākus.

Simtiem ģimeņu, kurām karš nekad nebeigsies un kuru dzīve nekad neatjaunosies tāda, kāda tā bija iepriekš.

Mēs redzējam pirmo lēdiju, kas kopā ar dziļi satriektām mātēm un tēviem kokos iekāra mazus zvaniņus – vienu zvaniņu katram kritušajam bērnam.

Tagad zvaniņi vājā zvanīs vienmēr un šā kara nevainīgie upuri vienmēr paliks mūsu atmiņā.

Un šodien viņa ir šeit, kopā ar mums!

Mīļā Olena, bija vajadzīga milzu drosmi, lai stātos pretī Putina nežēlībai.

Taču jūs radāt šo drosmi.

Un ir radusies varoņu nācija.

Šodien Ukraina ir spēcīga, jo vesela valsts ir cīnījusies, citu pēc citas atkarojot ielas un mājas.

Ukraina ir spēcīga, jo tādi cilvēki kā jūsu vīrs, prezidents Zelenskis, ir palikuši Kijivā, lai kopā ar jums, cienījamā pirmā lēdija, un jūsu bērniem vadītu pretošanos.

Jūs esat devuši *drosmi* visai nācijai. Pēdējo dienu laikā mēs esam redzējuši, ka ukraiņu drosmi atmaksājas.

Jūs esat devuši *balsi* savai tautai pasaules arēnā.

Un jūs esat devuši *cerību* mums visiem.

Tāpēc šodien mēs vēlamies pateikties jums un visiem ukraiņiem.

Slava Eiropas varoņu valstij. *Slava Ukrainai!*

Eiropas solidaritāte ar Ukrainu arī turpmāk būs nesatricināma.

Jau no pirmās dienas Eiropa ir bijusi Ukrainas pusē. Ar ieročiem. Ar līdzekļiem. Ar viesmīlību, uzņemot bēgļus. Un ar visstingrākajām sankcijām, kādas pasaule jebkad ir pieredzējusi.

Krievijas finanšu nozare tikko spēj pavilkt dzīvību. Mēs no starptautiskajiem tirgiem esam izslēguši trīs ceturtdaļas Krievijas banku nozares.

Valsti ir pametuši gandrīz tūkstotis starptautisku uzņēmumu.

Salīdzinājumā ar pagājušo gadu automobiļu ražošana samazinājās par trim ceturtdaļām. "Aeroflot" ir apturējis lidojumus, jo vairs nav rezerves daļu. Krievijas militārie spēki izņem mikroshēmas no trauku mazgājamām mašīnām un ledusskapjiem, lai labotu savu militāro tehniku, viņiem ir beigušies pusvadītāji. Krievijas rūpniecība ir sagrauta.

**Eiropas
solidaritāte
ar Ukrainu arī
turpmāk būs
nesatricināma.**

Tieši Kremļis ir nostādījis Krievijas ekonomiku uz atpalcības ceļa.

Tā ir cena par Putina atstātajām nāves un iznīcības pēdām.

Un es vēlos ļoti skaidri uzsvērt, ka sankcijas netiks atceltas.

Šis ir laiks, kad mums jāparāda apņēmība, nevis samiernieciskums.

—
Mēs ne tikai atbalstīsim ar finansējumu, bet arī **dosim visas iespējas Ukrainai maksimāli izmantot savu potenciālu.**

Tas pats attiecas uz mūsu finansiālo atbalstu Ukrainai.

Līdz šim Eiropas komanda ir sniegusi finansiālu palīdzību vairāk nekā 19 miljardu eiro apmērā.

Un šeit netiek ieskaitīts mūsu militārais atbalsts.

Mēs esam gatavi to darīt ilgstoši.

Ukrainas atjaunošanai būs vajadzīgi milzīgi resursi. Piemēram, Krievijas uzlidojumos ir bojātas vai iznīcinātas vairāk nekā 70 skolas.

Pusmiljons Ukrainas bērnu ir sākuši mācību gadu Eiropas Savienībā. Taču daudziem citiem pašā Ukrainā vienkārši nav klašu, uz kurām doties.

Tāpēc šodien es paziņoju, ka mēs sadarbosimies ar pirmo lēdiju, lai atbalstītu bojāto Ukrainas skolu atjaunošanu. Un tāpēc mēs nodrošināsim 100 miljonus eiro. Jo Ukrainas nākotne sākas tās skolās.

Mēs ne tikai atbalstīsim ar finansējumu, bet arī dosim visas iespējas Ukrainai maksimāli izmantot savu potenciālu.

Ukraina jau ir augošs tehnoloģiju centrs, un tajā atrodas daudzi inovatīvi jauni uzņēmumi.

Tāpēc es vēlos, lai mēs mobilizētu visus mūsu vienotā tirgus spēkus, palīdzot paātrināt izaugsmi un radīt iespējas.

Martā mēs veiksmīgi pieslēdzām Ukrainu savam elektrotīklam. Sākotnēji to bija plānots darīt 2024. gadā. Taču mēs to izdarījām divu nedēļu laikā. Un šodien Ukraina eksportē elektroenerģiju mums. Es vēlos ievērojami paplašināt šo savstarpēji izdevīgo tirdzniecību.

Mēs jau esam atcēluši ievērojamas nodokļus Ukrainas eksportam uz ES.

Mēs ieklausim Ukrainu Eiropas bezmaksas viesabonēšanas zonā.

Mēs ieklausim Ukrainu Eiropas bezmaksas viesabo- nēšanas zonā.

Mūsu solidaritātes joslas ir ļoti sekmīgas.

Pamatojoties uz visu iepriekšminēto, Komisija sadarbosies ar Ukrainu, lai nodrošinātu netraucētu piekļuvi vienotajam tirgum. Un otrādi.

Mūsu vienotais tirgus ir viens no Eiropas lielākajiem veiksmes stāstiem. Tagad ir pienācis laiks padarīt to par veiksmes stāstu arī mūsu ukraiņu draugiem.

Tāpēc es šodien dodos uz Kijivu, lai to detalizēti apspriestu ar prezidentu Zelenski.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Viena no šā kara mācībām ir tā, ka mums vajadzēja ieklausīties tajos, kuri pazīst Putinu.

Annā Polītkovskā un visos tajos Krievijas žurnālistos, kuri atklāja noziegumus un par to samaksāja ar dzīvības cenu.

Mūsu draugos Ukrainā, Moldovā, Gruzijā un opozīcijā Baltkrievijā.

Mums vajadzēja ieklausīties cilvēkos mūsu Savienībā – Polijā, Baltijas valstīs un visā Centrāleiropā un Austrumeiropā.

Gadiem ilgi viņi mums ir teikuši, ka Putins neapstāsies.

Un viņi atbilstoši rīkojās.

Mūsu draugi Baltijas valstīs ir smagi strādājuši, lai izbeigtu savu atkarību no Krievijas. Viņi ir ieguldījuši atjaunīgajos energoresursos, sašķidrinātās dabasgāzes termināļos un starpsavienojumos.

Tas maksā dārgi. Taču atkarībai no Krievijas fosilā kurināmā ir daudz augstāka cena.

Mums ir jāatbrīvojas no šīs atkarības visā Eiropā.

Tāpēc mēs vienojāmies par kopīgu uzglabāšanu. Šobrīd mēs esam sasnieguši 84 %, pārsniedzot nosprausto mērķi.

Diemžēl ar to nepietiks.

Mēs esam diversificējuši piegādes, atsakoties no Krievijas un pievēršoties uzticamiem piegādātājiem. ASV, Norvēģijai, Alžīrijai un citiem.

Pagājušajā gadā Krievijas gāze veidoja 40 % no mūsu gāzes importa. Šobrīd no turienes tiek importēti tikai 9 % cauruļvadu gāzes.

Taču Krievija turpina aktīvi manipulēt ar mūsu enerģijas tirgu. Piegādes vietā tā dod priekšroku gāzes dedzināšanai. Šis tirgus vairs nedarbojas.

Turklāt klimata krīze smagi ietekmē mūsu rēķinus. Karstuma viļņi ir palielinājuši elektroenerģijas pieprasījumu. Sausums aptur hidroelektrostaciju un atomelektrostaciju darbu.

Tā rezultātā gāzes cenas ir pieaugušas vairāk nekā 10 reizes salīdzinājumā ar laiku pirms pandēmijas.

Iztikas nodrošināšana kļūst par satraukuma avotu miljoniem uzņēmumu un mājsaimniecību.

Taču arī ar to Eiropas iedzīvotāji drosmīgi tiek galā.

Keramikas rūpnīcu darbinieki Itālijas centrālajā daļā ir nolēmuši pārcelt savas maiņas agri no rīta, lai izmantotu zemākas enerģijas cenas.

Iedomājieties viņu vidū vecākus, kam mājas jāpamet agri, kamēr bērni vēl guļ, un tas viss kara dēļ, kuru viņi nav izvēlējušies.

Tas ir viens no miljoniem piemēru, kā Eiropas iedzīvotāji piemērojas šai jaunajai realitātei.

Pagājušajā gadā Krievijas gāze veidoja 40 % no mūsu gāzes importa. Šobrīd no turienes tiek importēti **tikai 9 % cauruļvadu gāzes.**

Es vēlos, lai mūsu Savienība savus iedzīvotājus izmantotu par piemēru. Pieprasījuma samazināšana maksimumstundu laikā pagarinās apgādi un pazeminās cenas.

Tāpēc mēs ierosinām dalībvalstīm paredzētus pasākumus, lai samazinātu kopējo elektroenerģijas patēriņu.

Tomēr ir vajadzīgs mērķtiecīgāks atbalsts.

Tādām nozarēm kā stikla ražotāji, kuriem ir jāizslēdz savas krāsnis. Vai vientuļajiem vecākiem, kuri saskaras ar vienu biedējošu rēķinu pēc otra.

Atbalsts ir vajadzīgs miljoniem Eiropas iedzīvotāju.

ES dalībvalstis jau ir ieguldījušas miljardiem eiro, lai palīdzētu neaizsargātām mājāsaimniecībām.

Taču mēs zinām, ka ar to nepietiks.

Mēs ierosinām dalībvalstīm paredzētus pasākumus, lai samazinātu kopējo elektroenerģijas patēriņu.

Tāpēc mēs ierosinām noteikt maksimālo apmēru to uzņēmumu ieņēmumiem, kuri ražo elektroenerģiju ar zemām izmaksām.

Šie uzņēmumi gūst ieņēmumus, kādus tie nekad nav paredzējuši un par kādiem tie nekad nav pat sapņojuši.

Mūsu sociālajā tirgus ekonomikā peļņa ir laba lieta.

Taču šajos laikos nav pareizi saņemt negaidīti rekordlielu peļņu, kas gūta no kara un uz patērētāju rēķina.

Šajos laikos peļņa ir jāsadala un jānovirza tiem, kam tā visvairāk vajadzīga.

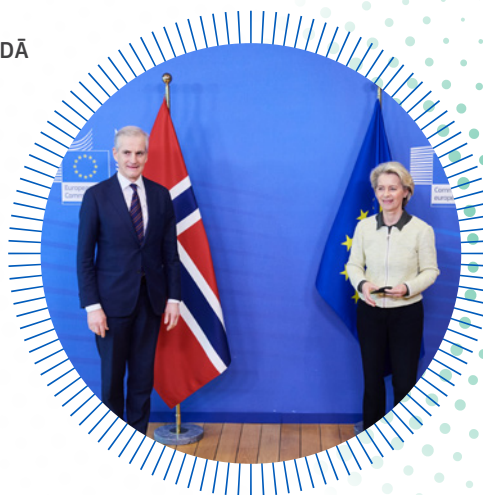
Mūsu priekšlikums piesaistīs vairāk nekā 140 miljardus eiro, lai dalībvalstis varētu tieši mazināt triecienu.

Un, tā kā mēs piedzīvojam fosilā kurināmā krīzi, arī fosilā kurināmā nozarei ir īpašs pienākums.

Arī lielākie naftas, gāzes un ogļu uzņēmumi gūst milzīgu peļņu. Tāpēc viņiem ir jāmaksā taisnīga daļa – viņiem ir jādod iemaksa krīzes situācijā.

Šie visi ir ārkārtas un pagaidu pasākumi, pie kuriem mēs strādājam, ieskaitot mūsu diskusijas par cenu griestiem.

Mums ir jāturpina darbs, lai pazeminātu gāzes cenas.

Mums ir jānodrošina mūsu apgādes drošība un vienlaikus jānodrošina mūsu konkurētspēja pasaulē.

Tāpēc mēs kopā ar dalībvalstīm izstrādāsim pasākumu kopumu, kurā tiks ņemts vērā mūsu attiecību ar piegādātājiem īpašais raksturs – sākot ar neuzticamiem piegādātājiem, piemēram, Krieviju, un beidzot ar tādiem uzticamiem draugiem kā Norvēģija.

— Mums ir jāatsaista gāzes dominējošā ietekme no elektroenerģijas cenās.

Esmu vienojies ar Norvēģijas premjerministru Stēri par darba grupas izveidi. Darba grupas ir sākušas strādāt.

Darba kārtībā ir vēl viens svarīgs temats. Šodien mūsu gāzes tirgus ir ievērojami izmainīties – no galvenokārt cauruļvadu gāzes pārgājis uz aizvien lielākiem sašķidrinātās dabasgāzes apjomiem.

Taču gāzes tirgū lietotais kritērijs – “TTF” – nav pielāgots.

Tāpēc Komisija strādās pie tā, lai izveidotu reprezentatīvāku kritēriju.

Vienlaikus mēs zinām arī to, ka enerģētikas uzņēmumi saskaras ar nopietnām likviditātes problēmām elektroenerģijas nākotnes līgumu tirgos, kuras apdraud mūsu energosistēmas darbību.

Mēs sadarbosimies ar tirgus regulatoriem, lai mazinātu šīs problēmas, grozot noteikumus par nodrošinājumu un veicot pasākumus tekošās dienas cenu svārstīguma ierobežošanai.

Oktobrī mēs grozīsim pagaidu regulējumu par valsts atbalstu, lai ļautu sniegt valsts garantijas, vienlaikus saglabājot vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

Tie visi ir pirmie soļi. Tomēr, kamēr mēs risinām tūlītējo krīzi, mums ir arī jālūkojas nākotnē.

Pašreizējā elektroenerģijas tirgus uzbūve, kam pamatā ir izdevīguma secība, vairs nav taisnīgs attiecībā pret patērētājiem.

Viņiem vajadzētu gūt labumu no mazcenas atjaunīgajiem energoresursiem.

Tāpēc mums ir jāatsaista gāzes dominējošā ietekme no elektroenerģijas cenās. Tāpēc mēs veiksīm dziļu un vispusīgu elektroenerģijas tirgus reformu.

Tagad es vēlos uzsvērt kādu būtisku jautājumu. Pirms pusgadsimta, 70. gados, pasaule saskārās ar citu fosilā kurināmā krīzi.

Daži no mums atceras nedēļas nogales bez auto, lai taupītu enerģiju. Tomēr mēs turpinājām braukt pa to pašu ceļu.

Mēs neatbrīvojāmies no savas atkarības no naftas. Un vēl sliktāk – fosilais kurināmais pat tika plaši subsidēts.

Tas bija aplami ne tikai attiecībā uz klimatu, bet arī uz mūsu publiskajām finansēm un mūsu neatkarību. *Un mēs par to joprojām maksājam.*

Tikai daži tālredzīgie saprata, ka patiesā problēma ir fosilais kurināmais, nevis tikai tā cena.

Ūdeņradis var mainīt spēku samēru Eiropas labā.

To vidū bija mūsu draugi Dānijā.

Kad sākās naftas krīze, Dānija sāka veikt lielas investīcijas vēja enerģijas izmantošanā.

Tā lika pamatus vadošajai lomai pasaulē šajā nozarē un radīja desmitiem tūkstošu jaunu darbvieta.

Šis ir īstais veids, kā tas darāms!

Tas nav tikai ātrs risinājums, bet gan paradigmas maiņa, lēciens nākotnē.

SAGLABĀJAM KURSU UN GATAVOJAMIES NĀKOTNEI

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Labie jaunumi ir tādi, ka tam nepieciešamais transformācijas process jau ir sācies.

Tas notiek Ziemeļjūrā un Baltijas jūrā, kur dalībvalstis ir ieguldījušas milzu līdzekļus jūrā izvietotos atkrastes vēja parkos.

Tas notiek Sicīlijā, kur vislielākā saules elementu rūpnīca Eiropā drīz sāks ražot visjaunākās paaudzes saules enerģijas paneļus.

Un tas notiek Ziemeļvācijā, kur reģionālajos dzelzceļa maršrutos vilcienus darbina zaļais ūdeņradis.

Ūdeņradis var mainīt spēku samēru Eiropas labā.

Mums jāpanāk, lai šī tirgus niša kļūtu par tirgus masu.

Plānā *REPowerEU* mēs esam divkāršojuši 2030. gadam noteikto mērķi: paredzēts Eiropas Savienībā katru gadu saražot desmit miljonus tonnu atjaunīgā ūdeņraža.

Lai tas izdotos, mums jāizveido ūdeņraža tirgus darbību veicinoša struktūra, lai novērstu investīciju deficītu un nākotnē piedāvājumu salāgotu ar pieprasījumu.

Tāpēc šodien es varu paziņot, ka mēs izveidosim jaunu Eiropas Ūdeņraža banku.

Tā nodrošinās garantijas ūdeņraža iegādēm, šim nolūkam jo īpaši izmantojot Inovāciju fonda līdzekļus.

Mēs izveidosim jaunu Eiropas Ūdeņraža banku.

No tās būs iespējams investēt 3 miljardus eiro, lai palīdzētu izveidot nākotnes ūdeņraža tirgu.

Tādējādi mēs veidosim nākotnes ekonomiku.

Tam ir veltīts mūsu Eiropas zaļais kurss.

Pēdējo mēnešu laikā mēs visi pieredzējām, cik būtisks Eiropai ir zaļais kurss.

2022. gada vasara paliks cilvēku atmiņā. Mēs visi redzējām izžuvušas upes, degošus mežus, ekstremālu karstumu.

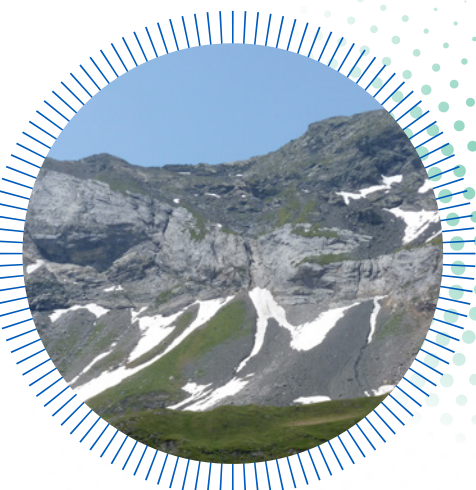
Un stāvoklis ir vēl smagāks. Līdz šim Alpu ledāji nodrošināja ārkārtas ūdens rezerves tādām upēm kā Reina vai Rona.

Taču, Eiropas ledājiem kūstot straujāk nekā jebkad agrāk, nākotnē sausuma izpausmes būs daudz skarbākas.

Mums jāsāk nenogurstošs klimatiskās pielāgošanās darbs, lai daba kļūtu par mūsu labāko sabiedroto.

Tāpēc mūsu Savienība centīsies panākt vērienīgu pasaules mēroga nolīgumu par dabas aizsardzību ANO Biodaudzveidības konferencē, kas šogad notiks Monreālā.

To pašu mēs darīsim arī COP27 konferencē Šarm eš Šeihā.

Taču īstermiņā mums ir vajadzīgi arī labāki instrumenti, lai spētu stāties pretī klimata pārmaiņām.

Neviena valsts nespēj viena pati cīnīties pret ekstremāliem laikapstākļiem un to postošajām sekām.

Šovasar ugunsgrēkus Francijā un Vācijā dzēsa lidmašīnas, kas turp bija nosūtītas no Grieķijas, Zviedrijas vai Itālijas.

— Mēs nākamā gada gaitā divkārt palielināsim ugunsgrēku dzēšanas spējas.

Taču, šiem notikumiem kļūstot biežākiem un intensīvākiem, Eiropai būs jāpilnveido savas spējas reaģēt.

Tāpēc šodien es paziņoju, ka mēs nākamā gada gaitā divkārt palielināsim ugunsgrēku dzēšanas spējas.

Eiropas Savienība iegādāsies desmit vieglās amfībija lidmašīnas un trīs helikopterus, kas papildinās mūsu gaisa floti.

Tā izpaužas Eiropas solidaritāte.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Pēdējie gadi ir apliecinājuši, cik daudz Eiropa var sasniegt, kad tā ir vienota.

Pēc bezprecedenta pandēmijas mūsu ekonomiskā izlaide rekordīsā laikā spēja atgriezties pirmskrīzes līmenī un pārsniegt to.

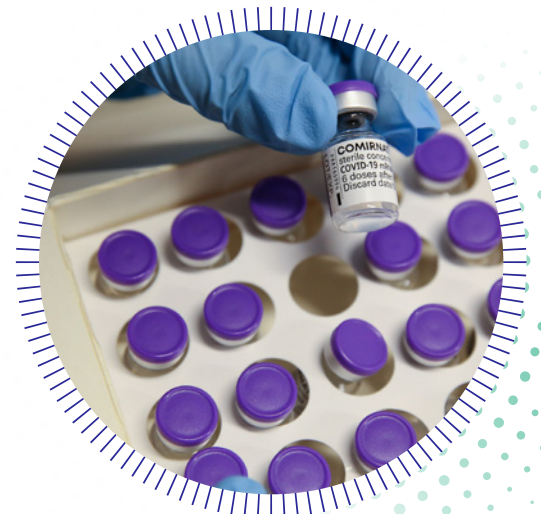
Situāciju, kad *vakcīnu nebija vispār*, mēs spējām pavērst uz labo pusi un nodrošināt 4 miljardus devu Eiropas un visas pasaules iedzīvotājiem.

Rekordīsā laikā mēs izveidojām instrumentu *SURE*, lai cilvēki varētu saglabāt darbu pat tad, ja uzņēmumos, kur viņi strādā, darāmais ir aptrūcies.

Atrazdamies visdziļākajā recesijā kopš Otrā pasaules kara, mēs panācām visstraujāko atveseļošanos kopš pēckara atjaunotnes.

Tas bija iespējams tāpēc, ka mēs visi saliedējāmies ap kopīgu atveseļošanas plānu.

NextGenerationEU mūsu ekonomikai deva jaunu elpu.

Šā instrumenta ceļš ir tikai sācies.

Līdz šim dalībvalstīm ir izmaksāti 100 miljardi eiro. Tas nozīmē, ka mūsu ekonomikā vēl ieplūdis pārējie 700 miljardi eiro.

NextGenerationEU garantēs pastāvīgu investīciju plūsmu, kas atbalstīs nodarbinātību un izaugsmi.

Mūsu ekonomikai tas ir liels atspajds. Taču vissvarīgākais ir tas, ka šie līdzekļi nozīmē atjaunotni.

Tas ir finansējums jaunām vējturbīnām un saules enerģijas paneļiem, ātrvilcieniem un energoefektīviem remontiem.

Ideja par *NextGenerationEU* radās pirms gandrīz diviem gadiem, un šis instruments ir tieši tas, kas Eiropai patlaban ir vajadzīgs.

Tāpēc rīkosimies pēc plāna.

Lai nauda nonāk tur, kur tā nepieciešama.

NextGenerationEU
garantēs pastāvīgu
investīciju plūsmu, kas
atbalstīs nodarbinātību
un izaugsmi.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Mūsu bērnu nākotnes vārdā investīcijām ir jābūt ilgtspējīgām un ieguldījumiem jābūt orientētiem uz ilgtspēju.

Mums jāfinansē pārkārtošanās uz digitālu un klimatneitrālu ekonomiku.

Tomēr nav iespējams ignorēt jauno realitāti, kad publiskais parāds palielinās.

Mums ir vajadzīgi fiskālie noteikumi, kas pieļauj stratēģiskas investīcijas, vienlaikus saglabājot fiskālo stabilitāti.

Noteikumi, kas ir piemēroti šīs desmitgades izaicinājumiem.

Oktobrī mēs nāksim klajā ar jaunām idejām par mūsu ekonomikas pārvaldību.

Ļaujiet man piedāvāt nelielu ieskatu pamatprincipos.

Dalībvalstīm būtu jādod elastīgākas iespējas, kā samazināt savu parādu.

Taču vienlaikus būtu vajadzīga lielāka atbildība par kopīgi nosprausto uzdevumu īstenošanu.

Būtu nepieciešami vienkāršāki noteikumi, kurus visi var ievērot.

Mērķis ir atvērt durvis stratēģiskām investīcijām un raisīt tik ļoti nepieciešamo uzticēšanos finanšu tirgiem.

Ieskiešim vēlreiz mūsu kopīgo ceļu uz priekšu.

Brīvākas investīciju iespējas. Stingrāka progresa kontrole.

Lielāka dalībvalstu atbildība. Un labāki rezultāti iedzīvotājiem.

Pienācis laiks no jauna atklāt Māstrihtas līguma garu – stabilitāte var iet tikai roku rokā ar izaugsmi.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Ievirzot ekonomiku šajās sliedēs, mums jāpaļaujas uz sociālās tirgus ekonomikas vērtībām, kas laika gaitā ir sevi apliecinājušas.

Ideja ir vienkārša – Eiropas lielākais spēks slēpjas katrā no mums.

Sociālā tirgus ekonomika mudina mūs visus gūt panākumus, vienlaikus nodrošinot atbalstu sūrākos brīžos, kādi var gadīties ikviena cilvēka dzīvē.

Tā ne tikai atalgo sasniegumus, bet arī garantē aizsardzību. Tā ne tikai paver iespējas, bet arī nosaka robežas.

Mūsu sociālās tirgus ekonomikas

**jauda būs zaļās
un digitālās
pārkārtošanās
dzinējspēks.**

Šodien tas mums ir vajadzīgs vēl vairāk nekā agrāk.

Tāpēc, ka mūsu sociālās tirgus ekonomikas jauda būs zaļās un digitālās pārkārtošanās dzinējspēks.

Mums ir nepieciešama *uzņēmējdarbības vide, kas dod iespējas, darbaspēks ar pieprasītām prasmēm un piekļuve izejmateriāliem, kas vajadzīgi mūsu rūpniecībā.*

No tā būs atkarīga mūsu konkurētspēja nākotnē.

Mums jāatbrīvojas no barjerām, kas vēl kavē mazos uzņēmumus.

Tiem jābūt šīs pārveides centrā, jo tie ir Eiropas ilggadējās rūpnieciskās izcilības kodols.

Mazajos uzņēmumos pirmajā vietā allaž ir bijuši darbinieki – pat krīzes laikos un tieši tajos.

Tomēr inflācija un nenoteiktība smagi nomāc šo uzņēmumu nākotnes izredzes.

Tāpēc mēs izvirzīsim priekšlikumu kopumu, kas būs domāts MVU atbalstam.

Viens no tiem būs priekšlikums par vienotiem nodokļu noteikumiem, veicot uzņēmējdarbību Eiropā, – saīsināti *BEFIT*.

Pateicoties tam, Savienībā tiks atvieglota uzņēmējdarbība. Birokrātisko formalitāšu samazināšana nozīmē vieglāku piekļuvi dinamiskam tirgum, kas aptver visu kontinentu.

Mēs grasāmies pārskatīt Maksājumu kavējumu direktīvu, jo nav taisnīgi, ka katrs ceturtais bankrots notiek laikā nesamaksātu rēķinu dēļ.

Miljoniem ģimenes uzņēmumu tas būs kā glābšanas riņķis bangainā jūrā.

Vēl viens izaicinājums Eiropas uzņēmumiem ir personāla trūkums.

Bezdarbnieku skaits ir zemāks nekā jebkad agrāk.

Tas ir labi!

Taču vienlaikus rekordaugsts ir arī neaizpildīto vakanču skaits.

Vai tie būtu kravas automašīnu vadītāji, viesmīļi vai lidostu darbinieki,

slimnieku kopēji, inženieres vai informātikas speciālistes,

mazkvalificēti cilvēki vai augstskolu absolventi – Eiropai ir vajadzīgi itin visi!

Tādēļ mums intensīvāk jāinvestē izglītībā un profesionālajā pilnveidē.

—
Mums
jāatbrīvojas
no barjerām,
kas vēl kavē
mazos
uzņēmumus.

Ierosinu 2023. gadu pasludināt par Eiropas izglītības un tālākizglītības gadu.

Tāpēc cieši jāsadarbojas ar uzņēmumiem, jo tieši uzņēmumi vislabāk zina, kādi speciālisti tiem šodien un rīt būs vajadzīgi.

Mums šīs vajadzības labāk jāsalāgo ar pašu darba meklētāju profesionālās nākotnes mērķiem un vēlmēm.

Turklāt mēs vēlamies mērķtiecīgāk piesaistīt ārvalstu speciālistus, kas stiprinās uzņēmumus, kuros viņi strādās, un Eiropas izaugsmi.

Svarīgs pirmais solis ir panākt, lai Eiropā pilnvērtīgāk un ātrāk atzītu viņu kvalifikāciju.

Eiropai jākļūst pievilcīgāka to cilvēku acīs, kuri ir sava amata meistari un vēlas to likt lietā.

Tāpēc es ierosinu 2023. gadu pasludināt par Eiropas izglītības un galvenokārt jau tālākizglītības gadu.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Treškārt, es vēlētos runāt par mūsu vidusslāni un rūpniecību.

No izejvielu pieejamības ir atkarīgs tas, kā mums veiksies, pārkārtojoties uz ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, – neatkarīgi no tā, vai runa būtu par īpaši pielāgotām virtuālās realitātes mikroshēmām vai saules elementiem.

Litijs un retzemju metāli drīz būs svarīgāki par naftu un gāzi.

Līdz 2030. gadam mūsu pieprasījums pēc retzemju metāliem pieckāršosies.

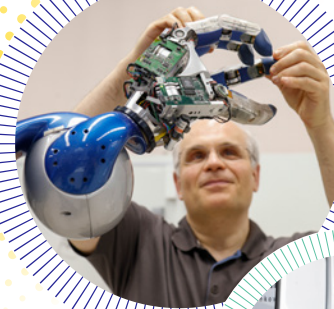
Un tā ir laba ziņa!

Tā apliecina, cik strauji tiek īstenots Eiropas zaļais kurss.

Problēma ir tikai tāda, ka pašlaik gandrīz visu tirgu kontrolē viena vienīga valsts.

Mēs nedrīkstam pieļaut atkarības izveidošanos, kā tas bija ar naftu un gāzi.

Šeit savs vārds būs sakāms mūsu tirdzniecības politikai.

Jaunas partnerības palīdz ne tikai nostiprināt mūsu ekonomiku, bet arī globālā mērogā virzīt mūsu intereses un vērtības.

Ar līdzīgi domājošiem partneriem mēs varam nostiprināt darba un vides standartus arī ārpus mūsu robežām.

Tāpēc mums pirmām kārtām jāatjauno attiecības ar šiem partneriem un svarīgiem izaugsmes reģioniem.

Tāpēc es iesniegšu ratifikācijai nolīgumus ar Čīli, Jaunzēlandi un Meksiku.

Mēs arī risinām sarunas ar tādiem nozīmīgiem partneriem kā Austrālija un Indija.

Taču piegāžu nodrošināšana ir tikai pirmais solis.

Tikpat svarīga ir šo metālu apstrāde.

Šobrīd Ķīna kontrolē globālo metālapstrādes rūpniecību. Gandrīz 90 % retzemju metālu un 60 % litija tiek apstrādāti Ķīnā.

Mēs apzināsim stratēģiski svarīgos projektus visā piegādes ķēdē – no ieguves līdz pārstrādei, no apstrādes līdz reciklēšanai. Un jomās, kurās piegādei draud risks, mēs veidosim stratēģiskās rezerves.

Tāpēc šodien es nāku klajā ar Eiropas Kritiski svarīgo izejvielu aktu.

Mēs zinām, ka šādai pieejai var būt labi rezultāti.

Pirms pieciem gadiem Eiropa iepazīstināja ar Akumulatoru aliansi. Drīz vien divas trešdaļas mums nepieciešamo akumulatoru tiks saražoti Eiropā.

Pērns es paziņoju par Eiropas Mikroshēmu aktu. Tuvākajos mēnešos sāksies pirmās lielās mikroshēmu rūpnīcas celtniecība.

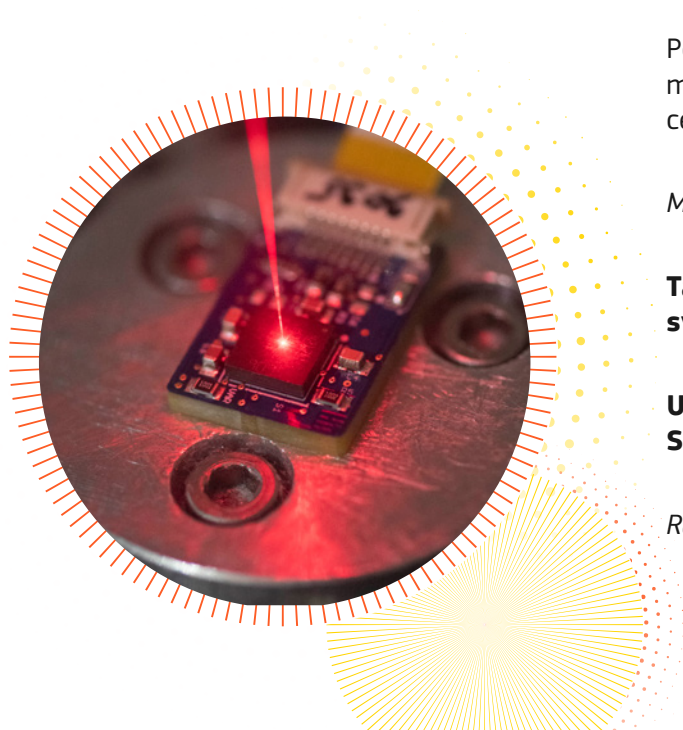
Mums jāturpina šī pieeja, kas ir vainagojusies ar panākumiem.

Tāpēc mēs palielināsim mūsu finansiālo līdzdalību svarīgos projektos visas Eiropas interesēs.

Un nākotnē es rosināšu izveidot jaunu Eiropas Suverenitātes fondu.

Raudzīsimies, lai rūpniecības nākotne tiktu kaldināta Eiropā.

—
Raudzīsimies,
lai rūpniecības
nākotne tiktu
kaldināta
Eiropā.

IESTĀJAMIES PAR DEMOKRĀTIJU

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Redzot, kas pašlaik notiek pasaulē, reizēm šķiet, ka agrākā stabilitāte nu ir sākusi izplēnēt.

Par to savā ziņā atgādināja karalienes Elizabetes II aiziešana mūžībā pagājušajā nedēļā.

Viņa ir leģendāra!

—
Karaliene
Elizabete II mums
vienmēr atgādināja,
ka **nākotne**
tiek celta uz
jaunām idejām
un sakņojas mūsu
senākajās vērtībās.

Pēdējo 70 gadu trauksmainajos notikumos, kas mainīja visu pasauli, viņa bija kā nemainīga vērtība.

Stoiska un nesatricināma savā sūtībā.

Viņai vienmēr atradās īstajam brīdim vispiemērotākie vārdi.

No uzrunas karā evakuētajām personām 1940. gadā līdz vēsturiskajai runai pandēmijas laikā.

Viņa spēja uzrunāt ne tikai savas nācijas sirdi, bet arī pasaules dvēseli.

Kad domāju par situāciju, kurā atrodamies šodien, manī vēl aizvien atbalsojas vārdi, ko viņa sacīja pandēmijas zenītā.

Viņa teica: “Mums izdosies – un šī izdošanās piederēs ikvienam no mums.”

Viņa mums vienmēr atgādināja, ka nākotne tiek celta uz jaunām idejām un sakņojas mūsu senākajās vērtībās.

Kopš Otrā pasaules kara beigām mēs esam tiekušies pēc demokrātijas un tiesiskuma.

Visas pasaules tautas kopā izveidoja starptautisko sistēmu, kas iestājās par mieru un drošību, tiesiskumu un ekonomikas attīstību.

Šodien pret to ir vērsti Krievijas raķešu lādiņi.

Tas, ko redzējām Bučas ielās, nodedzinātajos labības laukos un tagad pie Ukrainas lielākās atomelektrostacijas vārtiem, nav tikai starptautisko noteikumu pārkāpums.

Tas ir apzināts mēģinājums no šiem noteikumiem atteikties pavisam.

Pasaules politikā tas ir pavērsiena punkts, kas aicina pārdomāt mūsu ārpolitikas programmu.

Ir pienācis laiks ieguldīt spēcīgākā demokrātijā.

—
**Ir pienācis
laiks ieguldīt
spēcīgākā
demokrātijā.**

Šis darbs sāksies ar līdzīgi domājošu partneru kodolu – mūsu draugiem katrā demokrātiskajā nācijā visā pasaulē.

Mums ir līdzīgs skatījums uz pasauli. Un mums būtu jāapvieno savs kolektīvais spēks pasaules labuma veidošanas vārdā.

Mums būtu jātiecas paplašināt šo demokrātijas kodolu. Pirmais, ko varam darīt, ir padziļināt saiknes un nostiprināt demokrātiskās sistēmas mūsu kontinentā.

Tas sākas ar valstīm, kas jau ir ceļā uz mūsu Savienību.

Mums tās jāatbalsta katrā šā ceļa posmā.

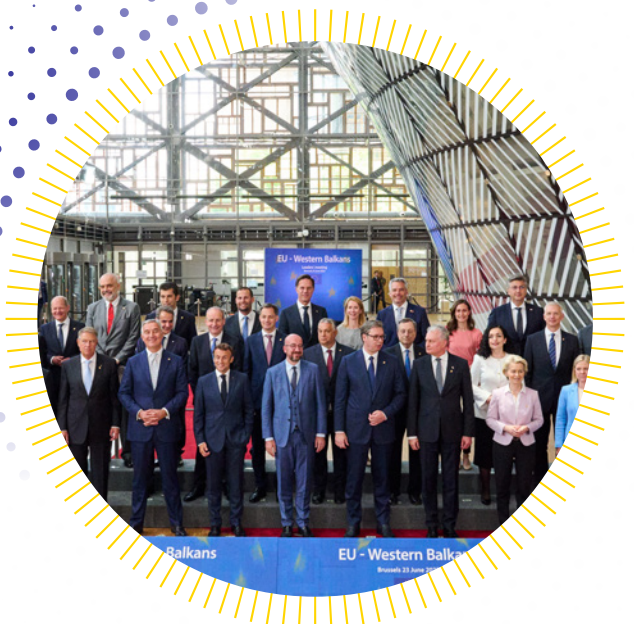
Jo ceļš uz spēcīgu demokrātiju ir tas pats ceļš, kas ved uz mūsu Savienību.

Tāpēc es vēlos, lai Rietumbalkānu, Ukrainas, Moldovas un Gruzijas iedzīvotāji zinātu:

jūs esat daļa no mūsu ģimenes, jūsu nākotne ir mūsu Savienībā, un bez jums tā nav pilnīga!

Mēs arī redzējām, ka jāpasniedz roka Eiropas valstīm ne tikai saistībā ar pievienošanās procesu.

Tāpēc es atbalstu aicinājumu izveidot Eiropas politisko kopienu, un mēs ar šīm idejām iepazīstināsim Eiropadomi.

Taču mūsu nākotne ir atkarīga arī no tā, vai spēsim darbā iesaistīt arī pārējos, kas vēl nepieder pie demokrātisko partneru pamatkodola.

Tuvas un tālas valstis ir ieinteresētas ar mums sadarboties, lai risinātu šā gadsimta lielos problēmjaudājumus, piemēram, klimata pārmaiņas un digitalizāciju.

Tāda bija galvenā doma, veidojot investīciju plānu *Global Gateway*, par kuru es tepat paziņoju pirms gada.

Tas jau dod rezultātus uz vietas.

Kopā ar Āfrikas partneriem mēs ceļam divas rūpnīcas Ruandā un Senegālā, kurās tiks izgatavotas mRNS vakcīnas.

Tās tiks ražotas Āfrikā pašas Āfrikas vajadzībām, izmantojot pasaules līmeņa tehnoloģijas.

Un tagad mēs šo pieeju atkārtojam Latīņamerikā, kur tā ir daļa no plašākas iesaistes stratēģijas.

Tam ir nepieciešamas investīcijas globālā mērogā.

Tāpēc mēs rīkosimies kopā ar mūsu draugiem ASV un citiem G7 partneriem, lai to padarītu par realitāti.

Uz šādas nots es un prezidents Baidens sasauksim līderu sanāksmi, lai izskatītu un izziņotu īstenošanas projektus.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Tā ir daļa no mūsu darba, kas veltīts mūsu valstu demokrātijas stiprināšanai.

Taču nevajadzētu piemirst par ārvalstu autokrātiem, kas vēršas pret mūsu valstīm.

Ārvalstu veidojumi piešķir finansējumu struktūrām, kas grauj mūsu vērtības.

To izplatītā dezinformācija no interneta ir pārcēlusies uz augstskolu auditorijām.

Mūsu nākotne ir atkarīga arī no tā, vai spēsim darbā iesaistīt arī pārējos, kas vēl nepieder pie demokrātisko partneru pamatkodola.

Šogad Amsterdamas Universitāte aizvēra šķietami neatkarīgu pētniecības centru, kuru patiesībā finansēja Ķīnas struktūras. Centrs publicēja apšaubāmus "pētījumus" par cilvēktiesībām, kuros pierādījumi par uiguru piespiedu darba nometnēm tika noraidīti kā nepamatotas baumas.

Šādi meli ir kā inde mūsu demokrātijai.

Padomājiet: mēs ieviesām tiesību aktus, kas paredz izvērtēt, vai ārvalstu tiešās investīcijas Eiropas uzņēmumos raisa bažas drošības apsvērumu dēļ.

Ja mēs šādi rīkojamies ekonomikā, vai to pašu principu nevajadzētu attiecināt uz mūsu vērtībām?

Mums jāspēj sevi labāk pasargāt no kaitnieciskas iejaukšanās.

Tāpēc mēs nāksim klajā ar Demokrātijas aizsardzības paketi.

Tā palīdzēs atklāt slēptus ārvalstu ietekmes mēģinājumus un apšaubāmus finansējuma avotus.

Mēs nepieļausim, ka autokrātiskas sistēmas ar Trojas zirga paņēmieniem uzbrūk mūsu valstu demokrātijai no iekšpuses.

Mūsu kontinents vairāk nekā 70 gadus ir gājis demokrātijas virzienā. Taču nav garantijas, ka šajā garajā ceļā sasniegtais būs noturīgs.

Daudzi no mums demokrātiju pārāk ilgi ir uzskatījuši par pašsaprotamu vērtību. Īpaši tie, kuri – tāpat kā es – nekad nav pieredzējuši, ko nozīmē dzīvot autoritāra režīma jūgā.

Šodien mēs visi redzam, ka par demokrātiju mums jācīnās. **Katru dienu.**

Mums tā jāaizsargā gan pret ārējo apdraudējumu, gan pret kaitēm, kas to grauž no iekšpuses.

Aizsargāt tiesiskumu ir manis vadītās Komisijas pienākums un viscēlākais uzdevums.

Vēlos uzsvērt: mēs arī turpmāk uzstāsim, ka tiesu varai jābūt neatkarīgai.

Un mēs aizsargāsim Savienības budžetu, izmantojot tiesiskuma nosacījumu mehānismu.

—
Par **demokrātiju**
mums ir jācīnās. Katru
dienu.

Šodien es gribētu sīkāk runāt par korupciju visās tās izpausmes formās. Par ārvalstu aģentiem, kuri mēģina ietekmēt mūsu politisko sistēmu. Par šaubīgiem uzņēmumiem vai fondiem, kas krāpjas ar valsts naudu.

Ja vēlamies izklausīties ticami, kad kandidātvalstīm prasām nostiprināt to demokrātisko iekārtu, mums jāizskauž korupcija arī pašu mājās.

Tāpēc nākamgad Komisija atjauninās tiesisko regulējumu par korupcijas apkarošanu.

Mēs ieviesīsim stingrākus standartus ne tikai attiecībā uz tādiem klasiskiem pārkāpumiem kā kukuļdošana, bet arī par nelikumīgu iedzīvošanos mantā, tirgošanos ar ietekmi un varas ļaunprātīgu izmantošanu.

Turklāt mēs ierosināsim iekļaut korupciju cilvēktiesību sankciju režīmā – tas ir jauns instruments mūsu vērtību aizsardzībai ārzemēs.

Korupcija grauj uzticēšanos mūsu institūcijām. Tāpēc mums pret to jācīnās, visā pilnībā izmantojot likuma bardzību.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Mūsu Savienības dibinātāji tikai vēlējās ielikt demokrātijas pamatus.

Viņi bija iecerējuši, ka šo darbu pabeigs nākamās paaudzes.

“Demokrātija nav izgājusi no modes, bet tai ir jāatjaunojas, lai turpinātu uzlabot cilvēku dzīvi.”

Šos vārdus ir teicis Dāvids Sasoli – dižens eiropietis, kuru mēs pieminam vēl šodien.

Dāvids Sasoli uzskatīja, ka Eiropai vienmēr būtu jāraugās pēc jauniem apvēršņiem.

Šajos grūtajos laikos esam sākuši saprast, kādi šie jaunie apvēršņi varētu būt.

Drosmīgāka Savienība.

Grūtā brīdī tuvāka iedzīvotājiem.

Pašapzinīgāka, reaģējot uz vēsturiskiem izaicinājumiem un Eiropas iedzīvotāju ikdienas raizēm. Un līdzās esoša, viņiem sastopoties ar dzīves lielajiem pārbaudījumiem.

Korupcija grauj uzticēšanos mūsu institūcijām. Tāpēc mums pret to jācīnās, visā pilnībā izmantojot likuma bardzību.

Eiropas pilsoņu paneļdiskusijas,
kas bija viens
no centrālajiem
konferences
elementiem, tagad
kļūs par mūsu
demokrātiskās
dzīves regulāru
ikdienu.

Tāpēc tik liela nozīme bija konferencei par Eiropas nākotni.

Tas bija ieskats atšķirīgā iedzīvotāju iesaistē, kas neaprobežojas tikai ar vēlēšanām.

Eiropa ir ieklausījusies savu iedzīvotāju viedoklī, un tagad ir pienākusi mūsu kārtā rīkoties.

Eiropas pilsoņu paneļdiskusijas, kas bija viens no centrālajiem konferences elementiem, tagad kļūs par mūsu demokrātiskās dzīves regulāru ikdienu.

Nodomu vēstulē, ko es šodien nosūtīju Parlamenta priekšsēdētājam Metsolai un Čehijas premjerministram Fialam, esmu ieskicējusi vairākus nākošajam gadam plānotus priekšlikumus, kas izriet no konferences secinājumiem.

Starp tiem, piemēram, ir jauna iniciatīva par garīgo veselību.

Mums vajadzētu labāk rūpēties citam par citu. Daudziem, kas izjūt trauksmi un apjukumu, izšķiroša nozīme būtu piemērota atbalsta pieejamībai par samērīgu cenu.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Demokrātiskajām institūcijām ir pastāvīgi jāiegūst un jāatgūst iedzīvotāju uzticēšanās.

Sastopoties ar jaunajiem, vēstures mestajiem izaicinājumiem, mums jābūt uzdevumu augstumos.

Tāpat kā Eiropas iedzīvotājiem, kad pie viņu namdurvīm klauvēja miljoniem Ukrainas bēgļu.

Tā ir Eiropa savā labākajā izpausmē.

Apņēmības un solidaritātes savienība.

Taču mūsu diskusijās par migrāciju vēl aizvien nav vērojama nedz apņēmība, nedz solidaritāte.

Ukrainas bēgļu uzņemšana nedrīkst būt izņēmuma pasākums. Tā var būt paraugs turpmākai rīcībai.

Mums ir vajadzīgas taisnīgas un skaidras procedūras, krīzes situācijai piemērota un strauji aktivizējama sistēma, kā arī pastāvīgs un juridiski saistošs mehānisms, kas nodrošina solidaritāti.

Vienlaikus mums reāli jākontrolē ārējās robežas, ievērojot pamattiesības.

Es vēlos Eiropu, kas migrāciju pārvalda ar cieņu.

Eiropu, kurā visas dalībvalstis uzņemas atbildību par kopīgiem problēmjasautājumiem.

Tādu Eiropu, kura pauž solidaritāti ar visām dalībvalstīm.

Mēs esam guvuši panākumus ar paktu, tagad mums ir ceļvedis. Un nu mums ir vajadzīga atbilstoša politiskā griba.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Pirms trim nedēļām man bija neticama iespēja piebiedroties 1500 jauniešiem no visas Eiropas un pasaules, kuri bija sapulcējušies Tezē.

Viņiem ir dažādi uzskati un dažāda izcelsme, viņi nāk no dažādām valstīm un runā dažādās valodās.

Tomēr kaut kas viņus vieno.

Viņiem ir kopīgas vērtības un ideāli.

Viņi tic šīm vērtībām.

Viņi ir kvēli pārliecināti par ideju, kas ir lielāka par viņiem pašiem.

Šī ir ne tikai sapņotāju, bet arī sapņu īstenotāju paudze.

Pagājušā gada runā par stāvokli Savienībā es jums teicu, ka gribētu, lai Eiropa vairāk līdzinātos šiem jauniešiem.

Mums par viņu centieniem būtu jāatceras it visā, ko darām.

—
Es vēlos
Eiropu,
kura pauž
solidaritāti
ar visām
dalībvalstīm.

Un tam būtu jāatvēr vieta mūsu dibināšanas līgumos.

Katru mūsu Savienības rīcību vajadzētu iedvesmot pavisam vienkāršam principam.

Proti, mēs nedrīkstam kaitēt savu bērnu nākotnei.

Mums aiz sevis šī pasaule būtu jāatstāj kā labāka vieta nākamajai paaudzei.

Un tāpēc, cienītās deputātes un godātie deputāti, es domāju, ka pienācis laiks Līgumos nostiprināt paaudžu solidaritātes principu.

Ir pienācis laiks atjaunot Eiropas solījumu.

Un mums jāraugās, lai mēs rīkotos labāk un lemtu labāk.

Daži varbūt teiks, ka šis nav īstais brīdis. Tomēr, ja esam nopietni nolēmuši sagatavoties nākotnes pasaulei, mums jāspēj rīkoties jomās, kas cilvēkiem ir visnozīmīgākās.

Ja mēs nopietni domājam par plašāku savienību, mums nopietni jāpadomā arī par reformām.

Tāpēc es domāju, ka ir pienācis brīdis Eiropas Konventam, kā jau ir aicinājis Eiropas Parlaments.

—
Es domāju,
ka ir pienācis
brīdis **Eiropas
Konventam**, kā jau
ir aicinājis Eiropas
Parlaments.

SECINĀJUMS

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Runā, ka gaisma visspožāk spīd tieši tumsā.

Par to pārliecinājās sievietes un bērni, kas bēga no Krievijas mestajām bumbām.

Viņi devās bēgļu gaitās projām no savas kara plosītās valsts, bēdādamies par to, ko atstājuši aiz sevis, un baiļodamies par to, ko nesīs nākotne.

Taču viņus sagaidīja ar atplestām rokām. Daudzi līdzilvēki, kā Magdalēna un Agņeška. Divas jaunas un nesavtīgas sievietes no Polijas.

Uzzinājušas, ka uz viņu valsti dodas bēgļu pilns vilciens, viņas steigšus devās uz Varšavas Centrālo dzelzceļa staciju.

Viņas sāka organizēt palīdzību.

Ierīkoja telti, lai varētu palīdzēt pēc iespējas lielākam skaitam cilvēku.

Sazinājās ar lielveikalu tīklu, lai sagādātu pārtiku, un vietējām varasiestādēm, lai noorganizētu autobusus uz uzņemšanas centriem.

Dažu dienu laikā viņas sapulcēja 3000 brīvprātīgo, lai nedēļām ilgi cauru diennakti varētu sagaidīt bēgļus.

Cienītās deputātes! Godātie deputāti!

Magdalēna un Agņeška šodien ir kopā ar mums.

Lūdzu, pievienojieties man, lai ar aplausiem sveiktu viņas un ikvienu Eiropas iedzīvotāju, kas bēgļiem atvēris savu sirdi un savas mājas.

Viņu stāstā izpaužas viss, par ko iestājas un uz ko tiecas mūsu Savienība.

Tas ir stāsts par sirsnību, morālo stāju un solidaritāti.

Viņas visiem ir parādījušas, ko Eiropas iedzīvotāji var panākt, vienojoties kopējam uzdevumam.

Tas ir Eiropas gars.

Savienība, kas kopā ir stiprāka.

Savienība, kas kopā gūst virsroku.

Lai dzīvo Eiropa!

**NODOMU
VĒSTULE
PRIEKŠSĒDĒTĀJAI
ROBERTAI METSOLAI
UN PREMJERMINISTRAM
PETRAM FIALAM**

**STĀVOKLIS
SAVIENĪBĀ
2022. GADĀ**

Briselē, 2022. gada 14. septembrī

Ļ. cien. Metsolas kundze!

A. god. Fialas kungs!

Ir pagājušas nedaudz vairāk par 200 dienām, kopš sākās Krievijas brutālais un nežēlīgais agresijas karš pret Ukrainu. 200 dienas, kurās Ukrainas tauta ir tik daudz cietusi un vienlaikus parādījusi tik lielu drosmi un apņēmību. 200 dienas, kad cilvēki, nācijas un iestādes, kas veido mūsu Eiropas Savienību, sniedz vienotu, dāsnu un stingru atbalstu.

Šeit izšķiras Ukrainas liktenis. Taču izšķiras arī jautājums par to, ko nozīmē Eiropas Savienība: brīvību, demokrātiju, cilvēktiesības, tiesiskumu un visas tās vērtības, kas veido mūsu pamatus.

*Šogad pulcējoties debatēs par stāvokli Savienībā, mēs kopīgi apstiprinām savu apņēmību atbalstīt Ukrainu visos iespējamajos veidos. Un mēs divkārtšojam **atbalstu visiem Eiropas iedzīvotājiem, kuri saskaras ar grūtībām** brīdī, kad cilvēki un uzņēmumi cenšas izdzīvot, jo pieaug dzīves dārdzība, ņemot vērā vēl pavisam neseno pandēmijas un mājsēžu ietekmi.*

*Tāpēc atbalsts Eiropas iedzīvotājiem šajā pārbaudījumu pilnajā laikā būs Komisijas pirmā prioritāte nākamajā gadā. Šajā sakarā Komisija nāk klajā ar virkni priekšlikumu, kā mazināt enerģētikas krīzes ietekmi uz tām māsaimniecībām un uzņēmumiem, kam tas visvairāk vajadzīgs, un palīdzēt tiem pielāgoties. Tas ir jaunākais no vairākiem pasākumiem, kuru mērķis ir stiprināt mūsu izturētspēju kopš kara sākuma, jo īpaši, atbrīvojoties no mūsu energoatkarības. Izmantojot **REPowerEU**, mēs paātrinājam darbu, lai diversificētu piegādi, virzoties prom no Krievijas fosilā kurināmā, straujāk ieviestu atjaunīgos energoresursus, veicinātu enerģijas ietaupījumus un palielinātu mūsu krātuvju jaudu.*

*Kopš Krievijas agresijas sākuma Eiropas Savienība ir parādījusi, cik ātri un cik spēcīgi tā spēj reaģēt, ja rīkojas vienoti. Mēs kopā ar daudziem mūsu globālajiem partneriem pieņemām ātras un iedarbīgas sankcijas, kas tagad smagi iedragājušas Krievijas ekonomiku un rūpniecību. Kā Eiropas komanda esam snieguši **Ukrainai** finansiālu palīdzību vairāk nekā 19 miljardu eiro apmērā, neskaitot militāro atbalstu. Mēs aktivizējam Pagaidu aizsardzības direktīvu, piešķirot Ukrainas bēgļiem piekļuvi darbvietām, mājoņiem, izglītībai un veselības aprūpei visā ES. Mēs rīkojamies, lai atvieglotu tirdzniecību un izveidotu solidaritātes joslas nolūkā palīdzēt Ukrainas eksportam un aizsargāt pasaules nodrošinātību ar pārtiku. Vēsturisks brīdis bija kandidātvalsts statusa piešķiršana Ukrainai un Moldovai, lai pavērtu ceļu uz Savienību. Pagājušajā gadā Eiropa ir apliecinājusi, ka tā ir ģeopolitiska savienība, un mums ir jāturpina būt līderiem, sadarbojoties ar mūsu partneriem visā pasaulē. Tas ietver arī mūsu noturības un drošības stiprināšanu, vairojot mūsu kiberdrošību un palielinot mūsu darbu aizsardzības jomā.*

*Nākamajā gadā labākais veids, kā risināt šīs steidzamās problēmas, ir arī **turpināt īstenot** plānu, kuru mēs kopīgi izstrādājām šim pilnvaru termiņam. Vērienīgā digitālā un zaļā pārkārtošanās, ko esam uzsākuši kopā, ir ieguvusi papildu nozīmi, mums cīnoties ar pandēmiju, mājsēdēm un tagad — ar karu pie mūsu robežas. Runa ir par to, lai veidotu labāku nākotni nākamajai paaudzei un labāk sagatavotos nākotnes izaicinājumiem, kā arī palielinātu savu noturību pret tiem.*

*Jāsāk ar jau saskaņoto darbību īstenošanu. Tas ietver nozīmīgu vienošanos īstenošanu saistībā ar Digitālo tirgu aktu un Digitālo pakalpojumu aktu, kuros ES ir uzņēmusies vadošo lomu digitālās telpas regulēšanā, lai padarītu to drošāku un atvērtāku. Mēs turpināsim izskatīt jaunas digitālās iespējas un tendences, starp kurām ir, piemēram, metaverss. Tas nozīmē arī turpināt darbu pie investīcijām un reformām, izmantojot **NextGenerationEU**, no kura turpmākajos gados tiks ieguldīti vēl 700 miljardi eiro. Tāpat mums ir jāturpina izmantot ES budžeta iespējas, lai nodrošinātu, ka tās sniedz vislabāko*

atbalstu cilvēkiem un ekonomikai. Raugoties nākotnē, mums ir arī jāizvērtē, kā Covid, karš un to plašāka ietekme skar mūsu ilgtermiņa budžetu. Šajā nolūkā mēs nāksim klajā ar **ilgtermiņa budžeta vidusposma pārskatu** nākamajā gadā.

Ir būtiski turpināt darbu, lai **panāktu vienošanos par tiesību aktu priekšlikumiem, kuras Komisija jau ir iesniegusi**. Mēs vēlamies pateikties Eiropas Parlamentam un Padomei par sadarbību un centieniem vienoties par tik daudziem steidzamiem priekšlikumiem šādā tempā — vai tas būtu par Covid-19 sertifikātu, digitālajiem noteikumiem, vai minimālo algu. Mums ir jāpaātrina šī pieeja, jo īpaši attiecībā uz dokumentiem, kas ir būtiski Eiropas zaļajam kursam un klimatneitralitātes mērķu sasniegšanai.

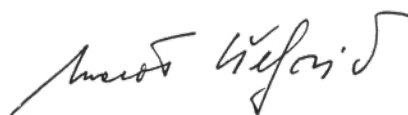
Mēs arī izvirzīsim vairākus mērķtiecīgus, jaunus priekšlikumus, kas ir būtiski, lai reaģētu uz īstermiņa problēmām vai mūsu ilgtermiņa mērķiem. Ņemot vērā to, ka likumdevējiem ir jānosaka prioritāte priekšlikumu pieņemšanai nākamajā gadā, sarakstā galvenā uzmanība ir pievērsta darbībām jomās, kurās tās ir visvairāk vajadzīgas. Turpmāk sniegtajā sarakstā ir izceltas galvenās iniciatīvas 2023. gadam. Tā pamatā ir mūsu diskusijas ar Eiropas Parlamentu un Padomi, un to papildinās gaidāmā **Komisijas darba programma** un pastāvīgs iestāžu dialogs.

Komisijas 2023. gada darba programmas pamatā lielā mērā būs arī **konferences par Eiropas nākotni** rezultāti. Tas atspoguļo ne tikai mūsu kopīgo apņemšanos labāk uzklaut iedzīvotāju gaidas, bet arī konferences — gan kā līdzdalības demokrātijas pasākuma, gan kā mūsu politikas veidošanas uzlabošanas paņēmiena – milzīgos panākumus. Turpmāk sniegtajā sarakstā ir iekļauti priekšlikumi, kas tieši izriet no pilsoņu ieteikumiem, piemēram, iniciatīva par garīgo veselību, kas ir viena no jaunajām jomām, pie kuras konferences gaitā mēs tikām lūgti strādāt. Politikas veidošanas rīkkopā mēs iekļausim pilsoņu paneldiskusijas, lai viņi varētu sniegt ieteikumus pirms konkrētiem svarīgiem politikas priekšlikumiem, sākot ar gaidāmo darbu pārtikas izšķērdēšanas novēršanai. Pamatojoties uz Eiropas Jaunatnes gada panākumiem, viena trešdaļa dalībnieku būs jaunieši.

Solidaritāte ir Eiropas liktenis — tagad vairāk nekā jebkad agrāk. Jo vienotāki mēs būsīm un jo lielāku vienotību parādīsim, jo ātrāk mēs nākamā gada laikā kļūsim par spēcīgāku Savienību un jo labāk spēsim sagatavoties nākotnes pasaulei. Tas būs mūsu kopīgais uzdevums gada laikā, un Jūs varat palauties uz to, ka Komisija sadarbosies ar Jums visos posmos.

Ursula von der Leyen

Maroš Šefčovič

GALVENĀS JAUNĀS INICIATĪVAS 2023. GADAM

Iniciatīvas, kas tieši papildina vai netieši veicina konferences par Eiropas nākotni priekšlikumu, ir atzīmētas ar zvaigznīti (*).

EIROPAS ZAĻAIS KURSS

- ES iekšējā elektroenerģijas tirgus noteikumu pārskatīšana
- Priekšlikums izveidot ES Ūdeņraža banku
- Atkritumu, tostarp pārtikas atkritumu, apsaimniekošanas regulējuma pārskatīšana, lai samazinātu atkritumus, un atkritumu apsaimniekošanas ietekmi uz vidi *
- Tiesību akta priekšlikums par augiem, kas iegūti ar noteiktām jaunām genomikas metodēm *
- ES tiesību aktu pārskatīšana dzīvnieku labturības jomā *

DIGITĀLAJAM LAIKMETAM GATAVA EIROPA

- Eiropas Kritiski svarīgo izejvielu akts *
- MVU palīdzības pakete, t. sk. Maksājumu kavējumu direktīva
- Iniciatīva par virtuālo pasauli, piemēram, metaversu
- Patentu licencēšanas pakete
- Tiesību akta priekšlikums par azbesta pārbaudi un reģistrēšanu ēkās *
- Priekšlikums par Eiropas Prasmju gadu

EKONOMIKA CILVĒKU LABĀ

- Daudz gadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam vidusposma pārskats *
- Ekonomikas pārvaldības pārskats
- Tiesību akta priekšlikums par jauno pašu resursu otro kopumu *
- Tiesību akta priekšlikums "Uzņēmējdarbība Eiropā: ienākumu nodokļu sistēma (BEFIT) *
- Piekļuve datiem finanšu pakalpojumu jomā *
- Tiesību aktu priekšlikumi par digitālā eiro izveidi *

SPĒCĪGĀKA EIROPA PASAULES ARĒNĀ

- *ES kosmosa stratēģija drošībai un aizsardzībai **
- *Jauna programma Latīņamerikai un Karību jūras reģionam*
- *ES Jūras drošības stratēģijas atjaunināšana*
- *Cilvēktiesību sankciju režīma atjaunināšana*

MŪSU EIROPEISKĀ DZĪVESZIŅA

- *Visaptveroša pieeja garīgajai veselībai **
- *Trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju atzīšana*
- *Tiesību akta priekšlikums par ceļošanas dokumentu digitalizāciju un ceļošanas atvieglošanu*
- *Direktīvas par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu pārskatīšana*
- *Kiberdrošības prasmju akadēmijas iniciatīva*

JAUNS IMPULSS EIROPAS DEMOKRĀTIJAI

- *Demokrātijas aizsardzības tiesību aktu kopums, tostarp iniciatīva par ES demokrātijas jomas aizsardzību pret slēptu ārvalstu ietekmi*
- *Pretkorupcijas pakete*
- *Tiesību akta priekšlikums par ES invaliditātes karti **

SASNIEGTAIS

STĀVOKLIS
SAVIENĪBĀ
2022. GADĀ

VĒL NEBIJIS STĀSTS PAR DEMOKRĀTIJAS NOTURĪBU

2019. gada decembrī Urzulas fon der Leienas vadītā Komisija uzņēma jaunu, **vērienīgu kursu uz zaļāku, digitālāku un taisnīgāku Eiropas Savienību**. Risinoties diviem notikumiem, kas ieies pasaules vēsturē, – koronavīrusa pandēmijai un Krievijas asiņainajam karam pret Ukrainu –, Eiropa bija vienota gan cīņā pret vīrusu, gan atbalstā Ukrainas tautai. Mēs ne tikai noturējām pārliedzinoši uzņemto kursu, bet arī panācām straujāku progresu. Kopā mēs veidojam nākotni.

Eiropas reakcija uz divām mūsu laikmeta krīzēm sagādāja pārsteigumu visai pasaulei. Vispirms sākās Covid-19. Pandēmijas trieciens bija smags, taču kopā mēs izglābām dzīvību neskaitāmiem cilvēkiem un palīdzējām mūsu ekonomikai atgūties rekordīsā laikā. Eiropas Komisijas vakcīnu stratēģijas rezultātā **visā ES 83,4 % pieaugušo ir saņēmuši pamatvakcināciju (vienu vai divas vakcīnas devas)** pret šo slimību. ES ir vislielākā Covid-19 vakcīnu nodrošinātāja pasaulē. Turklāt ES digitālais Covid sertifikāts, kas aizsargā cilvēku tiesības uz brīvu pārvietošanos, ir kļuvis par globālu standartu.

Komisija pirmo reizi ES pastāvēšanas laikā ir kapitāla tirgos aizņēmusies iespaidīgus līdzekļus, lai atbalstītu ekonomikas atveseļošanu un reformas dalībvalstīs. Mūsu atveseļošanās plāns **NextGenerationEU** visā ES ir ģimenēm, uzņēmumiem un investoriem sniedzis jaunu pārliedzību par nākotni. Mūsu reakcija uz pandēmiju ir ne tikai vairojusi noturību pret Covid-19 un turpmāk iespējamajiem veselības apdraudējumiem, bet arī nostiprinājusi Eiropas demokrātiju un ekonomiku.

Tad sākās neizprovocētā un neattaisnojamā Krievijas agresija pret Ukrainu. Vesels kontinents solidarizējās ukraiņu atbalstam. ES nepieredzēti

ātri un vienoti pieņēma smagas sankcijas pret Vladimira Putina kara kurinātāju režīmu. Šīs **sankcijas**, kuras atbalsta partneri visā pasaulē, **smagi ietekmē Krievijas ekonomiku un apgrūtina Kremļa spēju turpināt karu**. Mēs liedzām Krievijai piekļuvi starptautiskajai finanšu sistēmai, neļaudami tai izmantot *SWIFT* norēķinus, mēs iesaldējām un konfiscējām ar Kremli saistīto oligarhu aktīvus un esam paralizējuši Krievijas militārās rūpniecības kompleksu, apturot iespējas izmantot modernākās tehnoloģijas.

Eiropas Savienības atbildi uz mūsdienu lielajiem problēmjaucieniem **nosaka demokrātiskās vērtības un ilgtspējīgas attīstības mērķi**, un tā balstās uz principa, ka ekonomika darbojas cilvēku labā.

Līdztekus tam Komisija ir nākusi klajā ar **REPowerEU – kardinālu plānu, kā Eiropai izbeigt atkarību no Krievijas fosilajām degvielām**. Mēs dažādojam savus enerģijas avotus, uzlabojam energoefektivitāti un straujāk izvēršam atjaunīgo enerģiju. Zaļā pārkārtošanās ne tikai labvēlīgi ietekmē cilvēku un planētas veselību, bet arī stiprina Eiropas energodrošību. Putina plāns bija sašķelt Eiropu, taču viņš ir panācis tieši pretējo. ES ir vienotāka nekā jebkad agrāk, un mēs šajā karā cits citu atbalstām.

Eiropas Savienības atbildi uz mūsdienu lielajiem problēmajautājumiem nosaka demokrātiskās vērtības un ilgtspējīgas attīstības mērķi, un tā balstās uz principa, ka ekonomika darbojas cilvēku labā. ES **darba tirgus ir stiprāks, nekā tas ir bijis pēdējos gadu desmitos**, jo Komisija palīdzēja dalībvalstīm māsēdes laikā atbalstīt darba ņēmējus un uzņēmumus. Izmantojot *NextGenerationEU*, mēs investējam Eiropas rūpniecībā, infrastruktūrā un darbvietās. Piemēram, **Eiropas Mikrohēmu akta** priekšlikumā ir iecerēts attīstīt vismodernāko ražošanu, balstoties uz Eiropas pusvadītāju pētniecības bāzi, kura ir pasaules līmenī. Eiropas jaunā globālā investīciju stratēģija **Global Gateway** palīdz visā pasaulē paātrināt taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Pēdējie divarpus gadi ir apliecinājuši, ka **Eiropas spēks ir tās vienotībā**, un šī vienotība sakņojas mūsu kopējās demokrātiskajās vērtībās: mūsu apņēmībā ievērot cilvēka pamattiesības; brīvas un neatkarīgas preses aizsardzībā; tiesiskuma nodrošināšanā; sieviešu un vīriešu, pilsētu un lauku iedzīvotāju, gados vecu un jaunu cilvēku līdztiesībā. Lai kā jūs izvēlētos sevi identificēt, Eiropā jums ir brīvas iespējas būt sev pašam vai pašai. Pie demokrātijas ir jāstrādā un tā ir jāatjauno katru dienu, tālab pilsoņiem jābūt iespējai izteikt savu viedokli. **Konference par**

Eiropas nākotni, kas noslēdzās 2022. gada 9. maijā, apliecināja šo dziļo radošuma un enerģijas krājumu izpausmes, kuras pieredzējām, cilvēkiem piedaloties Eiropas Savienības nākotnes veidošanā. Komisija ir viņos ieklausījies, un nu ir laiks pāriet pie darbiem.

Eiropas vēsture ir kā arka, kas tiecas uz demokrātijas un vienotības punktu. No fašisma sagraves 1945. gadā līdz diktatūru beigām Grieķijā un Ibeijas pussalā septiņdesmitajos gados, no Berlīnes mūra krišanas 1989. gadā un austrumu un rietumu izlīguma līdz **Ukrainas cīņai par brīvību un demokrātiju** pret Krievijas agresiju – Eiropa allaž ir devusies demokrātijas virzienā. Un visas šīs **pārmaiņas ir panākuši cilvēki – no viņiem izskanējušais viedoklis, viņu drosmē un prasības pēc taisnīguma**. Tāds ir Eiropas Savienības stāsts. Tas vairo mūsu, eiropiešu, spēku un pārliecību par nākotni.

1. EIROPA ATBALSTA UKRAINU DEMOKRĀTIJAS UN MIERA VĀRDĀ

NELOKĀMA SOLIDARITĀTE AR UKRAINU

Miljoniem ukraiņu no Putina bumbām ir glābušies Eiropas Savienībā, atrauti no ģimenes un savas valsts. Kara skati ir iznīcinoši. Taču Ukrainas aizstāvju drošība un ES iedzīvotāji, kas sagaida bēgļus, rāda citu ainu – šis stāsts raisa cerību. **Ukraina un Eiropas Savienība nekad nav bijušas tuvākas viena otrai.** Mēs laipni uzņemsim un atbalstīsim ukraiņus, līdz viņi varēs droši atgriezties mājās un miera apstākļos atjaunot savu neatkarīgo un demokrātisko valsti. Tāpēc, ka viņi ir mūsu Eiropas ģimenes locekļi.

Eiropas Savienības reakcijā galvenā prioritāte ir aizsargāt Ukrainas civiliedzīvotājus. Komisija, uz vietas sadarbotamās ar mūsu partneriem, nodrošina **humānās palīdzības sniegšanu** un humanitāro koridoru atvēršanu, kas garantē brīvu un drošu evakuāciju. Līdz 2022. gada jūnijam ES Ukrainai bija sniegusi humāno palīdzību vairāk nekā 348 miljonu eiro apmērā, lai, piemēram, visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem nodrošinātu pārtiku, ūdeni, pajumti un veselības aprūpi.

Kopš 2022. gada 24. februāra, kad sākās Krievijas brutālais uzbrukums Ukrainai, **Eiropas Savienībā ir reģistrēti vairāk nekā 8,2 miljoni iebrukušo Ukrainas valstspiederīgo,**

galvenokārt sievietes, bērni un vecāka gadagājuma cilvēki. Milzīgā solidaritāte, ar kādu ES iedzīvotāji ir uzņēmuši Ukrainas bēgļus, it īpaši Ukrainas kaimiņvalstīs (Polijā, Rumānijā, Slovākijā un Ungārijā), bet arī citur Eiropas Savienībā, vislabāk apliecina Eiropas vērtības un atvērtību. Lielākā daļa Ukrainas bēgļu (vairāk nekā 5,24 miljoni) šķērsoja Polijas robežu, un Polijas iedzīvotāji viņus sirsnīgi uzņēma, izmitinādami ukraiņus savās mājās un pilsētās.

Vairāki **Varšavas** iedzīvotāji izveidoja palīdzības centru *Puławska 20*, kurā vāc un Ukrainas bēgļiem un iekšzemē pārvietotajām personām sūta bezmaksas pārtiku, higiēnas preces un apģērbu.

Vairāk nekā 4 miljoni ukraiņu ir reģistrējušies pagaidu aizsardzībai ES

Eiropas Komisija 2022. gada 2. martā pirmo reizi ES pastāvēšanas vēsturē ierosināja aktivizēt **Pagaidu aizsardzības direktīvu**. Tas nozīmē, ka Ukrainas bēgļiem Eiropas Savienībā uzreiz ir nodrošināta pilnīga aizsardzība:

Kirils Slavovs, Stokholmā uzaudzis nedzirdīgs bulgāru pūsis, palīdz nedzirdīgiem ukraiņiem paglābties no kara un sākt jaunu dzīvi **Sofijā**. Viņš tiem palīdz ar tulkošanu starptautiskajā zīmju valodā, kā arī darba atrašanu.

Komisija, atbalstīdama ES dalībvalstis uz vietas, rīkojās strauji un apliecināja solidaritāti. Izmantojot **CARE** jeb kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā, dalībvalstis var likt lietā ES kohēzijas līdzekļus, lai nodrošinātu ārkārtas atbalstu bēgļiem. Dalībvalstīm no pandēmijas krīzes instrumenta **REACT-EU** arī nekavējoties tika darīti pieejami 3,5 miljardi eiro. 2022. gada jūnijā Komisija pieņēma priekšlikumu

par **FAST-CARE**, kas dalībvalstīm priekšfinansējuma maksājumu veidā piešķirs vēl 3,5 miljardus eiro un nodrošinās, ka vismaz 30 % saistīto resursu tiek piešķirti tādu vietējo iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju vadītām darbībām, kas risina migrācijas problēmjautājumus.

Iedarbinot ES civilās aizsardzības mehānismu vēl nepieredzēti plašā mērogā, 27 ES dalībvalstis kopā ar Norvēģiju, Turciju un Ziemeļmaķedoniju sniedza Ukrainai **vairāk nekā 66 000 tonnu palīdzības**, tai skaitā ne tikai pārtiku, pirmās palīdzības komplektus un aizsargapģērbus, bet arī stratēģisku aprīkojumu, piemēram, mobilās slimnīcas, energoapgādes aprīkojumu un ugunsdzēsēju automobiļus. Šā no Civilās aizsardzības mehānisma piešķirtā ES atbalsta finansiālā vērtība pārsniedza 425 miljonus eiro. Uz Ukrainu no ES mehānisma **rescEU** tika nosūtīti arī medicīnas preču krājumi, kas ietvēra plaušu ventilatorus, infūzijas sūkņus, pacientu monitorēšanas ierīces, maskas un virsvalkus, ultraskaņas ierīces, skābekļa koncentratorus un daudz ko citu. Tā kā operācija bija ļoti vērienīga, ES izveidoja loģistikas centrus kaimiņvalstīs Polijā, Rumānijā un Slovākijā, lai koordinētu piegādes. Ukrainā ir izveidotas arī divas ES finansētas humanitāro preču noliktavas un loģistikas operācijas.

2022. gada 11. martā sākās pirmā *Medevac* operācija. Kopš tā laika vairāk nekā 1000 pacienti no Ukrainas, kuriem jāturpina ārstēšana vai kuriem steidzami nepieciešama medicīniskā aprūpe, ar ES civilās aizsardzības mehānisma palīdzību ir pārvietoti uz ES valstu slimnīcām. ES **rescEU** gaisa floti ir papildinājusi **jauna medicīniskās evakuācijas lidmašīna**, ar kuru transportēti ukraiņu pacienti, kam steidzami nepieciešama ārstēšana.

Tajā pašā laikā Komisija intensīvāk nodarbojas ar to, lai ukraiņu un krievu valodā runājošās kopienas sasniegtu informācija, īpaši bēgļiem domātā informācija par ES atbalstu. Komisija drīz vien izveidoja **īpašu tīmekļa vietni par solidaritāti ar Ukrainu**, un pirmo reizi šī vietne ir pieejama arī ukraiņu un krievu valodā. Lai tiešā veidā sasniegtu Ukrainas iedzīvotājus un krievu valodā runājošo auditoriju, Komisija izveidoja arī savu *Telegram* kontu. *Europe Direct* kontaktcentrs ir atbildējis uz aptuveni 10 000 jautājumu par

Ukrainas krīzi un bēgļu un iekšzemē pārvietoto cilvēku grūtībām.

Reaģējot uz Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska aicinājumu, Eiropas Komisija un Kanāda sadarbībā ar tiesību aizstāvju grupu *Global Citizen* uzrunāja pasaules līderus un 2022. gada 26. martā sāka **saistību uzņemšanās kampaņu "Iestājamies par Ukrainu"**. Kampaņā drīz vien tika saziēdota **9,1 miljards eiro bēgļiem, kas bija spiesti pamest mājas pēc Krievijas iebrukuma**, tai skaitā 1 miljards eiro no Komisijas un vēl 1 miljards eiro no Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas. Šī pārliecinošā solidaritāte no ES un tās iedzīvotāju puses turpināsies, kamēr vien ukraiņiem būs vajadzīgs mūsu atbalsts. Tas tāpēc, ka ukraiņi aizstāv ne tikai paši savu brīvību, bet arī demokrātiskās un Eiropas vērtības.

SANKCIJAS: VIENOTA DEMOKRĀTISKĀ FRONTE PRET AUTOKRĀTIJU

ES nekavējoties reaģēja uz to, ka Krievija 2022. gada 21. februārī atzina tā sauktās "Doneckas un Luhanskas Tautas Republikas" un 24. februārī sāka militāru uzbrukumu Ukrainai. Mēs **pieņemām asās sankcijas** pret Krievijas ekonomiku un personām un uzņēmumiem, kas atbalstīja šo karu. No Eiropas Savienības, tās partneriem un uzņēmumiem visā pasaulē sekoja strauja un iedarbīga rīcība, lai Krieviju ekonomiski izolētu un apturētu Putina kara mašīnu. Mēs esam Ukrainas un demokrātijas, nevis autokrātijas pusē, tiesiskuma, nevis brutāla spēka pusē, taisnīgas un miermīlīgas starptautiskās kārtības, nevis agresijas un haosa pusē.

Krievija ir pārkāpusi universālās vērtības un starptautiskās tiesības, taču starptautiskā kopiena nedrīkst to pieļaut. **Apvienoto Nāciju Organizācija** 2022. gada 2. martā ar ievērojamu balsu vairākumu nosodīja Krievijas iebrukumu Ukrainā: no 193 ANO dalībvalstīm 141 balsoja par rezolūciju, 35 atturējās un tikai 5 valstis atbalstīja Krieviju.

Kopš kara sākuma ES ir pieņēmusi **sešas bezprecedenta sankciju paketes**, lai liegtu Kremlim iespējas finansēt karu un īstenotu spiedienu uz Krievijā valdošo režīmu. Šīs sankcijas

ir vērstas pret finanšu, enerģētikas un transporta nozari, kā arī divējāda lietojuma preču eksportu, vīzu politiku un dezinformācijas medijiem, kas izplata Kremļa kara propagandu, un Krievijas un Baltkrievijas privātpersonām un uzņēmumiem, kas ir saistīti ar Putina agresīvo karu. Ievērojot starptautiskās humanitārās tiesības, ES savā sankciju režīmā ir paredzējusi **ar humanitāriem apsvērumiem saistītus izņēmumus**.

Mēs esam **Ukrainas** un demokrātijas, nevis autokrātijas pusē.

ES sankcijas ir tik efektīvas tāpēc, ka tās īsteno arī līdzīgi domājoši partneri visā pasaulē. Sankcijas pret Krieviju piemēro **vairāk nekā 40 valstis**, kurās tiek saražota gandrīz puse no pasaules iekšzemes kopprodukta, tai skaitā Amerikas Savienotās Valstis, Apvienotā Karaliste, Dienvidkoreja, Japāna, Kanāda, Lihtenšteina, Norvēģija, Singapūra un Šveice, kā arī ES kaimiņvalstis un kandidātvalstis, īpaši Rietumbalkānos.

Šīs sankcijas liedz Krievijai piekļūt naudai globālajos kapitāla tirgos, un tās pamazām drupina Krievijas industriālo pamatu, īpaši militārrūpniecisko kompleksu. **Krievijas galvenās bankas**, ieskaitot *Sberbank*, kura ir lielākā Krievijā, **ir atslēgtas no SWIFT sistēmas** – dominējošās finanšu ziņojumapmaiņas sistēmas pasaulē. Tādējādi Krievija būtībā ir izolēta no globālajiem finanšu tirgiem. ES ir arī dzin bloķējusi piekļuvi Krievijas ārvalstu valūtas rezervēm, kas tiek turētas Eiropas Savienībā.

Kara pirmajos trijos mēnešos vien **ES dalībvalstis iesaldēja aktīvus 12,5 miljardu eiro** vērtībā, piemēram, finanšu darījumus, nekustamo īpašumu, mākslas darbus, automobiļus un jahtas. Papildus tam tika bloķētas arī Krievijas Centrālās bankas rezerves Eiropā. Pavisam aktīvu iesaldēšanai un ceļošanas aizliegumiem ir pakļautas **1212 privātpersonas un 108 uzņēmumi vai iestādes**, jo to darbības apdraud Ukrainas teritoriālo neaizskaramību, suverenitāti un neatkarību. Lai īstenotu šīs sankcijas, Komisija nekavējoties sapulcēja ES dalībvalstis, Eiropolu un *Eurojust* un **izveidoja darba grupu Freeze and Seize** (angļu val. "iesaldēt un konfiscēt"). Tajā notiek informācijas

un pieredzes apmaiņa starp dalībvalstīm un tiek sniegtas norādes par sankciju izpildi. Minētā darba grupa sadarbojas ar Krievijas elites, tās aģentu un oligarhu jautājumu starptautisko darba grupu, kuras ietvaros ES sadarbojas ar G7 valstīm (Amerikas Savienotajām Valstīm, Apvienoto Karalisti, Franciju, Itāliju, Japānu, Kanādu un Vāciju) un Austrāliju. Komisija turklāt ir ierosinājusi, ka ES ierobežojošo pasākumu pārkāpšana būtu jāiekļauj ES definētajā noziegumu sarakstā, kā arī ieteikusi stingrākus noteikumus par aktīvu atgūšanu un konfiskāciju.

Krietni pastiprināta ir arī divējāda lietojuma preču eksporta kontrole, lai vērstos pret vieglāk ietekmējamām Krievijas militārās rūpniecības kompleksa nozarēm, tādējādi **ierobežojot Krievijas piekļuvi progresīvajām tehnoloģijām, kuras ir kritiski svarīgas valsts drošībai un aizsardzībai**, – piemēram, droniem un to programmatūrai, šifrēšanas ierīču programmatūrai, pusvadītājiem un progresīvajai elektronikai. Sankciju dēļ Krievija zaudē tehnoloģiskās spējas un tās ekonomika – spēju modernizēties.

Ievērojot Pasaules Tirdzniecības organizācijas principus, sankcijas izpaužas kā **aizliegums eksportēt Krievijai paredzētas preces**, piemēram, tēraudu, reaktīvo dzinēju degvielu, pusvadītājus, ķīmikālijas un citus Krievijas rūpniecības bāzei būtiskus produktus. Tajā pašā laikā esam ieviesuši **importa aizliegumus**, lai apturētu Krievijas un tās oligarhu ieņēmumu plūsmu, nepieļaujot dažādu preču pārdošanu – no kokmateriāliem un cementa līdz kaviāram un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem (degvīnam) –, šie aizliegumi attiecas uz vairāk nekā pusi pirms kara no Krievijas importēto preču.

Lai sankcijas būtu iedarbīgas, ES vajadzēja **slēgt pārvadājumu maršrutus** uz Krieviju un no tās. Divi galvenie lēmumi šajā ziņā bija slēgt ES gaisa telpu visiem Krievijai piederošajiem, tajā reģistrētajiem vai tās kontrolētajiem gaisa kuģiem un aizliegt **aviācijas un kosmosa nozares tehnoloģiju**, preču un pakalpojumu eksportu. Trīs ceturtdaļas no pašreizējās Krievijas komerciālās gaisa flotes tika būvētas ES, Kanādā vai ASV. Sankcijas arī pilnībā aizliedz Krievijas un Baltkrievijas kravu autopārvadātāju darbību Eiropas Savienībā un nosaka iebraukšanas aizliegumu visai Krievijas tirdzniecības flotei. Tomēr ir daži izņēmumi, kas attiecas uz pirmās nepieciešamības precēm, piemēram, lauksaimniecības produktiem un humāno palīdzību.

Baltkrievija atbalsta iebrukumu Ukrainā, atļaudama Krievijas karaspēka operācijas savā teritorijā. Tāpēc **ES ir pastiprinājusi sankcijas arī pret Baltkrieviju**. ES kopš 2020. gada oktobra ir pakāpeniski ieviesusi ierobežojošus pasākumus pret Baltkrieviju, reaģējot uz Baltkrievijas iestāžu nepieļaujamo vardarbību pret miermīlīgiem protestētājiem un uz migrantu instrumentalizāciju uz ES robežām 2021. gadā. Ekonomiskajās sankcijās pret Baltkrieviju, kuras tagad aptver gandrīz 70 % no visa Baltkrievijas eksporta uz ES, trīs Baltkrievijas bankas ir izslēgtas no *SWIFT* sistēmas. Tajā pašā laikā ES turpināja atbalstīt Baltkrievijas tautu, kopš 2020. gada vasaras sniedzot palīdzību gandrīz 65 miljonu eiro apmērā. Tā ietver ārkārtas atbalstu pilsoniskajai sabiedrībai un režīma vardarbībā cietušajiem.

Energoresursu eksportā gūtie ieņēmumi veido lielāko daļu no Krievijas “kara kases” līdzekļiem. Lai apturētu naudas plūsmas uz Krieviju, **ES ir noteikusi šādas sankcijas Krievijas enerģētikai**.

- Importa aizliegums visiem pa jūru transportētajiem Krievijas jēlnaftas un naftas produktiem. **Šis aizliegums**

ietver 90 % no pašreizējā Eiropas naftas importa no Krievijas.

- Aizliegums uz Krieviju eksportēt naftas pārstrādes preces un tehnoloģijas. Tādējādi **ES bloķē Krievijas iespējas modernizēt naftas pārstrādes rūpnīcas.**
- Aizliegums ES uzņēmumiem piedāvāt apdrošināšanu un citus finanšu pakalpojumus kuģiem, kas pārvadā Krievijas naftas produktus. Tas **izjauks Krievijas plānus eksportēt naftas produktus visā pasaulē.**
- Aizliegums veikt jaunas investīcijas Krievijas **enerģētikā.**
- **Aizliegums jebkādā veidā importēt Krievijas akmeņogles.** Šis aizliegums skar ceturto daļu no visa Krievijas akmeņogļu eksporta un Krievijai ik gadu nozīmē zaudētus ieņēmumus aptuveni 8 miljardu eiro apmērā.

Turklāt Komisija virzās un mudina orientēties uz to, lai ES pilnībā izbeigtu atkarību no Krievijas fosilajām degvielām, tai skaitā Krievijas gāzes, un paātrinātu savu zaļo pārkārtošanos.

ENERĢĒTISKĀ DROŠĪBA UN ZAĻĀ PĀRKĀRTOŠANĀS

Eiropas Komisija 2022. gada 18. maijā nāca klajā ar **REPowerEU – kardinālu ES plānu, kā pakāpeniski izbeigt atkarību no Krievijas fosilajām degvielām**, straujākā tempā pārejot

EIROPAS IEDZĪVOTĀJU uzskata, ka ES pēc iespējas drīzāk būtu jāsamazina atkarība no Krievijas fosilajām degvielām. **REPowerEU ir ES atbilde uz viņu bažām.**

uz atjaunīgo enerģiju, īstenojot enerģijas ietaupījumus un dažādojot enerģijas avotus. **REPowerEU** ir visaptverošs un detalizēts plāns, kā ES iedzīvotājiem nodrošināt enerģiju par pieejamu cenu, Eiropai – enerģētisko drošību un planētai – ilgtspēju. Pilnīgs atbalsts plānam *RePowerEU* tika pausts arī Versaļas deklarācijā, ko visu dalībvalstu līderi parakstīja 11. martā. Apmēram 85 % ES iedzīvotāju uzskata, ka Eiropas Savienībai pēc iespējas drīzāk būtu jāklūst neatkarīgākam no

Krievijas fosilajām degvielām. **REPowerEU ir ES atbilde uz viņu bažām.**

Elektroenerģijas ražošanā, rūpniecībā, ēku un transporta jomā ir gaidāma **vērienīga un strauja atjaunīgās enerģijas nostiprināšanās**. Eiropas Komisija ir ierosinājusi Eiropas zaļajā kursā palielināt 2030. gadam noteikto atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju no 40 % līdz 45 %. **REPowerEU** sagatavo ceļu jaunām, vērienīgām iniciatīvām:

Īpaša ES saules enerģijas stratēģija ar mērķi līdz 2025. gadam **divkāršot saules fotoelementu jaudu** un līdz 2030. gadam uzstādīt aprīkojumu ar 600 gigavatu kopējo jaudu

Saules enerģijas jumtu iniciatīvā pakāpeniski tiks ieviesta **juridiska prasība jaunām ēkām uz jumta uzstādīt saules enerģijas paneļus** – gan sabiedriskajām, gan komerciālajām, gan dzīvojamajām ēkām

Siltumsūkņu izmantojuma divkāršošana

Konkrēti pasākumi, kā **paātrināt atļauju izdošanu svarīgākajiem atjaunīgo energoresursu projektiem**

Zaļā ūdeņraža ražošanas mērķrādītāja divkāršošana, līdz 2030. gadam sasniedzot 10 miljonus tonnu iekšzemes ražošanā un 10 miljonus tonnu importa

Biometāna ražošanas palielināšana, līdz 2030. gadam sasniedzot 35 miljardus kubikmetru

REPowerEU atbalstīs **atkrastes vējparka** būvi Ziemeļjūrā, tas būs **viens no lielākajiem pasaulē**. Drīzumā tas nodrošinās elektroenerģiju vairāk nekā 50 miljoniem mājokļu gadā jeb aptuveni ceturtajai daļai no visām ES mājsaimniecībām. Komisijas tiesību akta priekšlikums paātrināt atļauju piešķiršanu atjaunojamās enerģijas projektiem un to tīkla infrastruktūrai pavērs ceļu daudz straujākai atjaunīgās enerģijas izvēršanai visā ES. Katra kilovatstunda elektrības, ko iegūstam no vēja un saules enerģijas vai hidroenerģijas, vai biomasas, mazina mūsu atkarību no Krievijas fosilajām degvielām un par vienu soli tuvina Eiropas Savienību klimatneitrālai nākotnei.

Komisija palīdz dalībvalstīm apturēt elektroenerģijas cenu kāpumu un aizsargāt patērētājus.

Atjaunīgā enerģija ir vislabākā atbilde uz enerģijas cenu pieaugumu. Senākie, oglekļintensīvie energoavoti – ogles, nafta un gāze – kļūst arvien dārgāki, taču no atjaunīgajiem resursiem iegūtās enerģijas cenas jau gadiem ilgi ir kritušās. Pasaulē enerģijas cenas ir cēlušās kopš 2021. gada vasaras, un tās vēl vairāk saasināja Krievijas agresīvais karš pret Ukrainu. Vidēja termiņa perspektīvā Komisija arī palīdz dalībvalstīm apturēt elektroenerģijas cenu kāpumu un aizsargāt patērētājus. Klimata un enerģētikas paketē “Gatavi mērķrādītājam 55 %” Komisija ir arī ierosinājusi izveidot **Sociālo klimata fondu**, no kura varēs atbalstīt neaizsargātas mājsaimniecības, mazos un vidējos uzņēmumus un transporta lietotājus.

Komisija ir arī ierosinājusi pasākumus, kā ilgtermiņā uzlabot **energoefektivitāti**, piemēram, Eiropas zaļā kursa 2030. gada saistošo energoefektivitātes mērķrādītāju palielināt no 9 % līdz 13 %. Dalībvalstis tiek mudinātas veicināt enerģijas taupīšanu ar fiskāliem pasākumiem, piemēram, noteikt samazinātas PVN likmes energoefektīvām apkures sistēmām, ēku izolācijai un ierīcēm un ražojumiem. Lai ES būtu

EIROPAS ZAĻĀ KURSA 2030. gada saistošo energoefektivitātes mērķrādītāju PALIELINĀT no 9 % līdz 13 %

sagatavojusies nākamajai ziemai un spētu to izturēt, Komisija ir dalībvalstīm noteikusi minimālās **gāzes uzglabāšanas saistības**, kas paredz līdz 2022. gada 1. novembrim gāzes glabātavas piepildīt par 80 %.

Reaģējot uz situāciju, kad Krievija gāzes piegādes izmanto kā ieroci pret Eiropu, Komisija ierosināja arī jaunu likumdošanas instrumentu un plānu **“Taupīsim gāzi, lai ziemā nepietrūkst”**. Šis instruments, ko Padome pieņēma 2022. gada 5. augustā, palīdzēs ES pārlaist situāciju, ja Krievijas gāzes piegādes tiks pārtrauktas pilnībā. Tālab iecerēts līdz nākamā gada pavasarim samazināt gāzes patēriņu par 15 %. Plānā sniegti arī norādījumi koordinētai gāzes patēriņa samazināšanai, lai ierobežotu ietekmi uz iedzīvotājiem un ekonomiku.

ES sadarbojas ar starptautiskajiem partneriem, lai dažādotu enerģijas avotus, un ir vienojusies par rekordliela sašķidrinātās dabasgāzes daudzuma importu un lielākām gāzes piegādēm pa cauruļvadiem. Komisija sadarbojas ar Amerikas Savienotajām Valstīm, Apvienoto Karalisti un Norvēģiju, kā arī ar Angolu, Azerbaidžānu, Dienvidkoreju, Ēģipti, Izraēlu un Nigēriju. **Komisijas priekšsēdētājas fon der Leienas vienošanās ar ASV prezidentu Džo Baidenu** nodrošinās, ka tiks rasts aizvietoējums trešajai daļai no tiem 155 miljardiem kubikmetru Krievijas gāzes, ko ES importēja pērn. Jaunā sašķidrinātās dabasgāzes infrastruktūra, ko ES izbūvē, lai nodrošinātu energoapgādes drošību un visu dalībvalstu solidaritāti, nākotnē būs zaļā ūdeņraža koridoru mugurkauls.

Jaunizveidotā **ES Enerģijas iepirkuma platforma**, ko atbalsta reģionālas darba grupas, dos iespēju brīvprātīgi izdarīt kopīgus gāzes, sašķidrīnātas dabasgāzes un ūdeņraža iepirkumus, apkopojot pieprasījumu, optimizējot infrastruktūras izmantojumu un koordinējot kontaktus ar piegādātājiem. Balstoties uz kopīgās vakcīnu iegādes programmas panākumiem, Komisija izstrādāja **kopīga iepirkuma** mehānismu, lai slēgtu gāzes iegādes līgumus mehānisma dalībvalstu vārdā. ES turpinās sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem visā pasaulē, izmantojot mūsu divpusējās tirdzniecības programmu, lai nodrošinātu kritiski svarīgas energoresursu un izejvielu piegādes, uz kurām balstīsies mūsu enerģētiskā un ekonomiskā drošība.

REPowerEU nodrošina gandrīz 300 miljardu eiro finanšu atbalstu, tai skaitā 225 miljardu eiro aizdevumus dalībvalstīm no *NextGenerationEU* – vēsturē jau iegājušā Eiropas atveseļošanas fonda. Komisija ir arī ierosinājusi, lai dalībvalstis saviem atveseļošanas un noturības plāniem pievieno nodaļu par *REPowerEU*, tādējādi iegūstot iespēju pilnvērtīgāk izmantot pēcpanākuma ekonomikas atveseļošanas līdzekļus, lai uz visiem laikiem izbeigtu ES atkarību no Krievijas fosilajām degvielām. *REPowerEU* ir visaptverošs un detalizēts plāns, kā ES iedzīvotājiem nodrošināt enerģiju par pieejamu cenu, Eiropai – enerģētisko drošību un planētai – ilgtspēju.

EIROPAS AIZSARDZĪBA UN NATO

Eiropas Savienība kļūst par spēcīgāku drošības garantu, lai **aizsargātu ES iedzīvotājus** un

Nadja Dobrjanska no Kijivas devās uz **Korku**, kur kāda Īru ģimene piedāvāja izmitināt viņu ar ģimeni. Nadja dokumentē Krievijas militārpersonu veiktos cilvēktiesību pārkāpumus un kara noziegumus. Viņa arī spēlē Īru flautu un dzied Īru tautasdziesmas.

veicinātu starptautisko mieru un drošību mūsu kaimiņvalstīs un aiz to robežām. 2022. gada 11. martā ES valstu un valdību vadītāji **Versaļas deklarācijā** deva skaidru vēstījumu, kā nostiprināt Eiropas drošību: palielināt investīcijas, pilnībā izmantot inovatīvo un kritiski svarīgo tehnoloģiju potenciālu un izveidot integrētāku un konkurētspējīgāku Eiropas aizsardzības tirgu. Eiropadome 2022. gada 21. martā oficiāli apstiprināja **Stratēģisko kompasu** – vērienīgu rīcības plānu Eiropas Savienībai laikposmā līdz 2030. gadam. Vēl jo svarīgāks tas ir tagad, kad Eiropā ir atgriezies karš.

Reaģējot uz Versaļas samitu, Komisija kopā ar Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos Žuzepu Borelu 2022. gada maijā iepazīstināja ar analīzi par **aizsardzības investīciju nepietiekamību**. Uzreiz pēc tam sadarbībai ar dalībvalstīm tika izveidota kopīgā iepirkuma darba grupa aizsardzības jomā. Šīs grupas darba rezultātā steidzamai pieņemšanai tika izvirzīts īstermiņa ES instruments aizsardzības rūpniecības spēju nostiprināšanai ar **kopīgā iepirkuma** palīdzību. Tas palīdzēs dalībvalstīm sadarbības ceļā novērst vissteidzamāk risināmās un kritiski svarīgās nepietiekamības. 2022. gada maijā tika paziņots arī par ES aizsardzības inovācijas shēmu, kuras mērķis ir panākt, lai aizsardzības inovācijā kopumā tiktu investēti 2 miljardi eiro.

Eiropas Savienība dara visu, kas ir tās spēkos, lai atbalstītu Ukrainas tautas pretošanos Krievijas agresoram un palīdzētu tai īstenot sapni par demokrātisku un neatkarīgu Ukrainu, kurā valda miers. Tāpēc **ES pirmo reizi savā vēsturē ir**

nodrošinājusi militāro ekipējumu un drošības infrastruktūru ārpusvienības valstij, pret kuru vērsti uzbrukums. Pēc Augstā pārstāvja iniciatīvas Eiropas Savienības Padome 2022. gada 28. martā pieņēma palīdzības pasākumus saskaņā ar **Eiropas Miera mehānismu**, lai nodrošinātu aprīkojumu un piegādes Ukrainas bruņotajiem spēkiem. Kopš tā laika no Eiropas Miera mehānisma piešķirtais kopējais atbalsts Ukrainas bruņotajiem spēkiem ir sasniedzis 2,5 miljardus eiro.

Krievijas iebrukums Ukrainā un ilgstošās sekas, ko tas atstās uz Eiropas un globālo drošības kārtību, vairāk nekā jebkad ir satuvinājis ES un NATO (Ziemeļatlantijas līguma organizāciju). NATO ir visvarenākā militārā aliance pasaulē, un tā pastāv tikai un vienīgi aizsardzības nolūkos. **ES un NATO sadarbība** ir Eiropas stabilitātes un drošības pīlārs. ES un NATO ir apliecinājušas spēcīgu transatlantisko vienotību, saskaroties ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. 2022. gada 18. maijā vēl divas ES dalībvalstis – **Somija un Zviedrija – iesniedza pieteikumus dalībai NATO**, pēc nekādi neizprovocētā Krievijas iebrukuma Ukrainā atteikdamās no līdzšinējās ilggadējās militārās neitralitātes.

NATO ir varenākā militārā aliance pasaulē, un tā pastāv tikai un vienīgi aizsardzības nolūkos.

PRET KARA NOZIEGUMIEM, PROPAGANDU UN NENODROŠINĀTĪBU AR PĀRTIKU

ES kopā ar Ukrainas valdību izmeklē apsūdzības par Krievijas militārpersonu pastrādātajiem kara noziegumiem. Izlīgums var balstīties tikai uz taisnīgumu, un par noziegumiem atbildīgie saņems sodu. Kad krievu karaspēks atkāpās no Kijivas apkārtnes, parādījās ziņas par tā pastrādātajām zvērībām. Ukrainas Ģenerālprokuratūra, 13 ES dalībvalstis un Starptautiskās Krimināltiesas prokuratūra ir sākušas izmeklēt iespējamus **kara noziegumus un noziegumus pret cilvēci**, ko Krievijas militārpersonas pastrādājušas Ukrainā.

Ar *Eurojust* atbalstu 2022. gada 25. martā tika izveidota **kopēja izmeklēšanas grupa**, kas atvieglos galveno starptautisko noziegumu pārrobežu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas koordināciju iesaistītajās valstīs un Starptautiskajā Krimināltiesā. Grupā darbojas Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Slovākijas un Ukrainas izmeklētāji un prokurori. 25. aprīlī kopējai izmeklēšanas grupai nolēma pievienoties Starptautiskā Krimināltiesā.

Krievijas karam pret Ukrainu ir sekas arī visā pasaulē, un īpaši smagi tās izjūt visneaizsargātākie. **Putina karš ievērojami apdraud visas pasaules nodrošinātību ar pārtiku**. Tā kā Krievijas flote bloķē Melnās jūras ostas, krietni samazinājies ir eksports, īpaši labības un eļļas augu eksports. ES 2022. gada 12. maijā paziņoja par solidaritātes joslu izveidošanu un palīdz Ukrainai eksportēt valstī patlaban uzglabātās lauksaimniecības preces un jauno ražu pa autoceļiem, dzelzceļu un iekšzemes ūdensceļiem un importēt nepieciešamos lauksaimnieciskās ražošanas resursus – no sēklas materiāla un mēslošanas līdzekļiem līdz dzīvnieku barībai. Līdz 2022. gada augustam **pa ES solidaritātes joslām izdevās eksportēt vairāk nekā**

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un ES Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos Žužeps Borels apliecina cieņu Krievijas agresijas pret Ukrainu upuriem.

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis.

10 miljonus tonnu Ukrainas graudu – gandrīz pusi no krājumiem, kas Krievijas blokādes dēļ bija iestrēguši Ukrainas ostās. Nevienas ES sankcijas nav vērstas pret Krievijas lauksaimniecības nozari – tieši tādēļ, lai neapdraudētu trūcīgāko pasaules valstu nodrošinātību ar pārtiku.

ES un tās dalībvalstis kopā ir **pasaulē lielākās humānās un attīstības palīdzības sniedzējas**, tas attiecas arī uz nodrošinātību ar pārtiku. T. s. Eiropas komanda piedāvā visaptverošu reakciju uz pasaulē vērojamo nenodrošinātību ar pārtiku – tā ietver gan īstermiņa ārkārtas palīdzību pārtikas un iztikas nodrošināšanai, gan vidēja termiņa atbalstu, kas paredz partnervalstīs veidot noturīgas un ilgtspējīgas pārtikas sistēmas.

Šīs reakcijas ietvaros ES ir sarūpējusi papildu finansējumu 600 miljonus eiro apmērā vissmagāk skartajām Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstīm. ES ir arī ierosinājusi izveidot pārtikas un noturības mehānismu Ziemeļāfrikai un Tuvajiem Austrumiem ar 225 miljonu eiro budžetu. Tādējādi kopējais ES atbalsts nodrošinātībai ar pārtiku līdz 2024. gadam sasniedz 7,7 miljardus eiro valstīm visā pasaulē. ES atbalsts nevienu neatstāj novārtā, jo mēs sadarbojamies ar humānās palīdzības organizācijām, attīstības rosinātājiem un miera aizstāvjiem, lai nodrošinātu taisnīgu un iekļaujošu pārkārtošanos saskaņā ar Eiropas zaļo kursu.

Dnipro Organiskās lauksaimniecības un vides aizsardzības centra vadītājs Mikola Haritonovs turpina mēslošanas līdzekļu pētījumus Katalonijā, **Spānijā**, jo vēlas piedalīties Ukrainas atjaunošanā.

Lai **stātos pretī Kremļa dezinformācijas un manipulācijas kampaņām**, ES 2022. gada 2. martā nolēma apturēt valsts mediju kanālu *Sputnik* un *Russia Today* raidīšanu ES, līdz beigsies agresija pret Ukrainu. 2022. gada 3. jūnijā tika apturēta vēl triju citu Krievijas valsts kanālu raidīšana – *Rossiya RTR/RTR Planeta*, *Rossiya 24/Russia 24* un *TV Centre International*. Šie mediju kanāli ir vieni no galvenajiem prokremliskajiem dezinformācijas līdzekļiem, kuri orientējas uz mērķauditoriju Ukrainā un Eiropas Savienībā un izplata dezinformāciju un propagandu, atbalstot Krievijas agresiju pret Ukrainu.

Komisija arī sadarbojas ar šo nozari un sociālajiem medijiem visā pasaulē, lai cīnītos pret dezinformāciju un Kremļa propagandu. 2022. gada jūnijā 34 dalībnieki, starp kuriem bija tādas interneta platformas un tehnoloģiju uzņēmumi kā *Facebook*, *Google*, *Twitter*, *Microsoft*, *Mozilla* un *TikTok*, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas, parakstīja **jauno un nostiprināto ES prakses kodeksu dezinformācijas jomā** – brīvprātīgu pašregulatīvu sistēmu, kas izstrādāta, pamatojoties uz Komisijas norādēm un ievērojot Digitālo pakalpojumu aktu. Šajā kodeksā, kas ir plaši atzīts kā pirmais šāda veida satvars, ir noteiktas plašas un konkrētas saistības cīnīties pret dezinformāciju, un tas iezīmē būtisku soli ceļā uz pārredzamāku, drošu un uzticamu tiešsaistes vidi.

UKRAINAS NĀKOTNE EIROPĀ

Leģendārs brīdis Ukrainas ceļā uz Eiropu pienāca 2022. gada 8. aprīlī. Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena Ukrainas prezidentam Zelenskim nodeva anketu, kas jāaizpilda, lai iegūtu informāciju, cik Ukraina ir gatava kļūt par ES kandidātvalsti. Pēc desmit dienām Ukrainas iestādes oficiāli iesniedza aizpildīto anketu. Ukraina jau tagad cieši sadarbojas ar ES, īstenojot

asociācijas nolīgumu, un politiskās un tiesību aktu tuvināšanās process tiks cik vien iespējams paātrināts, vienlaikus ievērojot visus nosacījumus, kuru izpilde atkarīga no valsts nopelniem. 2022. gada 17. jūnijā Eiropas Komisija nāca klajā ar pozitīvu atzinumu par to, lai Ukrainai un Moldovai piešķirtu **ES kandidātvalstu statusu**. 2022. gada 23. jūnijā šo priekšlikumu vienbalsīgi atbalstīja Eiropadome. Eiropadome arī apstiprināja Gruzijas Eiropas perspektīvu. Tā pauda gatavību piešķirt Gruzijai kandidātvalsts statusu, tiklīdz būs ņemtas vērā prioritātes, kas noteiktas Komisijas atzinumā par šīs valsts dalības pieteikumu.

ES tiešais atbalsts Ukrainas valdībai nav nekas jauns, un tas tiek nodrošināts, Eiropas Savienībai sadarbojoties ar dalībvalstīm un Eiropas finanšu institūcijām. Kopš kara sākuma ES ir ievērojami palielinājusi savu atbalstu, **piešķirot 9,5 miljardus eiro, lai stiprinātu Ukrainas vispārējo ekonomisko, sociālo un finansiālo noturību** ar makrofinansiālo palīdzību, budžeta atbalstu, ārkārtas palīdzību, atbildes reakcijas pasākumiem krīzes situācijā, humāno palīdzību un no Eiropas Miera mehānisma sniegto militāro palīdzību. No marta līdz augusta sākumam jau bija pilnībā izmaksāta makrofinansiālā palīdzība 2,2 miljardu eiro vērtībā, kā arī budžeta atbalsts 120 miljonu eiro vērtībā. Turklāt 27. aprīlī Komisija ierosināja vismaz uz gadu apturēt visu atlikušo ievadmuītas nodokļu piemērošanu attiecībā uz visām no Ukrainas uz ES eksportētajām precēm.

2022. gada 17. jūnijā Eiropas Komisija sniedza pozitīvu atzinumu par to, lai **Ukrainai un Moldovai piešķirtu ES kandidātvalsts statusu**.

Ritot kara pirmajām nedēļām, 2022. gada 16. martā pieredzējām neparastu un uzmundrinošu solidaritātes izpausmi: **Moldovas un Ukrainas elektrotīkli** tika sekmīgi sinhronizēti ar kontinentālās Eiropas elektrotīklu. Tas palīdzēja Ukrainai saglabāt elektrosistēmas stabilitāti, apsildīt mājokļus un nodrošināt apgaismojumu šajās drūmajās dienās. Tas bija pavērsiena punkts ES un Ukrainas attiecībās, un tagad Ukraina vārda tiešā nozīmē ir savienota ar Eiropu.

Taču Krievijas iebrukums Ukrainā ir ekonomiski ietekmējis arī pašu ES. Šajā kontekstā Komisija 2022. gada martā valsts atbalsta jomā pieņēma krīzes pagaidu regulējumu, kas dalībvalstīm deva iespēju izmantot valsts atbalsta noteikumus paredzēto elastību, lai **atbalstītu ekonomiku sakarā ar Krievijas iebrukumu**, vienlaikus aizsargājot vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū. Līdz šim brīdim Komisija ir pieņēmusi 89 lēmumus par atbalstu ekonomikai pašreizējā ģeopolitiskajā krīzē, apstiprinot līdzekļus gandrīz 430 miljardu eiro apmērā. 2022. gada 20. jūlijā Komisija pieņēma krīzes pagaidu regulējuma grozījumus. Tie paredz jaunas atbalsta kategorijas, lai atbalstītu dalībvalstu centienus panākt neatkarību no fosilajām degvielām.

Igaunijā Johanna Marija Lehtme nodibināja NVO *Slava Ukraini*, kas uz Ukrainu ir nogādājusi vairāk nekā 60 ātrās palīdzības automašīnu, kuras ir piekrautas ar medicīnas precēm un citu dzīvības glābšanai nepieciešamu palīdzību.

Komisija roku rokā ar Ukrainas valdību jau tagad raugās nākotnē, kad būs iespējams **atjaunot brīvu un plaukstošu Ukrainu, kas sakņojas Eiropas vērtībās**. Šādā solidaritātes garā Komisija 2022. gada 18. maijā nāca klajā ar vērienīgu redzējumu, kas apvieno gan īstermiņa pasākumus posta mazināšanai, gan Ukrainas atjaunošanu ilgtermiņā, apzinoties, ka valsts rekonstrukcijai pēc kara būs vajadzīga globāla un vērienīga finanšu iniciatīva. Lai segtu visneatliekamākās Ukrainas vajadzības, Komisija 7. septembrī ierosināja vēl 5 miljardu eiro vērtu **makrofinansiālās palīdzības** operāciju. Tā ir

otrā daļa ārkārtas palīdzības paketē, par kuru Komisija paziņoja 18. maijā un kuras kopsumma sasniegs līdz 9 miljardiem eiro.

Raugoties vidēja termiņa nākotnē, Ukrainas valdība un Komisija ir ierosinājušas izveidot **Ukrainas atjaunošanas platformu**, kurā tiktu organizēts un koordinēts starptautisko partneru un finanšu iestāžu darbs saistībā ar **Ukrainas atjaunošanas plāna *RebuildUkraine*** īstenošanu. Plānā skaidri iezīmēts Ukrainas ceļš uz Eiropu un ir paredzēts, ka ES atbalsts valsts rekonstrukcijai būs atkarīgs no plaša reformu loka un pretkorupcijas pasākumu īstenošanas.

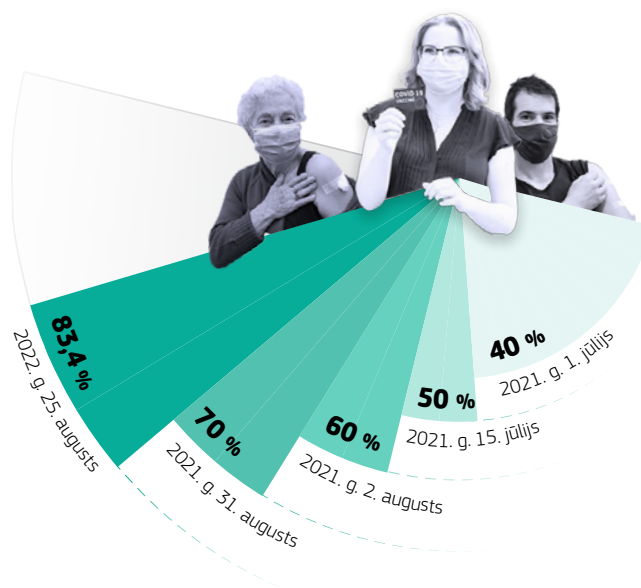
2. SOLIDARITĀTE UN ZINĀTNE PALĪDZ PĀRVARĒT PANDĒMIJU

CELMLAUŽA DARBS, IZSTRĀDĀJOT DROŠAS UN EFEKTĪVAS VAKCĪNAS UN TERAPIJAS PAŅĒMIENUS

Koronavīrusa pandēmija iedragāja dzīvi miljoniem cilvēku Eiropā un visā pasaulē. Krīze bija tik milzīga, ka mums uz to bija iespējams reaģēt tikai kā vienotai Savienībai, rodot risinājumus iedzīvotāju raizēm. Bija pienācis **brīdis, kad jāiesaistās Eiropai**, un šis brīdis izšķīra arī Eiropas Savienības likteni.

Eiropas Komisija jau kopš pandēmijas pirmajām dienām aktīvi darbojās **trijās frontēs**. Pirmkārt, mēs centāmies iegrožot koronavīrusa izplatību un ar vakcīnu palīdzību pasargāt pēc iespējas vairāk cilvēku. Otrkārt, mēs uz ekonomikas satricinājumu atbildējām ar bezprecedenta atveseļošanas plānu, investīcijām un reformām. Treškārt, mēs saglabājām zaļās un digitālās pārkārtošanās gaitā uzņemto kursu – pandēmija tikai paātrināja pārmaiņu nepieciešamību. Šobrīd varam droši teikt, ka ES uz Covid-19 problēmām ir reaģējusi kompetenti, ar rūpēm un vienoti.

— **83,4 % pieaugušo ES iedzīvotāju** ir saņēmuši pamatvakcināciju (vienu vai divas devas) pret Covid-19.

APSTIPRINĀŠANAS GRAFIKS: drošas un iedarbīgas vakcīnas pret Covid-19

BioNTech–Pfizer

2020. g.
21. decembris

AstraZeneca

2021. g.
29. janvāris

Novavax

2021. g.
20. decembris

Moderna

2021. g.
6. janvāris

Johnson & Johnson

2021. g.
11. marts

Valneva

2022. g.
24. jūnijs

Pirmais Covid-19 vakcīnu sūtījums nonāk Abidžanā, Kotdivuārā.

Pateicoties **ES vakcīnu stratēģijai**, uz visām Eiropas pusēm ir nogādāti vairāk nekā 1,7 miljardi Covid-19 vakcīnu devu. Lielais vairākums jeb **83,4 % pieaugušo ES iedzīvotāju** ir saņēmuši pamatvakcināciju (vienu vai divas devas) pret šo slimību, un 62 % ir saņēmuši balstdevu. Pateicoties tam, tika izglābti tūkstošiem dzīvību.

Kad koronavīrusa pandēmija tikai sākās, Komisija dalībvalstu vārdā noslēdza vairākus **pirkuma priekšlīgumus** ar atsevišķiem vakcīnu ražotājiem. Izmantojot 2,7 miljardus eiro vērtu **Ārkārtas palīdzības instrumentu**, Komisija finansēja daļu no sākotnējām izmaksām, kas rodas vakcīnu ražotājiem, bet pretī ieguva tiesības noteiktā laikposmā par zināmu cenu iegādāties noteiktu skaitu vakcīnas devu. Tādējādi Komisija sekmēja drošu un iedarbīgu vakcīnu izstrādi un saražošanu rekordīsā laikā. Pateicoties šai tālredzīgajai pieejai, Eiropa nu ir savaldījusi gadsimta vissmagāko pandēmiju.

Kopš 2020. gada pret Covid-19 ir apstiprinātas sešas vakcīnas, kas ir izturējušas **pasaulē visstingrākās klīniskās pārbaudes un regulatīvās apstiprināšanas procedūras**. Pērn Eiropas Komisija turpināja pilnveidot ES iedzīvotājiem domāto vakcīnu portfeli, kas ir pasaulē vislielākais, visdrošākais un visefektīvākais. Ar astoņiem vakcīnu izstrādātājiem un ražotājiem tika **noslēgti līgumi par 4,2 miljardiem vakcīnas devu**. Ja, reaģējot uz jaunajiem variantiem, līdz 2022. gada rudenim būs apstiprināta tiem pielāgota vakcīna, Eiropas Savienībai būs pieejamas pielāgoto vakcīnu piegādes no *BioNTech-Pfizer* un *Moderna*. Ja mūsu kontinentu sasniegs jauns pandēmijas vilnis, Eiropa tam būs gatava.

Iedzīvotāju veselības aizsardzība nozīmē vairāk nekā tikai vakcīnas, tai ir vajadzīga terapija. Covid-19 pacientiem ir nepieciešamas drošas un iedarbīgas terapijas metodes, lai pieveiktu infekciju, ātri atlabtu no slimības, samazinātu stacionēto pacientu skaitu un, vissvarīgākais, nepieļautu dzīvības zaudēšanu. **ES Covid-19 terapijas līdzekļu stratēģija** sekmē zāļu izstrādi un pieejamību, arī pacientiem, kas atveseļojas no Covid-19.

2021. gada oktobrī Komisija, veikusi skrīningu 82 līdzekļiem, kas kandidēja uz iekļaušanu terapijas līdzekļu sarakstā un atradās vēlinā klīniskās izstrādes stadijā, izveidoja 10 potenciālo Covid-19 terapijas līdzekļu portfeli, ņemot vērā to, ka dažādām pacientu grupām atšķirīgos slimības posmos un smaguma pakāpēs ir vajadzīgas dažādas zāles. 2022. gada maijā **apstiprināti bija astoņi terapijas līdzekļi pret Covid-19**. Ar ražotājiem ir noslēgti arī vairāki Covid-19 zāļu kopīgā iepirkuma līgumi, lai dalībvalstīm būtu vieglāk pieejami Covid-19 ārstēšanas līdzekļi.

GLOBĀLAS LĪDERPOZĪCIJAS VAKCĪNU SOLIDARITĀTES JOMĀ

Komisija jau no pirmās koronavīrusa pandēmijas dienas bija apņēmusies cīņā pret pandēmiju sadarboties ar starptautisko kopienu. Solidaritāte bija mūsu izvēle, un tā attiecas ne tikai uz Eiropu, bet arī visu pasauli. ES ir vislielākā Covid-19 vakcīnu ražotāja pasaulē un viena no vadošajām līdzekļu devējām jaunattīstības valstīm *COVAX* (Covid-19 vakcīnu globālās piekļūstamības mehānisma) ietvaros. No 2020. gada novembra līdz 2022. gada jūlijam ES eksportēja **vairāk nekā 2,4 miljardus Covid-19 vakcīnu devu uz pavisam 168 valstīm**. No tām 478 miljoni devu (lielākoties ar *COVAX* starpniecību) tika ziedoti valstīm, kam klājas visgrūtāk, īpaši Āfrikā.

ES un Āfrikas Savienības samitā 2022. gada februārī notika vienošanās par Āfrikai domātās investīciju paketes *Global Gateway* izveidi. Paketes veselības daļā ir paredzēti vismaz 425 miljoni eiro, ko izmantos vakcinācijas tempa paātrināšanai Āfrikas kontinentā. 2022. gada maijā **Otrā globālā Covid samita laikā** priekšsēdētāja fon der Leiena, ņemot vērā piedāvājuma un pieprasījuma izmaiņas saistībā ar vakcīnām, paziņoja, ka ES pielāgos savus pūliņus, lai pieejamās devas tiktu izmantotas pēc iespējas efektīvāk. Šajā sakarā 450 miljoni eiro tiks piešķirti Globālajam pandēmijgatavības fondam, par konkrētajiem nosacījumiem vienojoties ar fonda pārvaldes struktūru. Tas apliecina, cik pamatota bijusi **ES un ASV programma globālās pandēmijas pārvarēšanai**: vakcinēt pasauli, glābt cilvēku dzīvību šeit un tagad un atjaunot globālo veselības drošību, to uzlabojot.

Vidējā termiņā no ES budžeta un dalībvalstīm iegūto vairāk nekā 1 miljardu eiro izmantos, lai **izvērstu ražošanas jaudas Āfrikā un vakcīnu, zāļu un medicīnas tehnoloģiju pieejamību**, palīdzot sasniegt Āfrikas Savienības 2040. gadam izvirzīto mērķi 60 % kontinentā izmantoto vakcīnu saražot uz vietas, tādējādi nostiprinot vietējās farmācijas sistēmas.

Dienvīdāfrikā 2021. gada septembrī ar ES atbalstu tika izveidots Pasaules Veselības organizācijas globālais **mRNS tehnoloģiju nodošanas centrs**. Reģiona līmenī ES ar zinātību un finansējumu atbalsta Āfrikas Zāļu aģentūras izveidošanu. Valstu līmenī akcents tiek likts uz ražošanas jaudas palielināšanu un investīcijām piemērotas uzņēmējdarbības ekosistēmas izveidošanu šajā ziņā vadošajās valstīs, piemēram, Dienvīdāfrikā, Ganā, Ruandā un Senegālā.

2022. gada jūnijā ES un tās dalībvalstis Spānijas vadībā arī sāka partnerību ar Latīņameriku un Karību jūras reģionu, lai atbalstītu vietējo vakcīnu un zāļu ražošanu, kā arī citu veselības tehnoloģiju izvērstu, nostiprinot turienes veselības sistēmu noturību.

Visbeidzot, ES bija viena no tām, kas vadīja darbu, lai sagatavotu **globālās tirdzniecības reakciju uz koronavīrusa pandēmiju**. Pasaules Tirdzniecības organizācijas 12. ministru konferencē 2022. gada jūnijā tās dalībnieces piekrita atteikties no dažām intelektuālā īpašuma saistībām attiecībā uz Covid-19 vakcīnām, šajā nolūkā izmantojot tekstu, par ko ES bija vienojusies ar Amerikas Savienotajām Valstīm, Dienvīdāfriku un Indiju.

CEĻOŠANAS ATSĀKŠANĀS EIROPĀ UN PASAULĒ

Covid-19 ir pirmā pandēmija, ar ko jūcīnās digitālajā laikmetā. **ES digitālais Covid sertifikāts** bija kardināli inovatīva Eiropas reakcija uz radušos situāciju, un tas drīz vien kļuva par globālu standartu. Šo sistēmu nolēma izveidot 2021. gada 14. jūnijā, un tā izvērtās par kopēju satvaru, kurā tiek izdoti, pārbaudīti un pieņemti Covid-19 vakcinācijas, testa un pārslimošanas sertifikāti, tādējādi atvieglojot brīvu pārvietošanos. Kopš regulas piemērošanas sākuma ES tika izsniegti vairāk nekā 2 miljardi sertifikātu.

Sešus gadus vecais Adams Kings no **Īrijas**, kurš slimo ar nepilnīgo osteogēnēzi, 2020. gadā nolēma nosūtīt virtuālu apskāvienu visai pasaulei kā cerības simbolu koronavīrusa pandēmijas laikā. Viņa spārnotā ideja apceļoja zemeslodi un palīdzēja sabiedrībai izturēt šo grūto laiku.

Ar šo sistēmu **ES ir izstrādājusi globālu standartu**: sistēmai pievienojās ne tikai 27 ES dalībvalstis, bet arī 48 ārpus Savienības valstis un teritorijas no pieciem kontinentiem. Līdz ar to ES digitālais Covid sertifikāts ne tikai ļāva saglabāt pamattiesības uz brīvu pārvietošanos ES robežās, ņemot vērā ierobežojumus, kas bija ieviesti Covid-19 izplatības iegrožošanai, bet arī palīdzēja atsākties drošai ceļošanai starptautiskā mērogā.

2022. gada augustā ES digitālos Covid sertifikātus starptautiskajos ceļojumos varēja izmantot vairāk nekā 1,6 miljardi cilvēku visā pasaulē.

Tā kā par pandēmijas turpmāko gaitu vēl aizvien ir neskaidrības, tika nolemts regulai par ES digitālo Covid sertifikātu pagarināt piemērošanas laiku līdz 2023. gada 30. jūnijam, kā bija ierosinājusi Komisija.

Paralēli ES digitālajam Covid sertifikātam tika izveidota lietotne **Re-open EU**, kura darbojas gan tīmeklī, gan mobilajās ierīcēs un kurā eiropieši 24 valodās var atrast visaktuālāko informāciju par ceļošanu un veselības aizsardzības pasākumiem Eiropas valstīs. **Re-open EU** ir kļuvusi par **visplašāk izmantoto mobilo lietotni, kāda vien ir tapusi ES iestādēs**, tā ir lejupielādēta gandrīz 4 miljonus reižu, un tai bija gandrīz 43 miljoni apmeklētāju.

Lai nodrošinātu sadarbību starp dažādu valstu kontaktu izsekošanas lietotnēm, Komisija izveidoja Eiropas sadarbības vārtejas pakalpojumu. 2021. gada rudenī **19 dalībvalstis izmantoja Eiropas vārteju, lai apmainītos ar informāciju par augsta riska kontaktiem**. Šajās valstīs tapušās lietotnes tika lejupielādētas 70 miljonus reižu. Šo lejupielāžu skaits atbilst 23 % attiecīgo dalībvalstu iedzīvotāju. Valstu lietotnes un Eiropas vārteja tika izstrādātas kā pagaidu risinājumi, kuru darbību paredzēts pārtraukt pēc pandēmijas beigām. Līdz šim savu mobilo lietotņu darbību ir apturējušas deviņas dalībvalstis.

Papildus tam, ka Eiropā atsākās ceļošana starp dalībvalstīm un ar pārējo pasauli un ka tika izveidotas **zaļās joslas**, pa kurām pandēmijas laikā varēja pāri robežām transportēt preces un tās piegādāt patērētājiem, Komisija 2022. gada maijā nāca klajā ar **ES ārkārtas rīcības plānu transporta jomā**. Tā nolūks ir krīzes laikos vairojot Eiropas transporta nozares noturību.

Turklāt mēs esam nostiprinājuši savu tirdzniecības politiku, 2021. gada februārī pieņemot paziņojumu par **atvērtu, ilgtspējīgu un pārlicinošu tirdzniecības politiku**. Mūsu tirdzniecības politikas atvērtība ir kritiski svarīga ES ekonomiskajām un ģeopolitiskajām iecerēm. Atvērta un uz noteikumiem balstīta tirdzniecība palīdz Eiropas Savienībā radīt darbvietas un izaugsmi, vienlaikus veidojot noturīgas un diversificētas piegādes ķēdes un nodrošinot tādu preču un izejmateriālu pieejamību, kas mums ir

vajadzīgi, lai nenonāktu kaitējošas atkarības situācijā. Turklāt, ievērojot mūsu jauno, aktīvo pieeju Eiropas patērētāju un uzņēmumu interešu aizsardzībai un veicināšanai, esam ieviesuši tādas autonomus rīkus kā **Starptautiskā iepirkuma aktu un Ārvalstu subsīdiju regulu**. Šī regula ir jauns instruments, kas novērsīs ārvalstu subsīdiju iespējamo kropļojošo ietekmi vienotajā tirgū.

SPĒCĪGA EIROPAS VESELĪBAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības pastāvēšanas vēsturē šī ir pirmā pandēmija, kas Eiropā ir prasījusi tik daudz cilvēku dzīvību. Taču nekur nav teikts, ka nākotnē nevarētu gadīties līdzīgi uzliesmojumi. Bioloģiskās daudzveidības zuduma un klimata pārmaiņu dēļ no dzīvniekiem uz cilvēkiem varētu pāriet arī citi zoonotiskie vīrusi. Domājot par jaunas pandēmijas varbūtību, mums jāraugās, lai visas Eiropas valstis būtu vienlīdz sagatavotas un spētu reaģēt. Tā ir mācība, ko esam guvuši no šīs pandēmijas, un viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc fon der Leienas vadītā Komisija ir ielikusi **pamatus Eiropas veselības savienībai**.

Eiropas veselības savienība ir nākamais ES pilnveidošanas posms. Iecerēts parūpēties par ES iedzīvotāju fiziskās un mentālās veselības labāku aizsardzību, sagādāt ES un tās dalībvalstīm risinājumus, kas vajadzīgi, lai novērstu turpmākās pandēmijas un vajadzības gadījumā reaģētu uz tām, kā arī nostiprināt Eiropas veselības aprūpes sistēmu noturību.

Eiropas veselības savienības vissteidzamākais darbakārtības jautājums ir par sagatavotību krīzēm un reaģēšanu uz tām. **Regula par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem** nodrošinās tiesisko regulējumu, uz kura pamata ES var strauji reaģēt uz pārrobežu veselības apdraudējumu. Drīz beigsies tās izskatīšana Eiropas Parlamentā un Padomē.

Uzlabot un veicināt
ES iedzīvotāju veselību

Aizsargāt ES iedzīvotājus
no nopietniem pārrobežu
veselības apdraudējumiem

Uzlabot zāles, medicīnas
ierīces un krīzes situācijai
būtiskus izstrādājumus

Stiprināt veselības
aprūpes sistēmas

Jaunā Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestāde (HERA), kura tika izveidota 2021. gada septembrī, kas sakrita ar laiku, kad Komisijas priekšsēdētāja uzstājās ar pērnā gada runu par stāvokli Savienībā, sekmē zāļu, vakcīnu un citu medicīnisko pretlīdzekļu (kā individuālo aizsardzības līdzekļu, kas bieži vien nebija pieejami, kad sākās cīņa pret koronavīrusu) izstrādi, ražošanu un krājumu veidošanu. **HERA** palīdzēs labāk **novērst un atklāt ārkārtas situācijas veselības jomā, kā arī strauji reaģēt** uz tām gan ES, gan visā pasaulē. Pirmajā darbības gadā **HERA** ir izveidojusi ekspertu grupu, kas nodarbojas ar Covid-19 vīrusa variantiem, lai pārraudzītu vīrusa mutāciju veidošanos, un iepirkusi vakcīnas pret pērtiķu bakām, kā arī radījusi **ES FAB** mehānismu – vakcīnu un terapijas līdzekļu ražošanai pastāvīgi gatavu jaudu tīklu, kura darbību varētu aktivēt nākamo krīžu laikā –, un sākusī uzkrāt aprīkojumu un zāles, kas būtu noderīgas pret ķīmisko apdraudējumu un kodolkatastrofu.

—
Ar jauno **Eiropas veselības datu telpu**
Komisija sper vēsturisku soli
uz digitālo veselības aprūpi
Eiropas Savienībā.

Ātri reaģēt uz vīrusa variantiem bija iespējams tāpēc, ka pandēmijas sākumā Komisija aicināja dalībvalstis lielākos apjomos veikt genoma sekvencēšanu un novērot variantus vismaz 5 % (ieteicams 10 %) pozitīvo testa rezultātu un ar **Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra** starpniecību šim nolūkam piešķīra 110 miljonu eiro atbalstu. Pateicoties vēl 123 miljoniem eiro no ES pētniecības un inovācijas programmas “Apvārsnis Eiropa”, ES tagad ir ieguvusi vērā ņemamas spējas uzraudzīt jaunu variantu parādīšanos.

Pandēmijas ietekme uz pacientiem, ārstniecības un veselības aprūpes darbiniekiem un veselības aprūpes sistēmām Eiropā bija un ir milzīga. **Programma “ES – veselībai”** ne tikai nodrošina spēju reaģēt krīzes situācijā, bet arī stiprina veselības sistēmu noturību. Turpinot veiksmīgās iestrādes, kas tika gūtas cīņā pret pandēmiju, “ES – veselībai” investē 5,3 miljardus eiro pasākumos ar Eiropas pievienoto vērtību un palīdz dalībvalstu veselības sistēmām izveidot papildu jaudu un atgūties no pandēmijas.

Eiropas Zāļu stratēģija, kas tika pieņemta 2020. gada novembrī, paredz konkrētas iniciatīvas, kā pacientiem Eiropas Savienībā nodrošināt drošu un kvalitatīvu zāļu pieejamību par pieņemamu cenu un risināt neapmierinātās medicīniskās vajadzības, tajā pašā laikā veicinot zinātnisko un tehnoloģisko inovāciju. Tā arī tiecas uzlabot **piegādes drošību**, risināt deficīta problēmas un sekmēt ES stratēģisko autonomiju, lai mēs varētu nodrošināt zāles vienmēr, arī krīzes laikā. 2022. gada martā tika nostiprinātas Eiropas Zāļu aģentūras pilnvaras, lai mazinātu kritiski svarīgu zāļu deficītu un nodrošinātu labāku monitoringu šajā jomā.

Viena no veselības savienības pamatiniciatīvām ir **Eiropas Vēža uzveikšanas plāns**. Tam atvēlēts 4 miljardus eiro liels finansējums, kas ietver 1,25 miljardus eiro no programmas “ES – veselībai”. Plāns jau tagad ir uzlabojis vēža profilaksi, pētniecību un pacientu aprūpi. Komisija ir sākusi katrā ES dalībvalstī izveidot Eiropas vēža uzveikšanas centrus un tīklus, kuri varēs

sadarboties pārrobežu mērogā. Pasaules vēža dienā 2022. gada februārī Komisija nāca klajā ar paziņojumu par jaunu Vēža reģistru, kas palīdzēs apzināt dalībvalstu progresu cīņā pret vēzi un noteiks sadarbības prioritātes.

Ar jauno **Eiropas veselības datu telpu** Komisija sper **vēsturisku soli uz digitālo veselības aprūpi** Eiropas Savienībā. Ar šo priekšlikumu Komisija iedzīvotājiem rada pilnvērtīgas iespējas, nodrošinādama viņiem pilnu kontroli pār saviem veselības datiem, un rūpējas par labāku veselības aprūpi visā ES. Tā arī izveidos īstu Eiropas vienoto tirgu digitālās veselības pakalpojumiem un produktiem. Tas notiks, piedāvājot konsekvētu, uzticamu un efektīvu satvaru veselības datu izmantošanai pētniecībā, inovācijā, politikas veidošanā un regulatīvajās darbībās un vienlaikus pilnībā ievērojot ES **augstos datu aizsardzības standartus**. Tas būs nenovērtējams ieguvums zinātniekiem, pētniekiem, inovatoriem un politikas veidotājiem, kuri izstrādā inovatīvu terapiju, kas spētu glābt cilvēku dzīvību.

Pateicoties drošām un efektīvām vakcīnām, augstiem vakcinācijas rādītājiem, efektīvai terapijai, tādām digitālām inovācijām kā ES digitālais Covid sertifikāts, nostiprinātajam Eiropas Slimību profilakses un kontroles centram, kuram darbā palīdz jaunizveidotā iestāde **HERA**, ārkārtas gadījumiem uzkrātām medicīnas precēm un visaptverošai testēšanas kapacitātei, ES ir radījusi **pasaules līmeņa noturību pret koronavīrusa pandēmiju un turpmākajām krīzēm veselības jomā**.

3. TAISNĪGAS ZAĻĀS UN DIGITĀLĀS PĀRKĀRTOŠANĀS PRIEKŠGALĀ

— **NEXTGENERATIONEU – VĒSTURISKA IESPĒJA**

Sākoties fon der Leienas Komisijas pilnvaru termiņam, mēs Eiropas Savienībai nospraudām jaunu, vērienīgu kursu uz zaļāku, digitālu un sociāli taisnīgu Eiropu. **Covid-19 un Krievijas agresija pret Ukrainu ir apstiprinājuši mūsu rīcības kursa pareizību.** Mājsēde pamudināja tautsaimniecību paātrināt digitālo pārkārtošanos – tikai dažu nedēļu laikā bija vērojams tik liels digitālās inovācijas un transformācijas progress, ka citkārt tas būtu prasījis gadus. Pandēmija arī apliecināja to, ka jāglābj mūsu attiecības ar planētu, un daudzi eiropieši no jauna saprata, cik liela nozīme viņu dzīvē ir dabai. Turklāt Kremļa šantāža attiecībā uz energoresursu piegādēm ir devusi vēl vienu iemeslu, lai atbrīvotos no mūsu atkarības no Krievijas fosilajām degvielām. Vienota solidaritātē, ES ir spējusi ne tikai pieveikt vīrusu, pārstartēt ekonomiku un atbalstīt Ukrainu, bet arī ar pārliecību ieguldīt stabilā un ilgtspējīgā nākamās eiropiešu paaudzes nākotnē.

Tāds ir **Eiropas vēsturiskā atveseļošanas plāna NextGenerationEU** solījums. Plāna līdzekļi aptver vairāk nekā 800 miljardus eiro, un kopā ar ES ilgtermiņa budžetu laikposmam līdz

—
Līdz šim dalībvalstīm no **Atveseļošanas un noturības mehānisma** ir izmaksāti vairāk nekā 100 miljardi eiro.

2027. gadam Eiropas stimulu paketes vērtība pārsniedz 2 triljonus eiro. Līdz 2022. gada pavasarim Komisija bija apstiprinājusi gandrīz visu dalībvalstu atveseļošanas un noturības plānus. Gandrīz 40 % investīciju ir paredzēti ar klimatu saistītiem pasākumiem, un vairāk nekā 26 % – digitālās pārkārtošanās vajadzībām. Atveseļošanas un noturības plānos ir iekļautas arī **dažādas strukturālās reformas**, kurām būs paliekoša ietekme un kuras paātrinās zaļo un digitālo pārkārtošanos. Līdz šim dalībvalstīm no Atveseļošanas un noturības mehānisma ir izmaksāti vairāk nekā 100 miljardi eiro. Komisija uzskata, ka *NextGenerationEU* investīciju radītais stimulējošais efekts līdz 2027. gadam varētu **palielināt ES ekonomikas izaugsmi par 1,5 %** un palīdzētu radīt 2 miljonus jaunu darbvietu.

800 miljardi eiro

atveseļošanas
plāns
NextGenerationEU

40 %

investīciju
paredzēti klimata
pasākumiem

26 %

investīciju paredzēti
digitālās
pārkārtošanās

Investīcijas, kas no *NextGenerationEU* veiktas atjaunīgajā enerģijā, **paātrinās zaļo pārkārtošanos**, un plāns *REPowerEU*, ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, ļaus ES pielikt punktu atkarībai no Krievijas fosilajām degvielām vēl krietni pirms 2030. gada. Mēs investējam zaļākās pilsētās, kur jaunu vietu ir radusi daba, un savienotos lauku apvidos ar ātrdarbīgu internetu. Mēs investējam Eiropas moderno tehnoloģiju rūpniecības bāzē – no zaļās tērauda ražošanas līdz atjaunīgiem akumulatoriem un mikroshēmām. Turklāt mēs investējam vienlīdzīgās un kvalitatīvās izglītības un darba iespējās jauniešiem visā ES.

Lai finansētu *NextGenerationEU*, Komisija kļūs par **zaļo obligāciju lielāko emitētāju** pasaulē, – no tām tiks finansēti zaļās politikas virzieni. No *NextGenerationEU* zaļajām obligācijām tiks iegūti līdz 250 miljardiem eiro finansējuma – tas atbilst 30 % no *NextGenerationEU* budžeta. Notiek arī līdzekļu izmaksāšana no Komisijas Atveseļošanas un noturības mehānisma, kas ir atkarīga no tā, kā dalībvalstis īsteno saistības, kuras ir uzņēmušās, piemēram, strukturālas reformas, kas veicina inovāciju vai aizstāv tiesiskumu. **Pilsoniskās sabiedrības organizācijas, vietējā un reģionālā līmeņa ieinteresētās personas un sociālie un ekonomiskie partneri** palīdz investīcijas novirzīt tur, kur tās visvairāk nepieciešamas.

Ilgtermiņš finansējums ir zaļās un digitālās pārkārtošanās centrālais elements. Kopš 2021. gada aprīļa, kad Komisija pieņēma vērienīgo un visaptverošo **ilgtspējīga finansējuma paketi**, ES ir kļuvusi par globālo līderi vides, sociālo un pārvaldības standartu noteikšanā finanšu tirgos. **ES ilgtspējas taksonomija** būs pirmā šāda veida sistēma, kurā darbības būs iespējams klasificēt pēc to ilgtspējas rādītājiem. Lai novērstu zaļmaldināšanu, Komisija arī pārskata ES tiesību aktus par **korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu**, kuri lielajiem uzņēmumiem liek atklāt ziņas par saviem darījumiem. Līdztekus reformām

kapitāla tirgos Komisija arī veido **vienoto kapitāla tirgu** – ne tikai tādēļ, lai privātās investīcijas novirzītu uz zaļo un digitālo pārkārtošanos, bet arī lai dotu iespēju patērētājiem, investoriem un uzņēmumiem neatkarīgi no atrašanās vietas ES piekļūt neizsīkstošiem, efektīviem un uzticamiem finansējuma avotiem.

LĪDZ 2050. GADAM – PIRMAIS KLIMATNEITRĀLAIS KONTINENTS

Eiropas zaļais kurss ir Eiropas plāns, kas tai ļaus līdz 2050. gadam kļūt par pirmo klimatneitrālo kontinentu un līdz 2030. gadam īstenot ilgtspējīgas attīstības programmu. Kamēr risinājās pandēmija un Krievija sāku karu pret Ukrainu, Eiropas Komisija nezaudēja apņēmību un pat divkārtēja zaļās pārkārtošanās centienus, līdzīgi kā tas notiek šobrīd ar plānu **REPowerEU**. ES iedzīvotāju veselība ir atkarīga no mūsu planētas veselības, turklāt ES enerģētiskā drošība ir atkarīga arī no lielmēroga pārejas uz atjaunīgo enerģiju. Zaļā pārkārtošanās ir vienreizēja iespēja mūsu paaudzei uzlabot cilvēku, savvaļas dabas un planētas labbūtību un noturību.

Ar ideju par Eiropas zaļo kursu fon der Leienas vadītā Komisija iepazīstināja tikai 10 dienas pēc pilnvaru termiņa sākuma, un tagad ES ir sākusi straujāk samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, investēt zaļajās tehnoloģijās un aizsargāt dabisko vidi. Ar **Klimata aktu** mūsu 2050. gadam izvirzītais vērienīgais mērķis ir kļuvis par saistošu ES tiesību normu.

Samazināt siltumnīcefekta gāzu neto emisijas
par **VISMAZ 55 %** līdz **2030.** gadam

Klimata aktā ir arī noteikts starposma mērķrādītājs, proti, līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu neto emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Paketē **“Gatavi mērķrādītājam 55 %”**, ar ko Komisija nāca klajā 2021. gada vasarā, ir paredzēti konkrēti pasākumi mūsu mērķu sasniegšanai. Eiropas zaļais kurss ir visaptverošākais transformācijas plāns pasaulē. Eiropai ir savs nākotnes redzējums un mērķi, ar *NextGenerationEU* mums ir sarūpētas investīcijas, un nu ir pienācis **laiks paātrināt īstenošanu** ar šādu instrumentu palīdzību:

Komisija 2021. gada martā publicēja **rīcības plānu bioloģiskās lauksaimniecības attīstībai**, kas paredz atbalstīt ES lauksaimniekus, lai līdz 2030. gadam tiktu sasniegts mērķis 25 % lauksaimniecības zemes apsaimniekot ar bioloģiskās lauksaimniecības metodēm un ievērojami izvērst bioloģisko akvakultūru. Rīcības plānā ir minēti konkrēti pasākumi, kā veicināt gan bioloģisko produktu ražošanu, gan patēriņu, un šajā sakarībā ir padomāts arī par nozares ilgtspējas stiprināšanu.

Pakete “Gatavi mērķrādītājam 55 %”, t. sk. emisiju tirdzniecība, regulējums un mērķrādītāji 2022. gada janvārī Komisija pieņēma jaunas **Pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem**, ar kurām izveido elastīgu, paredzētajam nolūkam piemērotu un veicinošu satvaru, kas dalībvalstīm palīdzēs sniegt Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai nepieciešamo atbalstu mērķtiecīgi ievirzītā un izmaksu ziņā efektīvā veidā.

2022. gada martā Komisija arī nāca klajā ar vairāku priekšlikumu kopumu, lai **ražojumu ilgtspēja** kļūtu par normu ES tirgū. Jauni noteikumi paredz to, ka preces varēs lietot ilgāk, izmantot atkārtoti, modernizēt, remontēt, reciklēt un ka tās būs energoefektīvākas un resursefektīvākas. Priekšlikumi balstījās uz līdzšinējām ekodizaina prasībām, kuras 2021. gadā vien ļāva par 10 % samazināt gada energopatēriņu, kas rodas no plaša patēriņa preču (piemēram, mājsaimniecības ierīču)

lietošanas, un ietaupīja ES patērētājiem 120 miljardus eiro. Jaunā pakete ietver arī Komisijas plānus uzlabot tekstilizstrādājumu ilgmūžību, labojamību un reciklējamību. Paredzēti arī jauni noteikumi, kas patērētājiem piešķir pilnvērtīgas iespējas zaļās pārkārtošanās gaitā, nodrošinot viņiem labāku informētību par vides ilgtspēju attiecībā uz precēm un labāku aizsardzību pret zaļmaldināšanu.

2022. gada jūnijā Komisija nāca klajā ar diviem jauniem tiesību aktiem, kuru mērķis ir panākt, **lai daba ES atgūtu pelnīto vietu**. Ierosinātais dabas atjaunošanas regulējums ir būtisks solis, lai novērstu klimata pārmaiņu vissmagākās izpausmes un bioloģiskās daudzveidības zudumu, pievēršoties **ES mitrāju, upju, mežu, zālāju, jūras ekosistēmu un pilsētvides atjaunošanai**, kā arī tur mītošajām sugām. Nesen ierosinātie noteikumi par ķīmiskajiem pesticīdiem ļaus **līdz 2030. gadam samazināt pesticīdu izmantošanu par 50 %**, samazinās ES pārtikas sistēmas vides pēdu, aizsargās iedzīvotāju un lauksaimniecībā strādājošo veselību un labklājību, kā arī palīdzēs mazināt ekonomiskos zaudējumus, ko rada arvien izteiktākā augsnes veselības pasliktināšanās un pesticīdu izraisītā apputeksnētāju izmiršana. Tas palīdzēs sasniegt ES mērķi līdz 2030. gadam juridiski aizsargāt vismaz 30 % no savas sauszemes un jūras teritorijas, kurš noteikts ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam. Komisija ir arī nākusi klajā ar priekšlikumu ES vienotajā tirgū neielaiest preces un

izejvielas, kas veicina atmežošanu citās pasaules daļās.

Lai Eiropas zaļā pārkārtošanās noritētu sekmīgi, visā Eiropas Savienībā ir vajadzīgs **iedzīvotāju un uzņēmumu atbalsts un aktīva iesaistīšanās**. Tāpēc Eiropas zaļais kurss ietver **Eiropas Klimata paktu**, kas mudina ES iedzīvotājus kļūt par brīvprātīgajiem klimata vēstniekiem un sadarboties klimata un ilgtspējas vārdā.

Klimata pārmaiņu pārvaldībai ir vajadzīgi pašu iedzīvotāju kopīgi veidoti risinājumi, un tāpēc priekšsēdētāja fon der Leiena, uzstājoties ar 2020. gada runu par stāvokli Savienībā, izteica domu par **jauno Eiropas Bauhaus** – kustību, kas no zaļās pārkārtošanās radītu skaistu iekļaujošas ilgtspējas pieredzi cilvēkiem viņu ikdienā. 2021. gada septembrī Komisija paziņoja 20 uzvarētājus, kuri saņems jaunā Eiropas Bauhaus balvas un “uzlecošās zvaigznes” atzinību. Lai radītu publisku telpu šai aizvien lielākajai kopienai, Komisija 2022. gada pavasarī izveidoja **jaunā Eiropas Bauhaus laboratoriju** un vasarā sarīkoja jaunā Eiropas Bauhaus festivālu. Laboratorija palīdz iesaistīto interesentu kopienai testēt rīkus, risinājumus un politikas pasākumus, kas veicinās pārveides procesu reālajā dzīvē. Šīs idejas praktiski īsteno arī Komisijas jaunais pētniecības centrs Seviljā: tā ēka būs ne tikai oglekļneitrāla, bet arī ar pozitīvu enerģijas bilanci. Jaunais Eiropas Bauhaus apliecina, ka Eiropas zaļais kurss ir kas vairāk par iedvesmojošu un efektīvu risinājumu meklējumiem klimata pārmaiņu kontekstā, – runa drīzāk ir par to, lai **atrastu jaunu pieeju mūsu mājokļu, pilsētu un ciematu projektēšanai un būvniecībai, tādējādi uzlabojot cilvēku dzīvi**.

SAMAZINĀT pesticīdu izmantošanu par **50 %** līdz **2030.** gadam

—
Jaunais Eiropas Bauhaus ir kustība, ar kuru iecerēts zaļo pārkārtošanos ieviest cilvēku ikdienā kā iekļaujošu un ilgtspējīgu pieredzi.

Raugoties plašākā mērogā, Eiropas Savienība ANO konferencē par klimata pārmaiņām (**COP26**) 2021. gada novembrī aicināja panākt nozīmīgāku progresu **Parīzes nolīguma** īstenošanā, nodrošinot to, ka globālais mērķis – ierobežot globālo sasilšanu līdz 1,5 °C – vēl aizvien ir sasniedzamības robežās. **ES** kā izteikti inovatīva un industrializēta reģiona **līderība iedvesmo mūsu iniciatīvām piedroties arī citus**. Glāzgovā Komisija apņēma 1 miljardu eiro veltīt pasaules mežu aizsardzībai, – tiem ir izšķiroša nozīme klimata pārmaiņu mazināšanā un biodaudzveidības aizsardzībā. ES ir izveidojusi Enerģētikas taisnīgas pārkārtošanas partnerību ar Dienvidāfriku, kas ir pirmais šāda veida sadarbības modelis un palīdzēs šai valstij atteikties no ogļu izmantošanas. Pēc tās parauga tiks veidota sadarbība klimata un tehnoloģiju jomā ar citiem partneriem, piemēram, Vjetnamu. ES un tās dalībvalstis joprojām ir lielākās **publiskā klimatfinansējuma** sniedzējas jaunattīstības valstīm. Turklāt Zaļā alianse ar Japānu no jauna apliecina mūsu ciešo sadarbību

Marija Teresa Ferrera, kuras dzimtā ir piecas **katalāņu** zvejnieku paudzes, nodibināja kooperatīvu “Sieviešu jūra”, kurā rosina ētisku attieksmi pret jūru un piesaista uzmanību sieviešu lomai zvejniecības nozarē.

ar demokrātiskajām valstīm, kuras nolūks ir līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti.

2022. gada jūnijā Komisija **cieši nostiprināja ilgtspējas kritērijus savos divpusējos tirdzniecības nolīgumos**. Tam ir liela nozīme, jo ES ir pasaules vadošais tirdzniecības spēks. Pārskatījusi ar ilgtspējīgu attīstību saistītos aspektus mūsu tirdzniecības nolīgumos, ES ciešāk sadarbosies ar tirdzniecības partneriem, lai īstenotu ilgtspējas pamatkritērijus, īpaši tos, kas izriet no Parīzes nolīguma un Starptautiskās Darba organizācijas darba konvencijām. ES un Jaunzēlandes 2022. gada 1. jūlijā noslēgtais tirdzniecības nolīgums ir pirmais mūsu jauno ieceru apliecinājums. Nolīgumā ir iekļautas visprogresīvākās tiesību normas par tirdzniecību un ilgtspēju, tai skaitā sankcijas par Parīzes nolīguma neievērošanu.

Pasaules Tirdzniecības organizācijas 12. ministru konferencē, kas arī notika jūnijā, ES palīdzēja panākt **vēsturisku vienošanos par kaitīgu zvejas subsīdiju izskaušanu** visā pasaulē. Vienošanās paredz aizliegt subsīdijas par nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju un pārzejotiem krājumiem – divām kaitēm, kuru dēļ izsīkst mūsu okeāni. Lai panāktu vienošanās īstenošanu un vadītu globālos pūliņus aizsargāt un atjaunot atklātās jūras vidi, Komisija nāca klajā ar jaunu Starptautiskās okeānu pārvaldības darbaktību okeānu nākotnes veidošanai. Mēs saglabājam okeānus nākamajām paaudzēm.

EIROPAS DIGITĀLĀ DESMITGADE

ES ir pasaules mēroga celmlauze ceļā uz drošu un uzticamu digitālo pasauli. Koronavīrusa pandēmija apliecināja, cik lielas priekšrocības digitalizācijai ir mūsu ikdienā un kāpēc **Eiropas digitālā pārkārtošanās, kas orientēta uz cilvēku**, ir pareizais ceļš. Brīvai iespējai tiešsaistē sazināties ar citā valstī dzīvojošiem draugiem un ģimeni jābūt tiesībām, nevis privilēģijai. Brīva iespēja strādāt vai mācīties attālināti ātri vien ir kļuvusi par realitāti daudziem eiropiešiem un radījusi vērtīgas izredzes jaunajām ģimenēm, uzņēmumiem vai lauku iedzīvotājiem. Vēršoties plašumā mūsu personiskajai un profesionālajai dzīvei tiešsaistē, jāpilnveido arī mūsu pamattiesību un datu aizsardzība internetā.

2022. gada janvārī Komisija ierosināja projektu **Eiropas deklarācijai par digitālajām tiesībām un principiem**. Eiropas Parlaments un Padome kopā ar Komisiju vienojās par galīgo tekstu, kas jāpieņem visām trim iestādēm. Šis priekšlikums seko vairākiem nozīmīgiem ES tiesību aktiem, kuru mērķis ir izveidot drošāku un brīvāku digitālo vidi gan Eiropā, gan aiz tās robežām.

Komisija 2021. gada aprīlī publicēja ļoti gaidīto **Mākslīgā intelekta (MI) akta** projektu. Tas ir pasaulē visprogresīvākais mēģinājums reglamentēt MI tehnoloģijas, un tajā ir paredzēts uz riska novērtējumu balstīts pāmozaru regulējums MI sistēmu izmantošanai Eiropas Savienībā un vienotajā tirgū. Komisija vēlas, lai MI noteikumi Eiropas Savienībā kļūtu saskaņotāki un līdz ar to tiktu nodrošināta juridiskā noteiktība, veicinātas investīcijas MI un inovācija, kā arī veidotos sabiedrības paļāvība, ka MI sistēmas tiek lietotas, ievērojot Eiropas vērtības un pamattiesības.

Komisijas **Datu pārvaldības akts**, par kuru 2021. gada rudenī notika vienošanās ar Eiropas Parlamentu un Padomi, vairo uzticēšanos datu kopīgošanai. 2022. gada februārī to papildināja **Datu akta** priekšlikums, kurā paredzēti jauni noteikumi par to, kurš drīkst izmantot Eiropas Savienībā jebkurā ekonomikas nozarē iegūtus datus un piekļūt tiem. Komisija arī izveido kopīgas Eiropas datu telpas stratēģiskās jomās, iesaistot privātā un publiskā sektora dalībniekus.

2022. gada martā notika pavērsiens, ES likumdevējiem panākot vienošanos par **Digitālo tirgu aktu**, kas reglamentē lielo digitālo platformu jeb vārtziņu darbību. Ar šo vienošanos tiks nodrošināta atklātība un godīgums Eiropas digitālajā vienotajā tirgū. Uz vārtziņiem attieksies vairāki skaidri definēti pienākumi un aizliegumi, kas neļaus lielajiem digitālajiem uzņēmumiem ļaunprātīgi izmantot savu tirgus varu un ielaidīs tirgū jaunus spēlētājus. Digitālo tirgu akts paredz,

ka Komisija kļūs par lielo tehnoloģiju tirgus regulējuma izpildes uzraudzītāju attiecībā uz dažādām praksēm un digitālajiem pakalpojumiem – tas ir pasaulē vēl nebijis precedents.

Vēl viena tālejoša vienošanās tika panākta šā gada aprīlī par **Digitālo pakalpojumu aktu**, kas digitālā regulējuma jomā ir pirmais pasaulē. Akta pamatā ir princips, ka visam, kas ir nelikumīgs bezsaistē, jābūt nelikumīgam arī tiešsaistē: ļoti lielas tiešsaistes platformas un meklētājprogrammas būs pakļautas stingrākām prasībām aizsargāt lietotājus no nelegāla satura, precēm un pakalpojumiem. Turklāt tiešsaistes platformām un meklētājprogrammām būs jānovērtē vispārējais kaitējums, kādu to darbība un algoritmi var nodarīt pamattiesībām, bērnu labbūtībai un pilsoniskajam diskursam, un jārikojas, lai šādu kaitējumu mazinātu. Gan Digitālo tirgu aktu, gan Digitālo pakalpojumu aktu Eiropas Parlaments pieņēma plenārsēdē jūlija sākumā, tie stāsies spēkā šogad, bet to piemērošana sāksies 2023. gadā.

Uz cilvēku orientēta digitālā pārkārtošanās ir pamatu pamats, uz kura balstās Eiropas digitālās desmitgades četri pīlāri: digitālo prasmju rezultātā – pilnvērtīgas iespējas iedzīvotājiem; uzņēmumu digitalizācija; publisko pakalpojumu digitalizācija; digitālās infrastruktūras stiprināšana. **Digitālās desmitgades ceļa politikas programmā**, par ko 2022. gada jūlijā notika vienošanās ar Eiropas Parlamentu un Padomi, noteikti konkrēti mērķrādītāji šo četru pīlāru sasniegšanas gaitā un izveidots spēcīgs īstenošanas mehānisms. Digitalizācijas

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena Einčovēnē, Nīderlandē, apmeklējot uzņēmumu Advanced Semiconductor Materials Lithography (ASML).

pastiprināšanai ir piešķirti 250 miljardi eiro no *NextGenerationEU* līdzekļiem, un, pateicoties tiem, Eiropa progresē visu četru pīlāru jomās. Piemēram, Komisija šogad pieņems **Savienojamības infrastruktūras akta** priekšlikumu, lai Eiropas Savienībā sekmētu ļoti augstas veiktspējas elektronisko sakaru tīklu (tai skaitā optiskās šķiedras un 5G) efektīvāku un straujāku ieviešanu.

Eiropas Mikroshēmu akta priekšlikums, ko Komisija pieņēma 2022. gada februārī, ir viens no ES transformācijas pamatprojektiem. Digitālā nākotne nav iespējama bez mikroshēmām. Tās atrodas mūsu tālruņos, datoros, automašīnās, medicīnas ierīcēs un visās savienotajās ierīcēs. Pandēmijas izraisītie piegādes ķēdes traucējumi, kas turpinās, ir izcēlušī nepieciešamību investēt šajā jomā, izvēršot Eiropas pusvadītāju pētniecības bāzi, kas ir pasaules līmenī, un izmantojot vismodernākās projektēšanas un ražošanas tehnoloģijas. ES un dalībvalstis ir mobilizējušas publiskās investīcijas 43 miljardu eiro vērtībā, un šis solis jau ir piesaistījis ASV lielāko mikroshēmu ražotāju, kurš Eiropas Savienībā investēs 19 miljardus eiro.

Eiropas Mikroshēmu akta priekšlikums ir Eiropas transformācijas pamatprojekts.

Paralēli Komisija ir pieņēmusi pārskatītu paziņojumu par valsts atbalsta noteikumiem attiecībā uz **svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs**, lai atbalstītu lielus pārrobežu infrastruktūras investīciju projektus, kas veltīti radikālām inovācijām, piemēram, akumulatoru vērtības ķēdei.

Šobrīd iezīmējas divas digitālās pārkārtošanās robežzonas – finanses un kosmos – , un abās ES ir izvirzījusies priekšgalā. 2021. gada janvārī Komisija

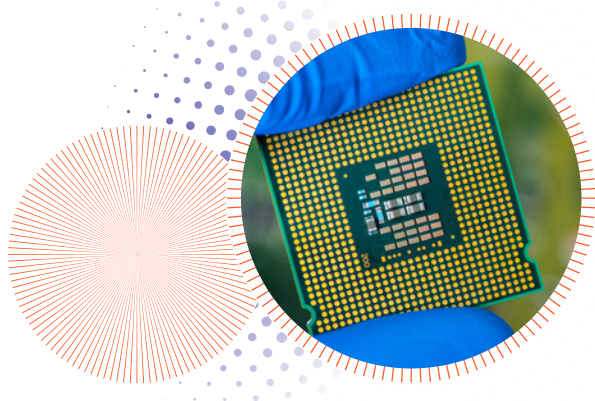
un Eiropas Centrālā banka vienotās sadarbības, lai analizētu dažādus **digitālā eiro** risinājumus un ar tiem saistīto ietekmi uz regulējumu. Centrālās bankas digitālā formā emitētā nauda piedāvātu plašākas izvēles iespējas patērētājiem un uzņēmumiem. Ņemot vērā digitalizāciju, straujās izmaiņas maksājumu vidē un kryptoaktīvu parādīšanos, digitālais eiro varētu papildināt skaidru naudu un atbilstu jaunajām maksājumu vajadzībām.

Lai saglabātu finansiālo stabilitāti, vienlaikus radot iespējas inovācijai un veicinot kryptoaktīvu nozares pievilcību, ES ir kļuvusi par pirmo regulatoru pasaulē, kas savus pilsoņus aizsargā no dažiem ar investīcijām kryptoaktīvos saistītajiem riskiem. 2022. gada jūnijā ES likumdevējinstādes panāca izšķirošu vienošanos par Komisijas ierosināto **Kriptoaktīvu regulu**.

ES **Kosmosa programma** jau nodrošina vērtīgus datus un pakalpojumus daudzām ikdienā izmantotām lietotnēm, piemēram, atbalstot komerctransporta un personālās navigācijas pakalpojumus, precīzo lauksaimniecību un risinājumus, kā pielāgoties klimata pārmaiņām. 2022. gada februārī Eiropas Komisija ierosināja divas jaunas pamatiniciatīvas, lai veicinātu **drošu savienojamību caur pavadoņiem** un **kosmiskās satiksmes pārvaldību**.

ES un ASV Tirdzniecības un tehnoloģiju padome, kas tika izveidota 2021. gada jūnijā, nodrošina Eiropas Savienībai un Amerikas Savienotajām Valstīm reālu platformu, kurā koordinēt savas pieejas un padziļināt sadarbību galvenajos digitālajos, tehnoloģiskajos, ekonomiskajos un tirdzniecības jautājumos. Pirmā sanāksme notika Pitsburgā, Pensilvānijā, 2021. gada 29. septembrī, un otrā – Parīzē–Saklē, Francijā, 2022. gada 16. maijā. ES un ASV līdzpriekšsēdētāji ir ielikuši stabilus pamatus un paziņojuši par jaunām iniciatīvām tādās jomās kā piegādes ķēdes, nodrošinātība ar pārtiku, jaunākās tehnoloģijas, digitālā infrastruktūra un tirdzniecība. Šīs iniciatīvas nostiprinās mūsu kopīgās demokrātiskās vērtības un rosinās transatlantisko globālo konkurētspēju, būs izdevīgas darba ņēmējiem un ģimenēm abpus Atlantijas okeānam un ietekmēs globālo digitālo un tehnoloģisko pārkārtošanos.

Turklāt Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un Indijas premjerministrs Narendra Modi 2022. gada aprīlī vienotās izveidot kopīgu **ES un Indijas Tirdzniecības un tehnoloģiju padomi**

nolūkā risināt galvenās tirdzniecības, ekonomikas un tehnoloģiju problēmas un veicināt sadarbību šajās jomās. Eiropas Savienība sadarbojas ar līdzīgi domājošiem partneriem visā pasaulē, veidojot globālos noteikumus digitālajā jomā. Mēs padziļinām digitālās attiecības ar svarīgākajiem partneriem, lai definētu digitālās tirdzniecības noteikumus saistībā ar mūsu iekšējo reformu plānošanu. ES un Japānas samītā 2022. gada maijā tika noslēgta digitālā partnerība ar Japānu, un līdzīgi plāni tiek apspriesti ar Singapūru un Dienvidkoreju.

PASAULES LĪMEŅA PĒTNIECĪBA UN INOVĀCIJA

“**Apvārsnis Eiropa**” ir lielākā transnacionālā pētniecības un inovācijas programma pasaulē. No tās laikposmā līdz 2027. gadam būs pieejams 95,5 miljardu eiro finansējums. Gan zaļā, gan digitālā pārkārtošanās Eiropā ir atkarīga no pasaules līmeņa pētniecības un inovācijas. Komisija 2021. gada septembrī sāka **piecas ES pētniecības un inovācijas misijas**, kurās tiks meklēti konkrēti risinājumi dažām mūsu lielākajām problēmām.

Eiropas Inovācijas padome, kas tika radīta vienā no programmas “Apvārsnis Eiropa” pamatiniciatīvām, 2021. gada 14. oktobrī izraudzījās 65 inovatīvus jaunuzņēmumus un mazos un vidējos uzņēmumus, kas saņems pavisam 363 miljonus eiro lielu finansējumu radikālām inovācijām veselības aprūpes, digitālo tehnoloģiju, enerģijas, biotehnoloģiju, kosmosa un

citās jomās. Vēl 99 jaunuzņēmumi tika atlasīti 2021. gada decembrī 627 miljonu eiro finansējuma saņemšanai. Komisija 2022. gada jūnijā nāca klajā ar Eiropas Inovācijas padomes atbalsta akciju, kurā 20 miljoni eiro tiks piešķirti vismaz 200 dziļo tehnoloģiju jaunuzņēmumiem no Ukrainas. Turklāt tā atlasīja vēl 74 inovatīvus jaunuzņēmumus un MVU, kuri saņems 382 miljonus eiro.

2022. gada jūlijā tika pieņemta jaunā **Eiropas inovācijas programma**, kurā ietvertās piecas pamatprogrammas palīdzēs ES kļūt par pasaules līderi dziļo tehnoloģiju inovāciju jomā. Tai ir potenciāls no privātajiem institucionālajiem investoriem piesaistīt ap 45 miljardiem eiro, lai nodrošinātu atbalstu darbības izvērses posmā. Turklāt paredzēts izveidot programmu, kurā miljons personu apmācībās iegūs dziļo tehnoloģiju prasmes, īpaši tādās dziļo tehnoloģiju jomās kā jaunie materiāli un sintētiskā bioloģija vai tīrās tehnoloģijas.

Komisija, sākdama **ES un Catalyst** partnerību, kas veicina un izvērs investīcijas ES robežās īstenotiem projektiem ar lielu ietekmi, arī pastiprina centienus, lai zaļo tehnoloģiju celmlaužu projektus atbalstītu ar investīcijām kritiski svarīgās klimata tehnoloģijās, kurām piemīt potenciāls nodrošināt pāreju uz neto nulles emisiju ekonomiku (zaļais ūdeņradis, ilgtspējīgas aviācijas degvielas, oglekļa tiešā uztvere no gaisa un enerģijas ilgtermiņa uzkrāšana). Par šīs partnerības sākšanu tika paziņots COP26 konferencē, un tā spēs līdz 2026. gadam piesaistīt līdz 840 miljoniem eiro un palīdzēs sasniegt Eiropas zaļā kursa mērķus un ES 2030. gada klimata jomas mērķrādītājus.

UZDEVUMU JOMAS

Augsnes veselība
un pārtika

Pielāgošanās klimata
pārmaiņām, tostarp
pārmaiņām sabiedrībā

Vēža uzveikšana

Klimatneitrālas
viedpilsētas

Veselīgi okeāni, jūras
un piekrastes un
iekšzemes ūdeņi

Zinātnieki, kurus darbā atbalsta **Eiropas Pētniecības padome**, pērn ir ieguvuši starptautiskas godalgas medicīnas pētījumu, astrofizikas un matemātikas jomā, kā arī divas Nobela prēmijas – ķīmijā un fizikā. Nesenie apsekojumi liecina, ka Eiropas Pētniecības padome ir finansējusi simtiem pētniecības projektu, kam ir liela loma ES klimatrīcības, veselības politikas un digitālās transformācijas attīstībā, savukārt katrs desmitais stipendiju saņēmējs ir izveidojis savu jaunuzņēmumu vai savu pētījumu rezultātus nodevis komercializēšanai citos uzņēmumos.

Turklāt ES, izmantojot atbalstu no pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa”, līdz 2025. gadam vairāk nekā divreiz palielinās **ūdeņraža ieleju** skaitu (no 21 patlaban līdz 50 2025. gadā), tādējādi paverot iespēju piesaistīt lielākas investīcijas no nozares un dalībvalstīm. ES arī paplašinās pašreizējo ūdeņraža ieleju tīklu, iesaistot citas pasaules daļas. Tas tiks paveikts, visā pasaulē izveidojot 100 ūdeņraža ieleju ar iniciatīvas “Misija – inovācija” palīdzību (tā ir globāla iniciatīva inovācijas paātrināšanai tīras enerģijas jomā, izmantojot uz rīcību ievirzītu sadarbību). Turklāt Komisija programmā *Erasmus+* ir piešķirusi apmēram 4 miljonus eiro, lai atbalstītu ilgtermiņa partnerību starp nozari un izglītības iestādēm. Šajā partnerībā tiks attīstītas **ūdeņraža ekonomikai nepieciešamās prasmes** un to kopums darīts pieejams visām izglītības iestādēm.

Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā ES savās pētniecības un inovācijas programmās beidza sadarboties ar Krievijas iestādēm un struktūrām, izslēdza turpmākās sadarbības iespējas ar visām Krievijas juridiskajām personām un sāka atbalstīt Ukrainas pētniecības kopienas. **Ukraina jau tagad var saņemt ES finansējumu no pamatprogrammas “Apvārsnis**

Eiropa”. Komisija jau ir ieviesusi īpašu atbalsta shēmu, no kuras būs pieejami 25 miljoni eiro, lai Ukrainas pētnieki varētu izmantot Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības. No shēmas **MSCA4Ukraine** tiks piedāvātas stipendijas doktorantiem un pēcdoktorantūras pētniekiem, lai viņi varētu turpināt darbu akadēmiskās un neakadēmiskās organizācijās ES un pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” asociētajās valstīs.

NEVIENS EIROPIETIS NETIKS ATSTĀTS NOVĀRTĀ

Zaļās un digitālās pārkārtošanās centrā ir jābūt sociālā taisnīguma aspektiem, kas atspoguļo **Eiropas sociālās tirgus ekonomikas vērtības**. Tāpēc fon der Leinas Komisija izveidoja **Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu**, kurā pārmaiņu visvairāk skartajiem reģioniem Eiropas Savienībā līdz 2027. gadam tiks nodrošināti līdz 55 miljardiem eiro. Ierosināts arī izveidot **Sociālo klimata fondu**, ko finansēs tieši no Eiropas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ieņēmumiem, lai visneaizsargātākajām māsaimniecībām palīdzētu segt enerģijas un transporta izdevumus.

— 2022. gada jūnijā Parlaments un Padome panāca vēsturisku vienošanos par **direktīvu par adekvātu minimālo algu.**

ES reakcija uz pandēmiju un tagad uz Krievijas karu Ukrainā dod rezultātus, pateicoties elastīgu īstermiņa elementu saspēlei ar ilgtermiņa redzējumu. Šī elastīgā pieeja, kura pamatojas uz Eiropas sociālā tirgus vērtībām, ir izmantota Komisijas programmā, kas atbalsta bezdarba risku mazināšanu ārkārtas situācijā (**SURE**). **SURE** palīdzēja darba devējiem paturēt darbiniekus un māsēdes laikā izmaksāt viņiem algu. 19 dalībvalstīm tika izmaksāta finansiālā palīdzība 92 miljardu eiro

No **SURE 19 SAŅĒMĒJVALSTĪS** tika nodrošināts atbalsts gandrīz 30 % darba ņēmēju un ceturtajai daļai uzņēmumu

vērtībā, kas bija domāta saņēmēju tiešam atbalstam. 2020. gadā vien no *SURE* atbalstu saņēma aptuveni 31 miljons cilvēku ES un 2,5 miljoni uzņēmumu. No *SURE 19* saņēmējvalstīs tika nodrošināts atbalsts gandrīz 30 % darba ņēmēju un ceturtajai daļai uzņēmumu. 2021. gadā *SURE* turpināja aizsargāt darbvietas, tajā pašā laikā ieliekot pamatus stabilai ekonomikas atveseļošanai.

Šobrīd ES ir darba tirgus ir spēcīgāks, nekā tas ir bijis pēdējo gadu desmitu laikā. No 2021. gada sākuma līdz 2022. gada sākumam Eiropas Savienībā tika izveidoti **gandrīz 6 miljoni darbvietu**. Ekonomikai atgūstoties, dalībvalstis no ārkārtas īstermiņa atbalsta shēmām pakāpeniski pārgāja uz tālredzīgākiem darba tirgus pasākumiem, ievērojot Komisijas ieteikumu par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai (**EASE**). Neraugoties uz to, ka Krievijas karš pret Ukrainu ir smagi ietekmējis noteiktas ekonomikas nozares, nodarbinātības rādītāji ES kopumā nav skarti un bezdarbs ir sasniedzis rekordzemu līmeni (2022. gada jūnijā tas bija 6 %). Lai gan ekonomikā valda paaugstināta nenoteiktība, pašreizējās prognozes liecina, ka 2023. gadā nodarbinātībai būtu jāpalielinās.

Vēl viens instruments, kas veicināja ES kopējo atlabšanu, īpaši **sekmējot izaugsmi mazāk attīstītos reģionos**, bija iniciatīva par atveseļošanas palīdzību kohēzijai un Eiropas teritorijām (**REACT-EU**). Kohēzijas politikas fondi saņēma būtisku papildinājumu vairāk nekā 50 miljardu eiro vērtībā. *REACT-EU* bija pirmais instruments, ko izmantoja **NextGenerationEU** ietvaros, un pirmais maksājums no tā tika veikts jau

2021. gada jūnijā. Šī straujā rīcība mazināja pandēmijas krīzes triecienu un piedāvāja pagaidu risinājumu vēl pirms ilgtermiņa atveseļošanas plāna ieviešanas. No *REACT-EU* tiek atbalstīti uzņēmumi un uzņēmējdarbības attīstība, nostiprinātas veselības aprūpes sistēmas, finansētas mācību programmas, nodarbinātības shēmas, nodrošināts skolu aprīkojums un materiālā palīdzība tiem, kam tā visvairāk nepieciešama.

Arī **valsts atbalstam** bija būtiska nozīme Komisijas ekonomiskajā reakcijā uz pandēmiju. Kopš krīzes sākuma Komisija ir pieņēmusi vairāk nekā 1430 lēmumu par valsts atbalstu, apstiprinādama gandrīz 1010 valsts pasākumu, kuru kopējā apstiprinātā summa tiek lēsta aptuveni 3,2 triljonu eiro vērtībā. Pagaidu regulējums Covid krīzes valsts atbalsta pasākumiem tika pakāpeniski izbeigts līdz 2022. gada 30. jūnijam.

2021. gada novembrī Komisija pieņēma paziņojumu par **konkurences politikas gatavību jauniem izaicinājumiem**, kurā uzsvēta konkurences politikas svarīgā loma Eiropas ekonomikas atveseļošanā, zaļās un digitālās pārkārtošanās norisē un vienotā tirgus noturīguma sekmēšanā. Paziņojumā uzsvērts, ka konkurences politikai piemīt organiska spēja pielāgoties jauniem tirgus apstākļiem, politikas prioritātēm un patērētāju vajadzībām. Turklāt Komisija pašlaik pārskata konkurences politikas instrumentus ar mērķi nodrošināt, ka tie visi (pretmonopola, apvienošanās un valsts atbalsta kontroles instrumenti) vēl aizvien ir piemēroti savam nolūkam un papildina pašreizējo Komisijas instrumentu klāstu.

Pandēmija apliecināja, ka spēcīga sociālā tirgus ekonomika, kas cilvēku labklājību liek pirmajā vietā, ir visnoturīgākais modelis tehnoloģiju virzītā pēcpandēmijas pasaulē. ES valstu un valdību vadītāji Portu samitā atzinīgi novērtēja **Eiropas sociālo tiesību pīlāra** rīcības plānu, kas tika pieņemts 2021. gada martā. Tajā ir ierosināti trīs vērienīgi ES pamatmērķi, kas līdz 2030. gadam jāsasniedz nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā. **Eiropas Sociālais fonds**, kura kopbudžets ir 99 miljardi eiro, ir Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanas galvenais finanšu instruments. 2022. gada jūnijā visas dalībvalstis iesniedza savus valsts līmeņa mērķus, apliecinot apņemšanos izpildīt **Portu samitā** sniegtos solījumus.

Eiropas Prasmju programma, kas tika izziņota 2020. gada jūlijā, ir piecu gadu plāns, kā iedzīvotājiem

Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā izvirzītie mērķrādītāji 2030. gadam

vismaz

78 %

iedzīvotāju no 20 līdz
64 gadiem 2030. gadā
vajadzētu būt nodarbinātiem

vismaz

60 %

visu pieaugušo līdz
2030. gadam ik gadu
būtu jāpiedalās mācībās

par vismaz

15 miljoniem

jāsamazinās nabadzības
vai sociālās atstumtības riskam
pakļauto personu skaitam

un uzņēmumiem palīdzēt pilnveidot esošās un iegūt jaunas prasmes, aizpildīt brīvo amata vietu vakances un attīstīties zaļākā un digitālā ekonomikā. 2020. gada novembrī izziņotais Prasmju pilnveides pakts apvieno uzņēmumus, darba ņēmējus, vietvaras, sociālos partnerus, apmācību nodrošinātājus un nodarbinātības dienestus, ļaujot noteikt, kādas prasmes būs vajadzīgas dažādās nozarēs, un apņemties pārkvalificēt darba ņēmējus. Līdz šim paktu ir parakstījušas vairāk nekā 700 organizācijas un ir izveidotas 12 liela mēroga

partnerības stratēģiskās nozarēs, apņemoties paaugstināt kvalifikāciju līdz 6 miljoniem cilvēku.

Padome 2022. gada jūnijā pieņēma ieteikumus par **individuālajiem mācību kontiem un mikro kvalifikācijām**. Turklāt, lai Eiropa saglabātu pasaules līmeņa pozīcijas izglītībā, Komisija ir nākusi klajā ar **Eiropas stratēģiju augstskolām**, kura ievērojami uzlabos mūsu augstākās izglītības sistēmu konkurētspēju, pateicoties plašākai un dziļākai transnacionālajai sadarbībai. Tas radīs labākus apstākļus mūsu talantiem, kas varēs uzplaukt zināšanu sabiedrībā.

2022. gada jūnijā Parlaments un Padome panāca vēsturisku vienošanos par **direktīvu par adekvātu minimālo algu**, ko Komisija bija ierosinājusi 2020. gada oktobrī. Šis tiesību akts, kas jau no paša sākuma bija fon der Leienas Komisijas prioritāte, palīdzēs nodrošināt adekvātu minimālo algu un uzlabos darba ņēmēju iespējas izmantot minimālās algas aizsardzību visā ES.

Lai aizsargātu darba ņēmējus pret jaunajiem izaicinājumiem, ko rada digitalizācija darba pasaulē, Komisija 2021. gada decembrī izvirzīja priekšlikumu **direktīvai par darba apstākļu uzlabošanu platformu darbā**. Ar šo priekšlikumu iecerēts nodrošināt, lai cilvēkiem, kuri strādā, izmantojot digitālās darba platformas, tiktu piešķirts likumīgas nodarbinātības statuss, kas atbilst viņu faktiskajam darba režīmam, un tādējādi viņi varētu izmantot darba ņēmēju tiesības un sociālos pabalstus, kas viņiem pienākas. Tajā risināts arī kompleksais platformu algoritmiskās pārvaldības jautājums, lai nodrošinātu cilvēka virsvadību un pārredzamību.

Komisija decembrī nāca klajā arī ar **Sociālās ekonomikas rīcības plānu**. Lielāks atbalsts sociālajai ekonomikai ne tikai rada darbvietas, bet arī ļauj organizācijām palielināt savu sociālo ietekmi visā Eiropas Savienībā. Šis rīcības plāns ļaus sociālās ekonomikas organizācijām attīstīties

Kad Krievija uzbruka Ukrainai, **Rumānijas** uzņēmēji kopīgiem spēkiem izveidoja platformu **jobs4ukr.com**, kura palīdz ukraiņu bēgļiem atrast darbu Eiropas Savienībā.

un uzplaukt, palielināt savu redzamību, ieviest vajadzīgo politiku un tiesisko regulējumu, kā arī palīdzēs tām sākt un izvērst darbību.

Globālā mērogā ES un tās dalībvalstis ir kļuvušas par celmlauzēm uzņēmumu ienākuma nodokļu reformas jomā. 2021. gadā 137 valstis parakstīja starptautisku vienošanos par 15 % faktisko nodokļu likmi un Komisija ierosināja direktīvu, kurā bija paredzēts noteikt minimālo faktisko nodokļu likmi lielu starptautisko grupu globālajām darbībām. Ar šo priekšlikumu tiek īstenota ES apņemšanās rīkoties strauji un būt vienai no pirmajām, kas īsteno **vēsturisko globālo nodokļu reformas vienošanos**, kuras mērķis ir nodrošināt taisnīgumu, pārredzamību un stabilitāti starptautiskajā uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmā.

GLOBAL GATEWAY – EIROPAS SOLĪJUMS PASAULEI

Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena 2021. gada rudenī nāca klajā ar iniciatīvu **Global Gateway**, kas būs Eiropas piedāvājums pasaulei, kurai nepieciešamas vērienīgas investīcijas: tīrā enerģijā, ceļos un tiltos, kuri spēj izturēt plūdus, un ēkās, kas saglabā spirtumu ārkārtēju karstuma viļņu laikā, investīcijas veselības sistēmu sagatavošanai nākotnē iespējamajām pandēmijām un lauksaimniecības pielāgošanai sausākam klimatam, investīcijas, lai mūsu darba ņēmēji iegūtu nākotnes darbvietām piemērotas prasmes, vai investīcijas digitālajā infrastruktūrā, ņemot vērā to, ka dati ir jaunās ekonomikas dzinējspēks.

Global Gateway pavērs iespējas šādām investīcijām – gan publiskajām, gan privātajām. Tas veicinās viedus, tīrus un drošus savienojumus digitālajā, enerģētikas un transporta nozarē un stiprinās veselības aprūpes, izglītības un pētniecības sistēmas visā pasaulē. Tāpēc ES ir aktualizējusi savu piedāvājumu partneriem, lai **atbalstītu vērienīgus infrastruktūras projektus visā pasaulē**, orientējoties uz zaļās un digitālās pārkārtošanās sekmēšanu. “Eiropas komandas” nolūks ir līdz 2027. gadam piesaistīt investīcijas līdz 300 miljardu eiro apmērā, pusi no tām paredzot Āfrikai.

Global Gateway pamatā ir **pieci principi**: ilgtspēja, cilvēktiesību un sociālo tiesību veicināšana, laba pārvaldība; drošība un privāto investīciju piesaistīšana. Runa ir par to, lai valstīm piedāvātu labākas izvēles iespējas, kas sakņojas vērtībās. Īstenojot šo iniciatīvu, ES cieši sadarbosies ar līdzīgi domājošiem partneriem.

Izmantojot *Global Gateway*, ES palīdz **Ruandā un Senegālā celt divas rūpnīcas, kurās tiks ražotas vismodernākās mRNS vakcīnas**. No nākamā gada šīs vakcīnas tiks bez peļņas pārdotas Āfrikas valstīm. Līdzīgs darbs notiek Dienvidāfrikā un Ganā. No *Global Gateway* jau tiek **atbalstīta arī iniciatīva “Lielais zaļais mūris”**, kas sekmēs pārtikas ražošanu no Nigēras un Senegālas līdz pat Etiopijai, stājoties pretim pārtikas trūkumam un klimata pārmaiņām.

ES veic lielas investīcijas, lai atbalstītu drošību, stabilitāti un labklājību Eiropas kaimiņu reģionos. **Rietumbalkāniem** ES ir paredzējusi ekonomikas atbalsta un investīciju paketi gandrīz 30 miljardu eiro vērtībā (tas atbilst trešajai daļai no šā reģiona bruto iekšzemes kopprodukta). Plānoti ir desmit vērienīgi investīciju pamatprojekti ilgtspējīga transporta, tīras enerģijas, vides un klimata, digitālās nākotnes, privātā sektora un cilvēkkapitāla jomā. ES investīcijas arī atbalsta straujāku pāreju uz zaļo enerģiju Rietumbalkānos un pakāpenisku atteikšanos no oglekļa kā primārā energoresursa. 2022. gadā ES arī spēra svarīgu soli, nolemjot

sākt pievienošanās sarunas ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju.

Austrumu partnerībai ES dažādās nozarēs ir piesaistījusi investīcijas līdz 17 miljardiem eiro. Tās ietver digitālās savienojamības projektus, piemēram, **optiskās šķiedras kabeļa** ievilkšanu **caur Melno jūru** un ātrdarbīgas platjoslas infrastruktūras izvēšanu. Mēs arī vēlamies izveidot transporta līnijas, kas atvieglotu pasažieru un preču pārvadājumus no Kaukāza uz ES. Vēl 30 miljardi eiro tiek investēti dienvidu kaimiņreģionos, lielākoties atjaunīgās enerģijas infrastruktūrā.

Global Gateway investīcijas ir ilgtspējīgas gan no vides, gan no mūsu partneru finanšu viedokļa. Mūsu investīcijās pirmajā vietā vienmēr ir cilvēks. Un tieši tāpēc mēs **kopā ar partneriem projektus vienmēr veidosim tā**, lai tie uz ilgāku laiku dotu labumu vietējai sabiedrībai. Eiropai šajā ziņā ir skaidras stratēģiskas intereses. Mēs esam ieinteresēti sadarboties planētas labā, lai mūsu kaimiņi un partneri kļūtu noturīgāki pret visdažādākajiem satricinājumiem un ilgtnespējīgu atkarību vietā izvēlētos līdzsvarotākus savstarpēji sazarotus risinājumus.

GLOBAL GATEWAY: 5 INVESTĪCIJU PRIORITĀTES

DIGITĀLĀ JOMA

ES atbalstīs atvērtu un drošu internetu

KLIMATS UN ENERĢĒTIKA

ES atbalstīs investīcijas un regulējumu, kas atvieglos pāreju uz tīru enerģiju

TRANSPORTS

ES atbalstīs visus zaļa, vieda un droša transporta veidus

VESELĪBA

ES palīdzēs stiprināt piegādes ķēdes un vakcīnu ražošanu vietējā mērogā

IZGLĪTĪBA UN PĒTNIECĪBA

ES ieguldīs kvalitatīvā izglītībā, īpaši pievērsoties meitenēm un sievietēm un mazāk aizsargātām grupām

4. EIROPAS DEMOKRĀTIJAS PĪLĀRI

KOMISIJA AIZSTĀV DEMOKRĀTIJU UN TIESISKUMU

Demokrātija Eiropā ir apdraudēta. Krievijas agresija pret Ukrainu ir karš pret demokrātiju kā tādu. Tas ir karš pret ideju, ka Ukrainas tauta ir vienīgā, kas var pieņemt suverēnus lēmumus par savu nākotni. Mūsu atbalstu Ukrainai tiešā veidā nosaka **mūsu demokrātiskās vērtības**. Ukraini mūsu Savienībā redz izpaužamies demokrātiju, cilvēktiesības, tiesiskumu, indivīda un ekonomisko brīvību. Tās ir vērtības, par kurām šodien iestājas Eiropas Savienība. Taču demokrātiju nevar uzskatīt par pašsaprotamu, tā ir jākopj un par to jā rūpējas katru dienu. Tieši to fon der Leienas vadītā Komisija ir centusies darīt no sava pilnvaru termiņa paša sākuma.

Pārstāvības demokrātijai arī ir nepieciešama nemītīga atjaunotne. Eiropas Komisija 2021. gada novembrī nāca klajā ar **priekšlikumu par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu** – tas ir viens no pasākumiem, kuru mērķis ir aizsargāt vēlēšanu integritāti un sākt demokrātiskas debates, kā izziņots Eiropas Demokrātijas rīcības plānā. Atbilstoši ierosinātajiem noteikumiem visām politiskajām reklāmām vajadzētu būt skaidri apzīmētām kā tādām un ietvert informāciju par maksātāju un samaksāto summu. Komisija arī ierosināja atjaunināt pašreizējos ES noteikumus par Eiropas

politiskajām partijām un fondiem, kā arī par “mobilajiem” ES pilsoņiem (kuri nedzīvo savā pilsonības valstī). Lai arī šādu pilsoņu ir aptuveni 13,5 miljoni, tikai daži izmanto savas tiesības balsot Eiropas Parlamenta un pašvaldību vēlēšanās. Jaunie priekšlikumi atvieglos “mobilajiem” pilsoņiem iespējas piedalīties vēlēšanās.

Komisija ir “ES līgumu sargātāja”. Tas nozīmē, ka Komisijai ir pienākums aizsargāt ES pilsoņu tiesības, lai kurā mūsu Savienības vietā viņi arī dzīvotu. Tiesiskums ir kā saistviela, kas satur kopā Eiropas Savienību. Bez tā nav iespējams aizsargāt ES pamatā esošās vērtības: demokrātiju, brīvību, vienlīdzību un cilvēktiesību ievērošanu. Tieši to apņēmas visas 27 dalībvalstis, pievienodamās ES kā suverēnas valstis un brīvas nācijas.

Fon der Leienas Komisija ir pieņēmusi vēl nepieredzētus pasākumus, lai nostiprinātu ES spēju sekmēt un aizsargāt tiesiskumu. Komisija ir izveidojusi visaptverošu **tiesiskuma mehānismu** – tajā paredzēts ikgadējs dialogs, kurā Eiropas Parlaments, Padome un Komisija iesaistās ar dalībvalstīm, to parlamentiem, pilsonisko sabiedrību un citām tiesiskuma jomas ieinteresētajām personām.

Lai atvieglotu šo dialogu, Komisija ik gadu izstrādā ES **ziņojumu par tiesiskumu**, pievēršoties četrām pamatjomām: tiesu sistēmām, korupcijas apkarošanas regulējumam, mediju plurālismam, kā arī citiem institucionāliem jautājumiem, kas saistīti ar līdzsvara un atsvara sistēmu. Ziņojumā ir gan novērtēts stāvoklis ES kopumā, gan iekļautas 27 nodaļas par norisēm katrā dalībvalstī. Līdz šim ziņojumi par tiesiskumu ir publicēti trīs gadus, pēdējais – 2022. gada jūlijā. Kopš šā gada ziņojumā ir iekļauti konkrēti ieteikumi dalībvalstīm

Komisija ir atbildīga par to, lai aizsargātu ES budžetu pret tiesiskuma pārkāpumiem. Kopš 2021. gada Savienības budžetā ir iestrādāts papildu aizsardzības līmenis pret tiesiskuma principu pārkāpumiem. To nodrošina vispārējais nosacītības režīms ES budžeta aizsardzībai uz t. s. **Tiesiskuma nosacījumu regulas** pamata, kura ir spēkā kopš 2021. gada janvāra. Šis mehānisms ir būtisks *NextGenerationEU* un Eiropas budžeta elements. Ja tiek konstatēts, ka tiesiskuma pārkāpumi dalībvalstīs tieši apdraud ES budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai ES finanšu intereses (vai ir liels risks, ka tā varētu notikt), ir jārikojas, lai šos pārkāpumus novērstu.

Komisija 2022. gada 27. aprīlī nosūtīja **Ungārijas iestādēm rakstveida paziņojumu** saskaņā ar Tiesiskuma nosacījumu regulu. Komisija uzskatīja, ka vairāki problēmjautājumi tiesiskuma jomā Ungārijā apdraud vai spēj nopietni apdraudēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību. Ar šo paziņojumu tika sākta procedūra, kuras gaitā Komisija ar valsts iestādēm apsprieda, kā šos problēmjautājumus konstruktīvi atrisināt. 22. augustā Ungārija iesniedza savus apsvērumus un priekšlikumus, kā situāciju vērst par labu. Komisija šobrīd analizē šo atbildi un tad lems, vai virzīt pieņemšanai Padomē kādus pasākumus.

Šobrīd Eiropas Savienība iegulda vairāk naudas nekā jebkad agrāk, lai pasteidzinātu ekonomikas

kollektīvo atveseļošanu un atbrīvotos no atkarības no Krievijas fosilajām degvielām. Tāpēc mums īpaši rūpīgi jāraugās, lai šī nauda tiktu izlietota atbilstoši paredzētajiem mērķiem un ar atdevi. Te runa ir ne tikai par būtisku mūsu demokrātijas aspektu, bet arī par to, lai šajā kritiskajā brīdī raisītu investoru un uzņēmumu uzticēšanos.

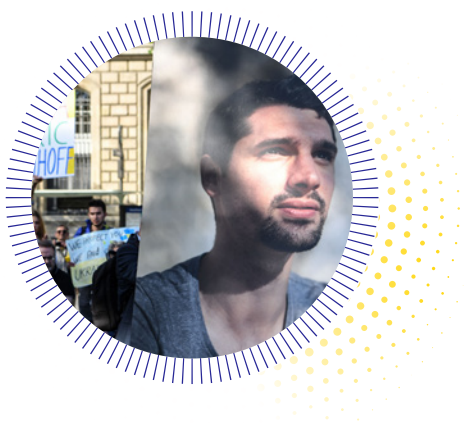
Turklāt demokrātija un tiesiskums ir ES pievienošanās procesa pamatprincipi. Rietumbalkānu, Ukrainas, Moldovas un Gruzijas iedzīvotāji vēlas savās valstīs redzēt īstenojamies šīs vērtības, kuras veido paplašināšanās metodikas kodolu, kas izpaužas pieejā, ka **vispirms jāatrisina pamatjautājumi**.

ŽURNĀLISTI UN RUNAS BRĪVĪBA

Viens no demokrātijas pamatprincipiem ir tāds, ka valdība kalpo tautai. Demokrātiskā sistēmā iedzīvotājiem tiek nodrošinātas pilnvērtīgas iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā un saukt pie atbildības pašu ievēlētās amatpersonas. Tālab ir vajadzīga brīva piekļuve kvalitatīvai informācijai. Tieši tāpēc demokrātiskas sistēmas pienācīgai darbībai ļoti svarīga ir **mediju brīvība un plurālisms**, kuri atzīti par prioritāru jomu **Eiropas demokrātijas rīcības plānā**.

2021. gada decembrī Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena, vadot pasaules līderu sēdi ASV prezidenta Baidena rīkotajā Demokrātijas samītā, sacīja: “Mums katru dienu ir jākopj demokrātija un jācenšas to uzlabot, jo mēs zinām, cik strauji un postoši spēj mainīties vēsture.” Komisija izziņoja jaunu, **instrumenta “Eiropa pasaulē” ietvaros īstenotu cilvēktiesību un demokrātijas programmu**, kuras budžets būs 1,5 miljardi eiro un kura vairo ES atbalstu cilvēktiesību, pamatbrīvību, demokrātijas, tiesiskuma un pilsoniskās sabiedrības organizāciju un cilvēktiesību aizstāvju darba veicināšanai un aizsardzībai pasaulē līdz 2027. gadam.

Drosmīgi žurnālisti riskē ar dzīvību, lai parādītu pasaulei, kā karš Ukrainā iedragā cilvēku dzīvi. Frederiks Leklerks-Imhofs no **Francijas** bija tikai 32 gadus vecs, kad gāja bojā Krievijas uzbrukumā humānās palīdzības konvojam Ukrainā.

Komisija aktīvi **atbalsta Ukrainas neatkarīgos medijus un pilsonisko sabiedrību** saistībā ar Ukrainai piegādāto humāno palīdzību 335 miljonu eiro vērtībā. Eiropas pilsoniskā sabiedrība arī vērs plašumā atbalstu Ukrainas žurnālistiem.

25. februārī, nākamajā dienā pēc Krievijas uzbrukuma Ukrainai, Eiropas mazmēroga mediju partneru grupa, kurā ietilpst arī fonds *Are We Europe*, apvienoja spēkus, lai sarūpētu 150 000 eiro Ukrainas mediju organizācijām un individuāliem žurnālistiem domātam ārkārtas palīdzības fondam. Nedēļu vēlāk viņi kampaņā **“Turpināt Ukrainas mediju darbu”** bija ieguvuši vairāk nekā

1,5 miljonus eiro, ko galvenokārt nelielu summu veidā bija ziedojuši tūkstošiem cilvēku visā pasaulē. Šie ziedojumi tiek nodoti tieši Ukrainas žurnālistiem, lai segtu kara reportāžu operatīvās izmaksas, nodrošinātu steidzami nepieciešamu aprīkojumu, pārvietotu birojus uz Ukrainas drošajām daļām vai ES vai izveidotu tur jaunus.

Taču žurnālisti arī Eiropas Savienībā **saskaras ar aizvien lielākām problēmām**. Ņemot vērā mediju vides tehnoloģiskās un digitālās pārmaiņas, ko paātrināja koronavīrusa pandēmija, un aizvien biežākos draudus un uzbrukumus žurnālistiem, daudzi šīs profesijas pārstāvji saskaras ar aizvien lielākiem šķēršļiem, kas traucē veikt šo demokrātijai tik būtisko darbu. Līdz šim Komisija ir īstenojusi vai sagatavojusi trīs pasākumus, kā pārtraukt šo negatīvo ievirzi.

Pirmkārt, Komisija 2021. gada septembrī nāca klajā ar ieteikumiem dalībvalstīm, kā uzlabot **žurnālistu drošību** gan tiešsaistē, gan reālajā dzīvē. Ir paredzētas tādas svarīgas iniciatīvas kā izveidot neatkarīgu valsts atbalsta dienestu, ieskaitot palīdzības tālruni, juridiskās konsultācijas, psihologa atbalstu, nodrošināt žurnālistu labāku aizsardzību demonstrāciju laikā un izveidot drošu patvērumu tiem žurnālistiem un mediju darbiniekiem, kuriem izteikti draudi.

Otrkārt, Komisija 2022. gada aprīlī ierosināja stingrus **tiesību aktus, lai žurnālistus un cilvēktiesību aizstāvjus pasargātu no ļaunprātīgas tiesāšanās**. Jaunie tiesību akti ļaus tiesnešiem uzreiz noraidīt stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību un piešķirs lielākas tiesības žurnālistiem un cilvēktiesību aizstāvjiem, lai nekas netraucētu viņu balsij izskanēt sabiedrības interesēs.

Treškārt, Komisija tagad nāk klajā ar **Mediju brīvības aktu**. Tajā pirmo reizi ES tiesību vēsturē ir paredzēti kopēji pasākumi, kas aizsargās mediju plurālismu un redakcionālo neatkarību. Mediju brīvību, plurālismu un žurnālistu drošību arī uzrauga gada ziņojumos par tiesiskumu.

LĪDZTIESĪBAS SAVIENĪBA

Politikā, uzņēmējdarbībā un visā sabiedrībā mēs savu potenciālu varam pilnībā īstenot tikai tad, ja izmantojam visus savus talantus un dažādību. Sapulcējot cilvēkus ar dažādu izcelsmi un dažādiem

redzējumiem, atraisās inovācija. Sastopoties ar pašreizējiem demogrāfiskajiem izaicinājumiem, mēs nevaram atļauties neizmantot visu mūsu daudzveidīgās sabiedrības locekļu potenciālu un nedot viņiem pilnvērtīgas iespējas. Visiem, kuri tiecas uz tiem pašiem mērķiem, jābūt līdzvērtīgām iespējām – tā ir bijusi viena no fon der Leienas Komisijas galvenajām prioritātēm jau kopš paša pilnvaru termiņu sākuma. Svarīgs mērķis, ko ES ir iestrādājusi savos ārējās darbības pasākumos, ir radīt pasauli, kurā valda dzimumu līdztiesība.

Vienlīdzība un cīņa pret nevienlīdzību ir jebkuras demokrātijas pamatu pamats. Sieviešu un vīriešu līdztiesība ir ES pamatvērtība, kas ir paredzēta Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā. Iekļautība un dažādība ir arīdzan inovācijas un ekonomiskā ražīguma dzinējspēki. Desmit gadus pēc tam, kad Komisija pirmo reizi ierosināja **direktīvu par dzimumu līdzsvara uzlabošanu uzņēmumu valdēs**, Eiropas Parlaments un Padome ir panākuši vienošanos par šo tiesību aktu, pateicoties tam, ka fon der Leienas vadītā Komisija no jauna aktualizēja šo iniciatīvu.

Vēl viena problēma ir diskriminācija darba samaksas ziņā. Tāpēc Komisija 2021. gada martā nāca klajā ar priekšlikumu direktīvai, kas nostiprinās principu, ka vīrieši un sievietes **par vienādu darbu saņem vienādu darba samaksu**, nodrošinot darba samaksas pārredzamību un attiecīgus izpildes mehānismus. Turklāt Komisijas programmā "Apvārsnis Eiropa" tika sākts izmēģinājuma projekts **Women TechEU**, kura mērķis ir dot sievietēm iespējas izvirzīties dziļo tehnoloģiju jomā. Šis projekts risina inovācijas jomā pastāvošās dzimumu plaisas problēmu, ik gadu atbalstot 130 tehnoloģiju jomas jaunuzņēmumus, kurus vada sievietes.

Ar dzimumu saistīta vardarbība ir skaudra realitāte pārāk daudzām sievietēm Eiropas Savienībā.

2022. gada martā Komisija ierosināja ES mēroga noteikumus, lai **izbeigtu dzimumvardarbību pret sievietēm** un vardarbību ģimenē. Ierosinātā direktīva paredz kriminālatbildību gan par izvarošanu (par tās kritēriju nosakot piekrišanas trūkumu), gan par sieviešu ģenitāliju kropļošanu. Kriminālatbildība ir paredzēta arī par kibervardarbību, kas notikusi uz sociālā vai bioloģiskā dzimuma pamata, – tā var izpausties kā intīmu attēlu kopīgošana bez piekrišanas, kibervajāšana, kiberuzmākšanās un kūdīšana uz vardarbību vai naidu tiešsaistes vidē. Jauni noteikumi nostiprina cietušo personu piekļuvi tiesu varai un mudina dalībvalstis nodrošināt vieglāk pieejamu atbalstu.

Ārpus ES robežām ievērojamus panākumus ir guvusi ES un ANO **iniciatīva Spotlight**, kas cīnās pret vardarbību pret sievietēm un meitenēm visdažādākajos tās veidos. Visā pasaulē notika attieksmes maiņas kampaņas, kas sasniedza 130 miljonus cilvēku. Iniciatīvas rezultātā valstīs, kur to īstenoja, ir pieņemts divreiz vairāk notiesājošu spriedumu par dzimumvardarbības noziegumiem, un tūkstošiem vietējo sieviešu tiesību organizāciju ir ieguvušas lielāku darbības spēju un ietekmi. Iniciatīva **Spotlight**, kas īpaši aktīvi darbojās tieši Covid-19 pandēmijas laikā, gādāja par to, lai vairāk nekā 1,6 miljoni sieviešu un meiteņu, kas cietušas ar dzimumu saistītā vardarbībā, saņemtu palīdzību uz vietas.

Komisija sadarbojas ar dalībvalstīm, lai izstrādātu, pieņemtu un īstenotu nacionālos **rasisma apkarošanas un LGBTIK+ rīcības plānus**.

Eiropas Komisija ir apņēmusies veicināt plurālistisku, dzimumlīdztiesīgu un iekļaujošu sabiedrību, kurā pret LGBTIK+ personām,

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena atzinīgi vērtē politisko vienošanos, kas panākta starp Eiropas Parlamentu un Padomi par direktīvu par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru vidū.

minoritātēm vai cilvēkiem ar invaliditāti izturas tāpat kā pret visiem pārējiem. Īpaša **Līdztiesības darba grupa** rūpējas par to, lai līdztiesību iestrādātu it visās politikas jomās.

Diskriminācijai Eiropas Savienībā nedrīkst būt vietas. Komisija sadarbojas ar dalībvalstīm, lai izstrādātu, pieņemtu un īstenotu nacionālos **rasisma apkarošanas un LGBTIK+ rīcības plānus**, un tā 2022. gada martā un aprīlī ir izdevusi attiecīgas pamatnostādnes. 2021. gada decembrī Komisija sāka darbu, lai paplašinātu ES definēto noziegumu sarakstu, iekļaujot tajos **naida runu un naida noziegumus**. Kad par šo iniciatīvu būs panākta vienošanās Padomē, tā nodrošinās kopēju noteikumu minimumu par to, kā definēt noziedzīgus nodarījumus un sankcijas. Šie noteikumi būs piemērojami visās ES dalībvalstīs. Komisija kā “ES līgumu sargātāja” vajadzības gadījumā ierosina **pārkāpuma procedūras par pamattiesību pārkāpumiem**. Nesen šāds precedents bija, piemēram, attiecībā uz pārkāpumiem pret LGBTIK+ kopienu Ungārijā un Polijā.

Anna Onveilere ir viena no dibinātājām, kas izveidoja apvienību *Omas gegen rechts* (“Vecmāmiņas pret labējo ekstrēmismu”), lai cīnītos pret antisemitismu, rasismu un mizogīniju.

Lai panāktu reālas izmaiņas, ir svarīgi, kas tiek darīts vietējā līmenī. Ar šādu mērķi 2022. gada aprīlī pirmo reizi tika pasniegtas **Eiropas Integrācijas un dažādības galvaspilsētu balvas**, lai izteiktu atzinību lielu un mazu Eiropas pilsētu un reģionu centieniem veicināt iekļautību un veidot sabiedrību

bez diskriminācijas un naida. **Invaliditātes platforma** ir vēl viens satvars, kurā attiecīgās ieinteresētās personas var dalīties ar pieredzi un labāko praksi, mācīties cita no citas un sadarboties.

Eiropas ebreji un ebreju kopienas vairāk nekā divus gadu tūkstošus ir piedalījušās Eiropas veidošanā un ir neatņemama Eiropas identitātes daļa. Antisemitisms ir pretrunā Eiropas pamatvērtībām, diemžēl mūsdienu Eiropā tāds vēl pastāv. 2021. gada oktobrī pieņemtajā **ES stratēģijā antisemitisma apkarošanai un ebreju dzīvesvides atbalstam** ir noteikta virkne pasākumu, kā pastiprināt cīņu pret visām antisemitisma izpausmēm. Vienlaikus arī pirmo reizi paredzēts veicināt ebreju kultūras mantojumu un cīnīties pret antisemitismu ārpus ES robežām. Dalībvalstis pašlaik izstrādā savus rīcības plānus, kas būs gatavi līdz 2022. gada beigām.

Mūsu sabiedrībā nav vietas nekāda veida vardarbībai un īpaši vardarbībai pret bērniem. 2022. gada 11. maijā Komisija ierosināja **jaunus ES tiesību aktus, kuru mērķis ir novērst un apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē**. Ierosinātie noteikumi paredzēs pakalpojumu sniedzējiem pienākumu savos pakalpojumos atklāt bērnu pornogrāfiju, par to ziņot un to izņemt. Jauns, neatkarīgs ES centrs seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanai cieši sadarbosies ar valstu tiesībsardzības iestādēm, Eiropas Savienības Aģentūru tiesībsardzības sadarbībai un atbalsta grupām, lai **glābtu un iedrošinātu šādā vardarbībā cietušos un tiesātu vainīgos**.

Tajā pašā dienā Komisija pieņēma jaunu Eiropas stratēģiju “**Bērniem labāks internets**”. Komisija un ieinteresētās personas ir ne tikai daudz ieguldījušas bērnu digitālajā izglītībā, bet arī izstrādā noteikumus, kā nodrošināt vecumam atbilstošu tiešsaistes pakalpojumu izstrādi, aktīvi piedaloties pašiem bērniem. Spēkā ir stājušies arī noteikumi par teroristiska satura izņemšanu tiešsaistē. Šie standarti būs saskaņā ar Digitālo pakalpojumu aktu, kas ir mūsu pamatiniciatīva. Drošāk varēs justies un lielākas tiesības iegūs bērni visā pasaulē, ne tikai Eiropā.

Ja bērni jau agrīnā vecumā aug nelabvēlīgā situācijā un tiek izstumti, tas negatīvi ietekmē viņu iespējas turpmākajā dzīvē. **Eiropas Garantija bērniem** tiecas pārraut šo apburto loku. Tajā sniegtas norādes un praktiski ieteikumi dalībvalstīm, kā atbalstīt grūtībās nonākušus bērnus, garantējot

viņiem izglītību, ārpuskolas nodarbības, veselīgu ēdienu skolā un veselības aprūpi. 2022. gadā Komisija palīdzēja 10 dalībvalstīm uzlabot savu izglītības sistēmu iekļaujošo aspektu, atbalstot bērnu ar invaliditāti vai no migrantu vides vai neaizsargātām grupām nākošu bērnu integrāciju.

Kopš Krievija ir sākusi karu Ukrainā, vairāk nekā **2 miljoni ukraiņu bērnu ir raduši patvērumu Eiropas Savienībā**. Šiem bērniem ir tādas pašas tiesības un aizsardzība kā bērniem, kas ir ES pilsoņi. Viņi tika sirsnīgi uzņemti dalībvalstu skolās. Šie bērni ir pelnījuši vislabāko izglītību un aprūpi, lai tad, kad karš būs beidzies, viņi varētu atgriezties mājās un atjaunot Ukrainu, kuras ceļš ved uz Eiropu.

Anastasija Konovalova no Odesas devās bēgļu gaitās uz **Bukaresti**, kur viņa tagad pamatskolā māca ukraiņu bērnus. Viņai ir 30 gadi.

DEMOGRĀFIJA, LAUKU APVIDI UN DAUDZVEIDĪBA

Eiropa ir piedzīvojusi **dziļas demogrāfiskās pārmaiņas** un vēl aizvien turpina ar tām saskarties. Jaundzimušo paredzamais mūža ilgums Eiropas Savienībā pēdējo 50 gadu laikā ir palielinājies par 10 gadiem. Tas ir ievērojams sasniegums un apliecina mūsu sociālās tirgus ekonomikas spēku un vērtību. Tomēr sabiedrības novecošana ietekmē mūsu dzīvesveidu, un mūsu sociālais modelis un politika ir jāpielāgo šīs jaunās realitātes tempam.

Tāpēc Komisija sava pilnvaru termiņa sākumā pieņēma **Zaļo grāmatu par novecošanu** un sāka plašu sabiedrisko apspriešanu par problēmām un iespējām, kas saistītas ar novecošanas ilgtermiņa ietekmi, kura skar visas paaudzes. Sabiedriskās apspriešanas rezultāti atspoguļosies **Eiropas Aprūpes stratēģijā**, ar kuru Komisija iepazīstinās 2022. gada septembrī.

—
Eiropas lauku apvidi, kuros dzīvo gandrīz 30 % ES iedzīvotāju un kuri aizņem 80 % tās teritorijas, aktīvi piedalās ES zaļās un digitālās pārkārtošanās norisē.

SPĒCĪGĀKI LAUKU APVIDI

Pilnvērtīgas iespējas kopienām

Pieejamāki pakalpojumi

Sociālā inovācija

SAVIENOTI LAUKU APVIDI

Labāka digitālā savienojamība

Transporta savienojumi un jauni mobilitātes veidi

NOTURĪGĀKI LAUKU APVIDI

Vides noturība

Klimatrīcība

Sociālā kohēzija

PĀRTIKUŠI LAUKU APVIDI

Saimnieciskās darbības dažādošana

Lielāka pievienotā vērtība lauksaimniecībā un agropārtikā

Eiropas nākotne ir atkarīga arī no lauku apvidiem, kuros dzīvo gandrīz 30 % ES iedzīvotāju (137 miljoni cilvēku) un kuri aizņem 80 % ES teritorijas. **Lauku apvidi aktīvi piedalās ES zaļās un digitālās pārkārtošanās norisē.**

Brīvas iespējas strādāt vai mācīties attālināti ātri vien ir kļuvušas par realitāti daudziem ES iedzīvotājiem un pavērušas daudzas iespējas jaunajām ģimenēm, uzņēmumiem vai lauku iedzīvotājiem. Inovācijas ilgtspējīgas lauksaimniecības jomā labvēlīgi ietekmē ne tikai cilvēku veselību un klimatu, bet arī Eiropas nodrošinātību ar pārtiku.

2021. gada jūnijā tika publiskots **ilgtermiņa redzējums par lauku apvidiem**, kurā iezīmēts ceļš uz to, kā panākt, lai lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši. 2021. gada decembrī izveidotais **Lauku pakts** rosināja lauku iedzīvotājiem paust savus uzskatus, taču vienlaikus publicētais Lauku rīcības plāns palīdzēs ilgtermiņa redzējumam pārtapt par realitāti. Šajā saistībā *NextGenerationEU* īpašu uzsvāru liek uz mūsu lauku apvidu labklājību: 25 nacionālajos atvēršanas un noturības plānos, ko Padome pieņēmusi kopš 2022. gada 30. jūnija, lauku un attālajiem apvidiem paredzēts aptuveni 14,6 miljardu eiro finansējums, tai skaitā investīcijas un reformas dažādās jomās, kā dabas vides atjaunošanā, ātrdarbīga interneta savienojumu un vietējo dzelzceļu līniju izveidē.

Ir nepieciešama vērienīga un ilgtspējīga ES likumīgās migrācijas politika, lai piesaistītu talantīgus cilvēkus, kas vajadzīgi mūsu uzņēmumiem gan pilsētās, gan laukos. 2022. gada aprīlī Komisija nāca klajā ar **Prasmju un talantu paketi**. Tā ietver vairāku tiesību aktu priekšlikumus, kas paredz uzlabot migrējošo darba ņēmēju tiesības un ES robežās atvieglot mobilitātes iespējas pastāvīgajiem iedzīvotājiem. Komisija izveidos **ES talantu fondu**, lai būtu vieglāk piemeklēt darbiniekus no ārpussavienības valstu pilsoņu vidus. Šobrīd sākas izmēģinājuma projekta īstenošana, orientējoties uz bēgļiem no Ukrainas. Lai pastiprinātu operatīvo sadarbību ar ārpussavienības valstīm attiecībā uz to, kā **salāgot darba tirgus vajadzības ar prasmju piedāvājumu**, Komisija sāk īstenot talantu partnerības ar svarīgākajām partnervalstīm.

Kopš Komisija 2020. gada septembrī nāca klajā ar **jauno Migrācijas un patvēruma paktu**, ir panākts progress plašākā migrācijas jautājuma risināšanā. Paktā stingra un taisnīga robežu

pārvaldība ir apvienota ar efektīviem un humāniem noteikumiem patvēruma un migrācijas jomā. 2021. gada 2. jūnijā Komisija iepazīstināja ar jaunu stratēģiju Šengenas zonas nostiprināšanai, lai nodrošinātu **ES ārējo robežu efektīvu pārvaldību**, izvērstu policijas un tiesu iestāžu sadarbību, uzlabotu sagatavotību un pārvaldību un pabeigtu Šengenas zonas paplašināšanos. 2022. gada janvārī sāka darboties **Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra**, un šajā sakarībā tika palielināta dalībvalstīm sniegtās palīdzības summa. Krīzes pārvaldības plāna tīkla aktivizēšana, lai uzlabotu situācijas apzināšanos un agrīno brīdināšanu migrācijas jomā, skaidri apliecināja informācijas kopīgošanas lielo nozīmi.

EIROPAS JAUNATNE UN LĪDZDALĪBAS POLITIKA

Koronavīrusa pandēmijas laikā jauniešiem nācās atteikties no savas brīvības citu veselības un drošības vārdā. Tas bija iedvesmas cienīgs piemērs. Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena 2021. gada runā par stāvokli Savienībā ierosināja 2022. gadu pasludināt par **Eiropas Jaunatnes gadu**. Eiropas Savienībai tā ir iespēja plašāk sadarboties ar jauniešiem, uzzināt viņu vēlmes un to, kāds ir viņu redzējums par Eiropu.

Puse no šā Eiropas gada jau ir pagājusi, un rezultāti ir iespaidīgi:

- tajā piedalījās 27 ES dalībvalstis, 6 ārpussavienības valstis, 30 Eiropas Komisijas ģenerāldirektorāti un dienesti un 120 ieinteresēto personu organizācijas;
- visā Eiropā un aiz tās robežām tika īstenotas aptuveni 90 Komisijas pamatiniciatīvas, kas veltītas jauniešiem, tūkstošiem pasākumu un aktivitāšu, ko dalībvalstis rīkoja gan Eiropā, gan ārpus tās;
- sociālo mediju kampaņu ieraksti, kas piesaistīja uzmanību šīm norisēm, tika parādīti 240 miljonus reižu un sasniedza 80 % eiropiešu vecumā no 18 līdz 25 gadiem.

Komisija 2022. gadā sāka iniciatīvu **ALMA** (saīsinājums no angļu val. “tiecies, mācies, apgūsti, sasniedz”), kas palīdzēs visneaizsargātākajiem vai nelabvēlīgā situācijā esošiem jauniešiem iekļauties darba tirgū. **ALMA** piedāvā uzturēšanos citā ES dalībvalstī uz periodu no 2 līdz 6 mēnešiem, kuru laikā, kā arī pirms un pēc tam tiks nodrošināta izaugsmes vadība un konsultācijas. **ALMA** papildina uzlaboto **Garantiju jauniešiem**, kas tika aktualizēta 2020. gadā. Saskaņā ar šo garantiju visas dalībvalstis apņemas nodrošināt, ka ikviens vecumā līdz 30 gadiem saņem kvalitatīvu darba piedāvājumu, var turpināt izglītību, iegūt mācekļa vai prakses vietu 4 mēnešu laikā pēc darba zaudēšanas vai izglītības pabeigšanas. Garantiju jauniešiem, kura pieredzēja panākumus daudzās dalībvalstīs, ieviesīs arī Rietumbalkānos, lai neviens jaunielis šajā reģionā netiktu atstāts novārtā.

Mūsaprāt, Eiropai jābūt garā jaunai, lai pārvarētu pandēmiju un pāršķirtu jaunu lappusi. Tāpēc Eiropas Jaunatnes gads būtībā sasaucas ar **NextGenerationEU** – programmu, ar kuru mēs investējam zaļākā, digitālākā un taisnīgākā sabiedrībā un ekonomikā, domājot par turpmākajiem gadu desmitiem.

Lai jaunieši varētu pilnvērtīgi piedalīties ES politikas veidošanā, Komisija 2022. gada gaitā koordinēja dažādas iniciatīvas ciešā sadarbībā ar Eiropas Parlamentu, dalībvalstīm, reģionālajām un vietējām iestādēm, jauniešu organizācijām un tiešā veidā ar Eiropas jauniešiem. **Konferences par Eiropas nākotni** paneļdiskusijās trešā daļa dalībnieku bija jaunieši (vecumā no 16 līdz 25 gadiem).

2022. gadā apņēma 10 gadi kopš Eiropas pilsoņu iniciatīvas pirmsākumiem. Komisija kopš 2021. gada septembra vidus ir reģistrējusi **desmit jaunas Eiropas pilsoņu iniciatīvas**, kas aicina ES rīkoties dažādās jomās, sākot no darba apstākļu uzlabošanas apģērba ražošanā un beidzot ar nodokļiem par videi draudzīgiem ražojumiem un lielākām dzīvnieku tiesībām. Šajā laikposmā trijām iniciatīvām tika savākti vairāk nekā miljons pilsoņu

paraksti, kuru autentiskums jāpārbauda valstu iestādēm:

- “Pārtraukt haizivju spuru atdalīšanu – pārtraukt tirdzniecību”
- “Palīdzēsim bitēm un lauksaimniekiem! Virzībā uz bitēm draudzīgu lauksaimniecību veselīgai videi”
- “Kosmētikas līdzekļi bez neželības: tiekties uz Eiropu, kurā nenotiek izmēģinājumi ar dzīvniekiem”

Komisija ir apņēmusies nodrošināt ES politikas veidošanas procesa pārredzamību un leģitimitāti, lai veicinātu Eiropas iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības iesaistīšanos politikas veidošanā. Sabiedrība un ieinteresētās personas visa politikas veidošanas cikla gaitā var iesūtīt savu viedokli tiešsaistes portālā “**Izsakiet viedokli**”, izsakoties gan par sākotnējām Komisijas izvirzītajām idejām, gan par komisāru kolēģijas jau pieņemtajām iniciatīvām.

2021. gada novembrī Komisija, vēlēdamās vēl vairāk vienkāršot apspriešanās procesu, ieviesa vienotus uzaicinājumus iesniegt atsauksmes (agrāk tas notika divos posmos). Tagad tos tulko visās ES oficiālajās valodās, lai sabiedrībai dotu maksimālas iespējas iesaistīties likumdošanas darbā. Arī apspriešanas tagad ir **pieejamākas cilvēkiem ar invaliditāti**, ievērojot stratēģiju par personu ar invaliditāti tiesībām. Zinātnieki un pētnieki tiek mudināti iesniegt attiecīgos zinātniskos pētījumus jau no apspriešanas sākuma.

Lai pievērstu sabiedrības uzmanību iespējām piedalīties politikas veidošanā ar sociālo mediju starpniecību, Komisija aktīvi sadarbojas ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, Eiropas Reģionu

komiteju, Komisijas pārstāvniecībām dalībvalstīs, valstu iestādēm un citām reprezentatīvām apvienībām. Kopumā Komisija ir publicējusi vairāk nekā 5000 iespēju paust viedokli un saņēmusi vairāk nekā 3 miljonus atbilžu. Kopš 2021. gada runas par stāvokli Savienībā Komisija **no iedzīvotājiem, uzņēmumiem un ieinteresētajām personām** ir saņēmusi gandrīz **600 000 atbilžu** par vairāk nekā 800 politikas iniciatīvām.

IEDZĪVOTĀJI VEIDO EIROPAS NĀKOTNI

Eiropas Savienība no 2021. gada 9. maija līdz 2022. gada 9. maijam uzrunāja simtiem tūkstošus eiropiešu, kuri agrāk nekad nebija domājuši par iesaistīšanos ES lēmumu pieņemšanā. **Konference par Eiropas nākotni** bija unikāls piemērs, kā praksē darbojas līdzdalības demokrātija, – vēl nepieredzētā mērogā un plašumā. Konferences noslēguma ziņojumu, kas ietvēra **49 priekšlikumus un 326 konkrētus pasākumus**, iesniedza triju ES iestāžu priekšsēdētājiem 2022. gada 9. maijā. Tie tika formulēti konferences plenārsēdes apspriedēs, kurās piedalījās iedzīvotāji, ES, valstu, reģionu un vietējā līmenī ievēlēti pārstāvji, sociālie partneri un pilsoniskā sabiedrība.

Vairāk nekā 750 000 dalībnieku daudzvalodu digitālajā platformā apmainījās ar gandrīz 19 000 idejām un tās apsprieda. Šo **iesaistes demokrātijas platformu**, kas bija izstrādāta īpaši konferences vajadzībām, apmeklēja vairāk nekā 5 miljoni cilvēku, un tā ir pieejama **visās 24 oficiālajās ES valodās**. Automātisks mašīntulkums nodrošina tiešu dialogu starp lietotājiem, nojaucot valodu barjeras. Visi saņemtie viedokļi tika publicēti, lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību, un platforma darbojas kā procesa repositorijs.

Konference par Eiropas nākotni deva visdažādākajām sabiedrības grupām lielākas iespējas teikt savu vārdu par ES nākotni.

Leverne Neimane un Lea Korsmite, saņēmušas Eiropas Solidaritātes korpusa dotāciju, ar velosipēdiem devās no **Nīderlandes** ziemeļiem līdz Briselei. Viņas uzstājās ar vieslekcijām par ES un tikās ar vairāk nekā 800 jauniešiem, apkopodamas viņu redzējumu, kādai jābūt Eiropas nākotnei.

Konferences gaitā tika noorganizēti vairāk nekā 6500 pasākumi dažādos formātos – no izlases kārtībā izvēlētu pilsoņu paneļdiskusijām līdz **pilsoniskās sabiedrības organizāciju rīkotiem vietējiem pasākumiem**, kas nereti notika sadarbībā ar valstu, reģionu un vietējām iestādēm. Viens no šādiem vietējiem projektiem bija **Untold Stories**, kurā bija iecerēts pievērst uzmanību un ļaut izskanēt cilvēku stāstiem no valstīm, par kurām runā retāk nekā par citām vai kuras nav pietiekami pārstāvētas Eiropas mērogā. Šajā projektā septiņās Eiropas valstīs notika septiņi starpdisciplināri darbsemināri, kuros jauni žurnālisti un kampaņu veidotāji, savstarpēji sadarbojoties,

izveidoja multivides platformu, kurā publicēja aizraujošus vietējo iedzīvotāju stāstus un viņu idejas, kādai vajadzētu būt mūsu kopējai nākotnei.

Konferences centrālais notikums bija 800 nejausi atlasītu iedzīvotāju sadarbošanās četrās **Eiropas pilsoņu paneļdiskusijās**. Trešdaļa dalībnieku bija vecumā no 16 līdz 25 gadiem, un tādējādi konferencē tika nodrošināta pietiekama jauniešu pārstāvība. Trīs nedēļas nogalēs viņi, pamatojoties uz platformā pieejamo informāciju, iesaistījās **izvērstās diskusijās un sprieda, kā atrisināt problēmas, ar kurām saskaras Eiropas Savienība**. Tā kā šis inovatīvais apspriežu forums izrādījās visai veiksmīgs, pilsoņu paneļdiskusijām tiks paredzēts laiks un resursi, lai formulētu ieteikumus, pirms Komisija turpmāk iesniegs būtiskākos tiesību akta priekšlikumus.

2022. gada jūnijā Komisija, vēlēdamās **reaģēt uz konferencē izvirzītajiem priekšlikumiem**, sāka darbu četrās jomās. Pirmkārt, tā apzināja jau pastāvošas iniciatīvas, kas attiecas uz priekšlikumu (piemēram, Eiropas Klimata akts); otrkārt, Komisijas jau ierosinātas iniciatīvas, kuras tiesību akta veidā būs jāpieņem Eiropas Parlamentam un Padomei (piemēram, jaunais Migrācijas pakts); treškārt, plānotās iniciatīvas, kurās varēs iestrādāt gūtās idejas, turpinot konferencē aizsāktās

pārdomas (piemēram, Mediju brīvības akts); ceturtkārt, jaunas iniciatīvas vai darba jomas, uz ko iedvesmojuši konferencē saņemtie priekšlikumi un kas ir Komisijas kompetencē (piemēram, jautājumi, kas saistīti ar mentālo veselību).

Pirmie jaunie priekšlikumi tiks paziņoti 2022. gada septembrī kontekstā ar **priekšsēdētājas fon der Leienas runu par stāvokli Savienībā**. Šie priekšlikumi tiks iekļauti Komisijas 2023. gada darba programmā. Turpmākajos pasākumos Komisija nodrošinās, ka diskusijās par nepieciešamību grozīt Līgumu jaunās reformas un politikas jomas nenonāk pretrunā cita citai, bet pievēršas tam, lai maksimāli izmantotu pašreizējās iespējas, vienlaikus neizslēdzot izmaiņas Līgumā, kur tās ir nepieciešamas.

Lai informētu iedzīvotājus, kas piedalījušies konferencē, un nezaudētu dinamiku, 2022. gada rudenī tiks organizēts **konferences atsauksmju pasākums**. Tas būtu īstais brīdis, kad informēt un izskaidrot, kā trīs ES iestādes virza uz priekšu priekšlikumus, un šajā procesa posmā izvērtēt panākto. Eiropas Parlaments, Padome un Komisija kopā ir apņēmušies sekot līdzi konferencē formulēto priekšlikumu gaitai, ievērojot pilnīgu atklātību un katrai iestādei rīkojoties savu pilnvaru robežās saskaņā ar ES līgumiem.

HRONOLOGIJA,

**STĀVOKLIS
SAVIENĪBĀ
2022. GADĀ**

2021. G. SEPTEMBRIS

15.9.

Eiropas Komisija pieņem paziņojumu par **jauno Eiropas Bauhaus**, kurā noteikts iniciatīvas satvars, pamatprincipi un galvenie īstenošanas pasākumi.

16.9.

Komisija ierosina "**Digitālās desmitgades ceļu**", kurš noteiks to, kā līdz 2030. gadam tiks īstenota ES digitālo pārveide.

16.9.

Komisija izveido **Eiropas Veselības ārkārtas situāciju gatavības un reaģēšanas iestādi (HERA)**, kuras uzdevums ir novērst un pamanīt ārkārtas situācijas veselības jomā, kā arī ātri reaģēt uz tām.

16.9.

Komisija pieņem **ieteikumu par žurnālistu drošību**, kas ir pirmais šāda rakstura dokuments.

22.9.

Komisija pieņem **ES apdrošināšanas noteikumu visaptverošu pārskatīto redakciju**, kas palīdzēs apdrošināšanas sabiedrībām izvērst ilgtermiņa investīcijas, tajā pašā laikā nostiprinot apdrošināšanas un pārapirošināšanas sektora noturību.

16.9.

ES ierosina pastiprināt **partnerību ar Indijas un Klusā okeāna reģionu**, lai rosinātu tirdzniecību, investīcijas un savienojamību.

29.9.

Komisija pieņem **paziņojumu par Eiropas misijām**, vēledamās risināt nozīmīgus izaicinājumus un sasniegt vērienīgus un iedvesmojošus mērķus veselības, klimata un vides jomā.

2021. G. OKTOBRIS

12.10.

Komisija izlaiž **pirmās zaļās obligācijas**, no kurām finansēs ilgtspējīgu atveseļošanu.

5.10.

Komisija nāk klajā ar pirmo **ES stratēģiju antisemītisma apkarošanai un ebreju dzīvesvides atbalstam.**

13.10.

Komisija un Augstais pārstāvis un priekšsēdētājas vietnieks Žuzeps Borels iepazīstina ar **pieeju** spēcīgākai ES iesaistei miermīlīgas, ilgtspējīgas un pārtikušas **Arktikas** veidošanā.

27.10.

Komisija pieņem **pārskatītos ES banku noteikumus**, lai nodrošinātu, ka ES bankas kļūst noturīgākas pret nākotnē iespējamiem ekonomikas satricinājumiem, vienlaikus veicinot Eiropas atveseļošanu no Covid-19 pandēmijas un pārkārtošanos uz klimatneitralitāti.

28.10.

Stājas spēkā Komisijas ierosinātās **Eiropas Zāļu aģentūras paplašinātās pilnvaras.**

2021. G. NOVEMBRIS

2.11.

Komisija *COP26* klimata pārmaiņu konferencē paziņo, ka ir apņēmusies **atvēlēt 1 miljardu eiro mežu aizsardzībai pasaulē.**

17.11.

Komisija pieņem jaunus **priekšlikumus mežu izciršanas apturēšanai, inovatīvai un ilgtspējīgai atkritumu apsaimniekošanai un augsnes veselīguma uzlabošanai** cilvēku, dabas un klimata labā.

19.11.

Aprit 25 gadi kopš TAIEX (Komisijas Tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas programmas) **izveidošanas.** Pēdējo 25 gadu laikā tajā vairāk nekā 40 000 reižu ir mobilizēti ES eksperti, kas palīdzējuši ES un citu pasaules valstu pārvaldē pieveikt izaicinājumus digitālajā, vides un veselības jomā.

25.11.

Komisija ierosina **jaunus pasākumus, kā uzlabot uzņēmumu spēju piesaistīt kapitālu Eiropas Savienībā** un kā nodrošināt, lai ES iedzīvotāji saņemtu visizdevīgākos piedāvājumus uzkrājumu un investīciju veidošanai.

13.11.

Panākta politiska vienošanās par **Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra darba pastiprināšanu,** īpaši uzraudzības, agrīnās brīdināšanas, sagatavotības un reaģēšanas jomā.

18.11.

Komisija pieņem **paziņojumu par konkurences politikas gatavību jauniem izaicinājumiem,** kurā iezīmēta konkurences politikas svarīgā loma Eiropas ekonomikas atveseļošanā, zaļās un digitālās pārkārtošanās norisē un vienotā tirgus noturīguma sekmēšanā.

25.11.

Komisija izstrādā **jaunus tiesību aktus par politisko reklāmu, vēlēšanu tiesībām un partiju finansēšanu,** kuru mērķis ir aizsargāt vēlēšanu integritāti un atklātas politiskas debātes.

26.11.

ASEM samitā ES un Āzija atkārtoti apliecina apņemšanos turpināt kopīgo partnerību un sekmēt vitālāku atveseļošanos no pandēmijas.

2021. G. DECEMBRIS

1.12.

ES nāk klajā ar **Global Gateway** – jaunu Eiropas stratēģiju, kas veicinās viedus, tīrus un drošus savienojumus digitālajā, enerģētikas un transporta nozarē un stiprinās veselības aprūpes, izglītības un pētniecības sistēmas visā pasaulē.

1.12.

Komisija sagatavo ceļu **turpmākai ES tieslietu sistēmu digitalizācijai**, kas tās padarīs pieejamākas un efektīvākas.

8.12.

Samītā "Uzturs izaugsmei" **Komisija apņemas uztura uzlabošanas vajadzībām piešķirt 2,5 miljardus eiro** no 2021. līdz 2024. gadam.

8.12.

Komisija ierosina **jaunu rīku, kā stāties pretim apzinātam ekonomiskam spiedienam** no ārpusvienības valstu puses.

9.12.

Komisija ierosina ES definēto noziegumu sarakstā iekļaut **naida runu un naida noziegumus**.

9.12.

Komisija nāk klajā ar **rīcības plānu, kā palīdzēt uzplaukt Eiropas sociālajai ekonomikai**, izvēršot gan tās ekonomisko potenciālu, gan ieguldījumu taisnīgā un iekļaujošā atveseļošanā no Covid-19 pandēmijas.

9.12.

Komisija ierosina **uzlabot darba apstākļus cilvēkiem, kuri strādā, izmantojot digitālās darba platformas**. Tā publicē pamatnostādņu projektu par konkurences noteikumu piemērošanu koplīgumiem, kuros paredzēti individuālo pašnodarbināto personu darba nosacījumi.

14.12.

Atbalstīdama pāreju uz tīrāku, zaļāku un viedāku mobilitāti, Komisija ierosina **modernizēt ES transporta sistēmu**.

14.12.

Komisija ierosina **jaunus noteikumus, kā uzlabot noturību Šengenas sistēmā, kurā netiek īstenota iekšējo robežu kontrole**.

15.12.

Jauna Komisijas digitālā finansējuma stratēģija paver ceļu mūsdienīgai un racionalizētai uzraudzības datu sniegšanai.

15.12.

ES un Moldova paraksta finansēšanas nolīgumu par 60 miljonu eiro dotācijām, lai šai valstij palīdzētu tikt galā ar tobrīd pastāvošo nopietno krīzi gāzes jomā.

15.12.

Komisija ierosina jaunu ES regulējumu, kas dekarbonizētu gāzes tirgu, popularizētu ūdeņraža tehnoloģijas un samazinātu metāna izplūdi.

21.12.

Tiek ierosināta jauna politika, kā atbalstīt **bijušo kaujinieku atbrūšanu, demobilizāciju un reintegrāciju**, – tā ir daļa no plašāka ES ieguldījuma miera veidošanā.

16.12.

Austrumu partnerības samitā tiek iesniegta **atjaunota darbākārtība atveseļošanas un noturības reformai**.

22.12.

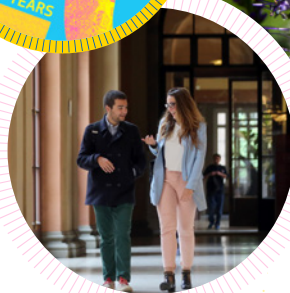
Komisija ierosina **ātri transponēt starptautisko** vienošanos par minimālo nodokļu uzlikšanu starptautiskiem uzņēmumiem.

2022. G. JANVĀRIS**1.1.**

Aprit 20 gadi, kopš ikdienā lieto eiro. Sākas Eiropas Jaunatnes gads.

18.1.

Augstākās izglītības jomā Komisija pieņem divas **jaunas iniciatīvas, kas palīdzēs ES augstskolām sagatavoties nākotnei**, padziļinot transnacionālo sadarbību.

14.1.

Komisija nāk klajā ar priekšlikumu Padomes ieteikumam par **mācīšanos vides ilgtspējas sekmēšanai**.

18.1.

Komisija nāk klajā ar **rīkkopu, kas palīdzēs mazināt ārvalstu iejaukšanos pētniecībā un inovācijā**.

26.1.

Komisija ierosina **deklarāciju par digitālajām tiesībām un principiem**, ko var izmantot visi ES iedzīvotāji.

27.1.

Komisija pieņem **jaunas pamatnostādnes par valsts atbalstu klimata, vides aizsardzības un enerģētikas pasākumiem**.

2022. G. FEBRUĀRIS

1.2.

Komisija ierosina piešķirt **Ukrainai** 1,2 miljardu eiro **ārkārtas makrofinansālās palīdzības paketi**.

2.2.

Komisija ierosina **standartizācijas stratēģiju**, izvirzot jaunu pieeju, kā panākt ES standartu līderpozīcijas pasaulē, un veicinot vērtības un noturīgu, zaļu un digitālu vienoto tirgu.

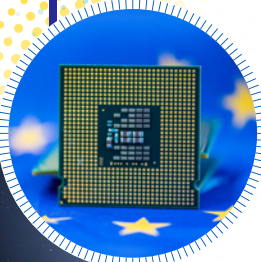

2.2.

Komisija principā apstiprina **papildinošu deleģēto aktu par klimatisko komponentu**, kas paātrinās pāreju no cietajiem vai šķidrājiem fosilajiem kurināmajiem, tai skaitā oglēm, uz klimatneitrālu nākotni.

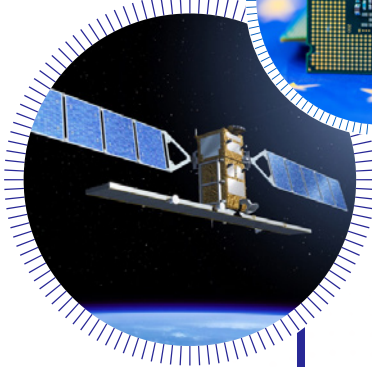
8.2.

Komisija ierosina visaptverošu pasākumu kopumu, lai nodrošinātu ES noturību, līderlomu un apgādes drošību **pusvadītāju tehnoloģiju un lietojumu jomā**.

15.2.

ES ierosina **satelītbāzētu savienojamības sistēmu** un atbalsta pasākumus kosmosa satiksmes pārvaldības jomā, lai Eiropa kļūtu digitālāka un noturīgāka.

15.2.

Komisija nāk klajā ar **pasākumiem, kas uzlabos Eiropas aizsardzību, veicinās inovāciju un risinās stratēģiskās atkarības**. Šīs jaunās iniciatīvas sekmēs integrētāka un konkurētspējīgāka Eiropas aizsardzības tirgus izveidošanu, īpaši, pastiprinot sadarbību ES robežās.

17. un 18.2.

Āfrikas Savienības un ES samitā Briselē līderi vienojas par kopīgu redzējumu 2030. gadam. To atbalstīs Āfrikas un Eiropas investīciju pakete, kurā paredzētas investīcijas 150 miljardu eiro vērtībā.

23.2.

Komisija ierosina jaunu **Eiropas datu aktu**, kurā ietverti noteikumi par to, kurš drīkst izmantot Eiropas Savienībā visās ekonomikas nozarēs ģenerētus datus un piekļūt tiem. Tas nodrošinās taisnīgumu digitālajā vidē un pavērs iespējas uz datiem balstītai inovācijai.

23.2.

Komisija ierosina **jaunu direktīvu par pienācīgu rūpību uzņēmumu ilgtspējas jomā**, nosakot uzņēmumiem pienākumu ievērot cilvēktiesības un vides apsvērumus globālajās vērtības ķēdēs.

25.2.

ES ievieš **nākamās individuālās un ekonomiskās sankcijas, reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu**. Otrā sankciju pakete aptver finanšu, enerģētikas, transporta un tehnoloģiju jomu, kā arī vīzu politiku.

19.2.

Pēc palīdzības lūguma saņemšanas no Ukrainas, kura saskaras ar aizvien lielāku apdraudējumu no Krievijas, Eiropas Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centrs **aktivizē ES civilās aizsardzības mehānismu**. Līdz augusta beigām uz Ukrainu ir nogādāti vairāk nekā 66 000 tonnu palīdzības no visām 27 ES dalībvalstīm, Turcijas, Norvēģijas un Ziemeļmaķedonijas.

23.2.

ES vienojas par **pirmo sankciju paketi, reaģējot uz Krievijas lēmumu atzīt Doneckas un Luhanskas apgabalu** suverenitāti un ievest Krievijas karaspēku šajās Ukrainas valdības nekontrolētajās teritorijās.

28.2.

ES apstiprina **trešo sankciju paketi pret Krieviju**.

2022. G. MARTS

2.3.

Komisija ierosina **aktivizēt Pagaidu aizsardzības direktīvu**, lai piedāvātu ātru un efektīvu palīdzību cilvēkiem, kuri bēg no kara Ukrainā.

8.3.

Lai dalībvalstis un reģioni varētu sniegt ārkārtas atbalstu cilvēkiem, kuri bēg no Krievijas iebrukuma Ukrainā, Komisija ierosina **iniciatīvu, kas izpaužas kā kohēzijas rīcība bēgļu atbalstam Eiropā**.

9.3.

Komisija ES civilās aizsardzības mehānisma ietvaros izveido **solidaritātes mehānismu medicīnisku iemeslu dēļ veicamai bēgļu pārvešanai** ES robežās.

8.3.

Komisija ierosina **ES mēroga noteikumus vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanai**.

11.3.

Sāk darboties Komisijas izveidotā **darba grupa Freeze and Seize** (iesaldēt un konfiscēt), kas ES teritorijā nodrošina efektīvu ES sankciju īstenošanu pret sarakstos iekļautajiem Krievijas un Baltkrievijas oligarhiem.

9.3.

Nemot vērā situāciju Ukrainā un reaģējot uz Baltkrievijas iesaistīšanos agresijā, ES ievieš **vēl citas mērķorientētas sankcijas**.

16.3.

Komisija ierosina **izmaiņas Vērtspapīru norēķinu un centrālo depozitāriju regulā**, lai uzlabotu ES norēķinu tirgu efektivitāti, vienlaikus aizsargājot finanšu stabilitāti, – tā ir svarīgs elements 2020. gada rīcības plānā par kapitāla tirgu savienību.

15.3.

ES pieņem **ceturto ekonomisko un individuālo sankciju paketi**, reaģējot uz Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu.

21.3.

ES vienojas par **“stratēģisko kompasu” spēcīgākai ES drošībai un aizsardzībai** nākamajā desmitgadē.

22.3.

Komisija izveido **vienotu kontaktpunktu Ukrainas pētnieku atbalstam.**

23.3.

Komisija izklāsta **risinājumus augsto enerģijas cenu ierobežošanai**, izmantojot kopīgus gāzes iepirkumus un nosakot prasības par minimālajiem gāzes krājumiem.

23.3.

Eiropas Komisija pieņem **krīzes pagaidu regulējumu, kas dalībvalstīm dos iespēju izmantot valsts atbalsta noteikumus iestrādāto elastību**, lai atbalstītu ekonomiku sakarā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā.

25.3.

Komisija un Amerikas Savienotās Valstis paziņo, ka principā ir vienojušās par **jaunu transatlantisko datu privātuma satvaru**, kas regulēs transatlantiskās datu plūsmas.

30.3.

Tiek ierosināti jauni noteikumi **aprites ekonomikas jomā**, lai visā ES par normu kļūtu ilgtspējīgi produkti, tiktu veicināti aprite uzņēmējdarbības modeļi un patērētāji iegūtu pilnvērtīgas iespējas zaļās pārkārtošanās kontekstā.

22.3.

Sāk piemērot **Pan-Eiropas privāto pensiju produktu regulu**, kas sagatavo ceļu jaunai brīvprātīgai ES mēroga shēmai, kurā cilvēki varēs veidot uzkrājumus pensijas gadiem.

23.3.

Komisija ierosina **pasākumus, lai pasaulē uzlabotu nodrošinātību ar pārtiku** un atbalstītu ES lauksaimniekus un patērētājus, ņemot vērā pārtikas cenu un ražošanas izmaksu sadārdzinājumu.

24.3.

Parlaments un Padome panāk **politisku vienošanos par Digitālo tirgu aktu**. Tas radīs godīgus, atklātus un sāncensīgus digitālos tirgus, kuros digitālie uzņēmumi var attīstīties un konkurēt pasaules mērogā.

28.3.

Komisija pieņem ieteikumu dalībvalstīm nekavējoties rīkoties, lai saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā izbeigtu **investoru pilsonības shēmas un investoru uzturēšanās atļauju programmas**.

2022. G. APRĪLIS

6.4.

ES rīcība Sāhelas un Čada ezera reģiona atbalstam Āfrikā saņem 554 miljonu eiro finansējumu, ko izlietos akūta pārtikas trūkuma novēršanai un pārtikas sistēmu ilgtspējas uzlabošanai ilgākā termiņā.

6.4.

Reaģējot uz Krievijas agresijas pret Ukrainu radītajām sekām, ES paziņo par 225 miljonu eiro atbalsta paketi, kas **sekmēs nodrošinātību ar pārtiku un noturību Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā.**

8.4.

ES pieņem **piekto sankciju paketi pret Krieviju**, reaģējot uz šīs valsts brutālo agresiju pret Ukrainu un tās iedzīvotājiem.

8.4.

Komisijas priekšsēdētāja **Urzula fon der Leiena un Augstais pārstāvis Žuzeps Borels apmeklē Ukrainu** un tiekas ar tās prezidentu Volodimiru Zelenski. Priekšsēdētāja fon der Leiena viņam nodod anketu, kas jāaizpilda, lai kļūtu par ES kandidātvalsti.

9.4.

Globālajā līdzekļu devēju pasākumā un kampaņā "Iestājamies par Ukrainu" to cilvēku vajadzībām, kuri bēg no Krievijas iebrukuma gan Ukrainas iekšienē, gan ārpus Ukrainas robežām, izdodas piesaistīt 9,1 miljardu eiro, tai skaitā 1 miljardu eiro no Komisijas. Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka apņemas nodrošināt vēl 1 miljardu eiro.

20.4.

ES atzīmē **30 gadus, kopš sāktas humānās palīdzības un civilās aizsardzības operācijas**, palīdzot ārkārtas situācijā nokļuvušiem cilvēkiem visā pasaulē.

23.4.

Parlaments un Padome panāk **politisku vienošanos par Digitālo pakalpojumu aktu**. Tajā noteikts vēl nepieredzēts jauns standarts tiešsaistes platformu pārskatatbildībai, kas labāk aizsargās interneta lietotājus un viņu pamattiesības.

25.4.

Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena un Indijas premjerministrs Narendra Modi atklāj **ES un Indijas Tirdzniecības un tehnoloģiju padomi**.

25.4.

Komisija ierosina **paplašināt Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās pilnvaras**, kas tai ļaus apkopot un glabāt pierādījumus par kara noziegumiem un šajā ziņā sadarboties ar starptautiskiem tribunāliem.

26.4.

“Eiropas komanda” pastiprina **atbalstu sausuma skartām valstīm Āfrikas raga reģionā**. ES un tās dalībvalstis apņemas atvēlēt pavisam 633 miljonus eiro, lai uzlabotu nodrošinātību ar pārtiku.

27.4.

Komisija ierosina **ES tiesību aktu un ieteikumu, kā nepieļaut ļaunprātīgas tiesu prāvas pret žurnālistiem un cilvēktiesību aizstāvjiem**.

27.4.

Komisija ierosina **likumīgas migrācijas politiku**, tostarp iniciatīvas, kas ilgtermiņā nāks par labu ES ekonomikai, pastiprinās sadarbību ar ārpussavienības valstīm un uzlabos vispārējo migrācijas pārvaldību.

28.4.

ES un starptautiskie partneri nāk klajā ar **Deklarāciju par interneta nākotni**.

2022. G. MAIJS

3.5.

Komisija atklāj **Eiropas veselības datu telpas** tīmekļvietni. Tā ļaus cilvēkiem kontrolēt un izmantot savus veselības datus gan mītnes valstī, gan citās ES valstīs, kā arī ļaus izveidot patiesu vienoto tirgu digitālajiem veselības pakalpojumiem un produktiem.

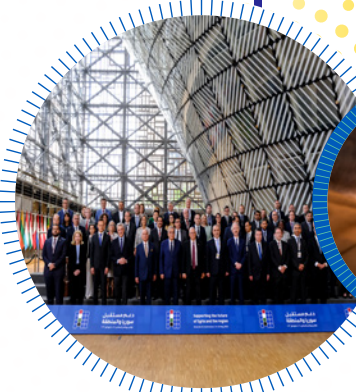

9.5.

Beidzas konference par Eiropas nākotni. Gadu ilgušās apspriedēs, diskusijās un sadarbībā starp Eiropas iedzīvotājiem un politiķiem ir izkristalizējušies 49 priekšlikumi un vairāk nekā 320 pasākumi, kuru īstenošanai sekos līdzī ES iestādes.

9. un 10.5.

ES rīko **sesto Briseles konferenci "Atbalsts Sīrijas un reģiona nākotnei"**, laikposmam no 2022. gada sagādājot 6,4 miljardu eiro atbalstu sīriešiem un viņus uzņemošajām kopienām kaimiņvalstīs. No šīs summas ES ir apņēmusies nodrošināt vairāk nekā 4,8 miljardus eiro (no Komisijas tiks piešķirts vairāk nekā 3,1 miljards eiro).

10.5.

Panākta politiska vienošanās par **Digitālās darbības noturības aktu**, kas nodrošinās, lai mūsu finanšu sistēma būtu noturīgāka pret kibernetiskiem un citiem digitālajiem riskiem.

11.5.

Komisija ierosina **jaunus ES tiesību aktus, kuru mērķis ir novērst un apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem tiešsaistē.**

11.5.

Komisija ierosina nodokļu atvieglojumus pašu kapitālam, lai palīdzētu **uzņēmumiem attīstīties, kļūt spēcīgākiem un noturīgākiem.**

12.5.

Otrajā globālajā Covid-19 samītā Komisija apņemas paātrināt vakcīnu ražošanas un vakcinēšanas, kā arī citu ar Covid-19 saistīto pasākumu gaitu Āfrikā. Atbalstam piešķirti vēl 400 miljoni eiro.

12.5.

ES un Japāna rīko 28. samitu Tokijā. Tiks turpinātas līdzšinējās ciešās attiecības, kas aptver visas jomas, un sāka digitālā partnerība.

12.5.

Eiropas Komisija ierosina izveidot **solidaritātes joslas**, lai palīdzētu Ukrainai eksportēt lauksaimniecības preces.

13.5.

Panākta politiska vienošanās par **jauniem tīklu un informācijas sistēmu kiberdrošības noteikumiem**, kas nodrošinās aizsardzību iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kuri varēs paļauties uz pamatpakalpojumu drošību.

18.5.

ES nāk klajā ar **plānu REPowerEU**, kas strauji samazinās atkarību no Krievijas fosilajām degvielām un paātrinās zaļo pārkārtošanos.

18.5.

Komisija un Augstais pārstāvis nāk klajā ar **analīzi par aizsardzības investīciju nepietiekamību** un ierosina, kas būtu jādara, lai nostiprinātu Eiropas aizsardzības rūpniecības un tehnoloģiju bāzi.

18.5.

ES paziņo par **stratēģisko partnerību ar Persijas līča valstīm**, kurā tiks paplašināta un padziļināta sadarbība ar Persijas līča sadarbības padomi un šīs struktūras dalībvalstīm.

18.5.

Komisija izklāsta plānus ES tūlītējai rīcībai ar nolūku nepieļaut **finansējuma nepietiekamību Ukrainā un ilgākā termiņā nodrošināt valsts atjaunošanu.**

23.5.

Komisija pieņem **ārkārtas rīcības plānu transporta** jomā, kurā paredzēti konkrēti pasākumi, kā aizsargāt ES transporta nozari krīzes laikā.

25.5.

Komisija pieņem **noteikumus, kas paredz piemērot kriminālatbildību par sankciju pārkāpšanu** un iesaldēt un konfiscēt sankciju pārkāpēju un citu kriminālnoziedznieku mantu.

2022. G. JŪNIJS

3.6.

ES vienojas par **sesto sankciju paketi pret Krieviju**, kas ietver gandrīz pilnīgu Krievijas naftas importa aizliegumu.

7.6.

Notiek politiska vienošanās par priekšlikumu panākt **dzimumu līdzsvaru uzņēmumu valdēs**.

16.6.

Panākta vienošanās par **jauno ES prakses kodeksu dezinformācijas jomā**, kura pamatā ir Komisijas 2021. gada maijā sniegtie ieteikumi.

22.6.

Komisija pieņem priekšlikumus, kā līdz 2050. gadam **atjaunot Eiropas dabu** un līdz 2030. gadam **uz pusi samazināt pesticīdu izmantojumu**.

23.6.

ES valstu un valdību vadītāji piešķir **Ukrainai un Moldovai** ES kandidātvalstu statusu. Viņi arī atzīst Gruzijas Eiropas perspektīvu.

23.6.

Pirms Eiropadomes sanāksmes Briselē notiek ES un **Rietumbalkānu līderu sanāksme**.

24.6.

ES nāk klajā ar atjaunotu **Starptautiskās okeānu pārvaldības** programmu.

30.6.

Eiropas Parlaments un ES dalībvalstis panāk politisku vienošanos par jaunu regulu **ārvalstu subsīdiju radīto izkropļojumu novēršanai vienotajā tirgū**.

30.6.

Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena un Jaunzēlandes premjerministre Džasinda Ārderna paziņo, ka ir noslēgušās sarunas par **visaptverošu tirdzniecības nolīgumu**.

30.6.

Eiropas Parlaments un Padome panāk vienošanos par Eiropas kryptoaktīvu regulu. Jaunais tiesiskais regulējums **aizsargās patērētājus, tirgus integritāti un finanšu stabilitāti**, vienlaikus veicinot turpmāko inovāciju kryptoaktīvu nozarē.

2022. G. JŪLIJS

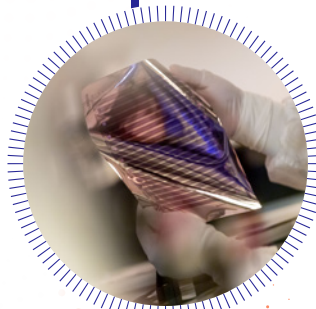
1.7.

Stājas spēkā **jaunie noteikumi par viesabonēšanu** – arī turpmāk darbosies iedzīvotājiem izdevīgais princips “viesabonēšana kā mājās”.

5.7.

Komisija pieņem **jauno Eiropas inovācijas programmu**, kas Eiropai palīdzēs nokļūt jaunā dziļo tehnoloģiju inovācijas un jaunuzņēmumu vilņa avangardā.

13.7.

2022. gada ziņojums par **tiesiskumu** – Komisija pieņem konkrētus ieteikumus dalībvalstīm.

19.7.

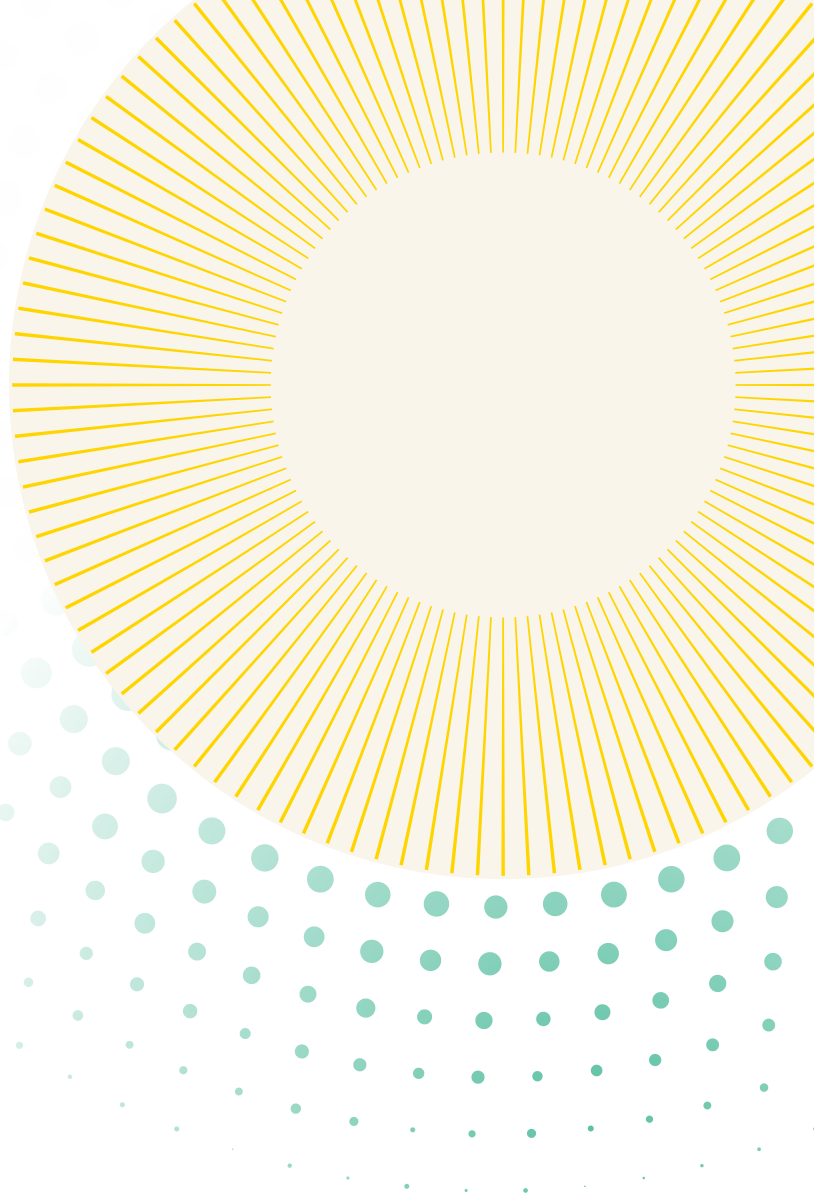
Eiropas Savienība sāk **pievienošanās sarunas ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju**.

20.7.

Komisija iepazīstina ar priekšlikumu **“Taupīsim gāzi, lai ziemā nepietrūkst”**, ko veido jauns likumdošanas instruments un plāns, kā samazināt pieprasījumu pēc gāzes, lai ES būtu sagatavojusies piegādes pārtraukumiem.

Komisija nav atbildīga par jebkādam šīs publikācijas atkalizmantošanas sekām.

© Eiropas Savienība, 2022

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantot atļauts ar *Creative Commons Attribution 4.0 International* (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem. Eiropas Savienībai nav autoritātes uz šādiem elementiem:

17. lpp.: ekrāns ar procentu stabiņiem – avots: *AdobeStock*;
29. lpp.: zēns ar plīvojošu Eiropas karogu – avots: *AdobeStock*;
38. lpp.: veikals *Puławska 20* Varšavā, Polijā – © *Konrad Smoleński*;
39. lpp.: Kirils Slavovs no Sofijas – © *Vihren Georgiev*;
43. lpp.: saules enerģijas paneļi un vējturbīnas – avots: *AdobeStock*; inženieris un jaunais tehniķis – avots: *AdobeStock*; ūdeņraža cauruļvads – avots: *AdobeStock*; moderna biogāzes stacija – avots: *AdobeStock*; strādnieks, saules enerģijas spēkstacija uz jumta – avots: *AdobeStock*;
45. lpp.: Nadja Dobrjanska mājās Blekrokā, Korkā (Īrija) – © *John Allen*;
49. lpp.: Mikola Haritonovs – © *Marc Llibre Roig*;
52. lpp.: Adams Kings mājās Jolā, Korkas grāfistē (Īrija) – © *John Allen*;
59. lpp.: kolāža ar ābelēm un traktoru, avots: *AdobeStock*;
60. lpp.: *Bosco Verticale* ēku komplekss, Milāna, Itālija – avots: *Unsplash*; Marija Teresa Ferrera – © *Marc Llibre Roig*;
65. lpp.: arhitekts – © *Emmanuel Ikwuegbu, Unsplash*; sēdošs vīrietis – © *Rayul, Unsplash*; persona Cirihs tunelī – © *Ricardo Gomez Angel, Unsplash*;

66. lpp.: Ukrainas atbalsta tīmekļa platformas komanda – © *Marian Curcuta*;
67. lpp.: cilvēks, kas stāda koku – avots: © *ES*;
68. lpp.: vējturbīna – avots: © *ES*; ādas apstrādes darbiniece – avots: *Shutterstock*;
71. lpp.: Ukrainā nogalinātā franču žurnālista Frederika Leklēra-Imhofa portrets – © *Bertrand Guay/AFP, Getty Images*;
73. lpp.: Anna Onveilere – © *Christoph Ohnweiler*;
74. lpp.: Anastasija Konovalova – © *Ioana Moldovan*;
71. lpp.: Leverme Neimane un Lea Korsmite – © *Christophe Licoppe*;
80. lpp.: *Bosco Verticale*, Milāna, Itālija – © *Daniel SeBler, Unsplash*;
81. lpp.: inuītu namiņi – avots: *iStock*;
85. lpp.: *Sentinel 1* – © *ESA*.

Ikonu attēli – *Flaticon* un *AdobeStock*.

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Print ISBN 978-92-76-53358-0

doi:10.2775/28249

NA-07-22-502-LV-C

PDF ISBN 978-92-76-53368-9

doi:10.2775/649170

NA-07-22-502-LV-N